

Postawy i wiedza specjalistów na temat potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

Raport międzynarodowy
Cypr, Grecja, Włochy, Polska,
Hiszpania, Niemcy

Co-funded by
the European Union

symplexis

@nclusion

Wspieranie integracji migrantów LGBTQI+ na poziomie lokalnym

Umowa grantowa nr.: 101141076, AMIF-PJG, Komisja Europejska

Pakiet roboczy 2: Identyfikacja potrzeb w zakresie zmian postaw i procesów wobec migrantów i uchodźców LGBTQI+

D2.3: Raport międzynarodowy oraz Rekomendacje

Informacje o dokumencie:

Pakiet roboczy	WP2: Identyfikacja potrzeb w zakresie zmian postaw i procesów wobec migrantów i uchodźców LGBTQI+
Nazwa dokumentu	D2.3: Międzynarodowy raport oraz Rekomendacje
Typ dokumentu	R — Dokument, raport
Partner wiodący	Symplexis
Autor(zy)	Symplexis
Współautorzy	Agencja Rozwoju Miasta Nicoszja(ANEL) – Cypr, Centrum Innowacji Społecznych (CSI) – Cypr, Grecje Forum Migrantów (GFM) – Grecja, Stowarzyszenie Gmin Sycylijskich (ANCI Sicilia) – Włochy, CESIE ETS – Italy, Gmina Wrocław - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego (MoW) – Polska, Fundacja Ukraina (FUA) – Polska, Rada Miasta Alzira – Spain, NGO NEST Berlin (NEST)
Poziom rozpowszechnienia	PU - Publiczny
Status	Zakończony
Wersja	2
Data	21/02/2025

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej. Ani Unia Europejska, ani Komisja Europejska nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Treść

WSTĘP	5
1. Projekt @nclusion	6
2. Terminologia	8
PRZEGLĄD BADAŃ I METODOLOGIA	10
1. Cele i metodologia badań	10
2. Ograniczenia badania	12
KONTEKST KRAJOWY: FAKTY I LICZBY	14
1. Kluczowe liczby i statystyki dotyczące włączenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa	14
2. Istniejące ramy polityczne i prawne	17
3. Wyzwania, uprzedzenia i stereotypy	19
4. Główne luki i potrzeby w zakresie wiedzy i świadomości	22
5. Główne ryzyka i zagrożenia, z którymi stykają się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa czy migracji. Perspektywa intersekcjonalna	24
6. Metody, praktyki, plany lokalne i strategie rozwoju inkluzywnych polityk	27
7. Ocena programów uwrażliwiających i budujących potencjał	29
KLUCZOWE WYNIKI ANKIET ONLINE Z PRACOWNIKAMI	32
1. Osoby reprezentujące organizacje i społeczności migranckie	32
1.1 Informacje demograficzne	32
1.2 Potrzeby zmian w postawie i procesach skierowanych do osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa	36
2. Osoby reprezentujące organizacje LGBTQI+	48
2.1 Informacje demograficzne	48
2.2 Potrzeby zmian w postawie i procesach skierowanych do osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa	51
3. Osoby reprezentujące lokalne władze	64
3.1 Informacje demograficzne	64
3.2 Potrzeby zmian w postawie i procesach skierowanych do osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa	69
GŁÓWNE WYNIKI WYWIADÓW Z OSOBAMI LGBTQI+ Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I UCHODŹSTWA	82

1. Informacje demograficzne i reprezentacja płciowa	82
2. Długość pobytu w kraju przyjmującym	83
3. Dostęp do usług wsparcia	83
4. Wyzwania i doświadczenie osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym i uchodźczym w badanych państwach	84
WNIOSKI I REKOMENDACJE	90
Kluczowe potrzeby, problemy i luki zidentyfikowane w ramach badania	92
Rekomendacje	93
BIBLIOGRAFIA	96

WSTĘP

Niniejszy raport został opracowany w ramach projektu „@nclusion: **Wspieranie integracji migrantów LGBTQI+ na poziomie lokalnym**”. Podsumowuje on główne wnioski z analizy desk research i badań terenowych na ten temat przeprowadzonych na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech i przedstawionych w sześciu odpowiednich raportach krajowych. Raport zawiera również zalecenia dotyczące działań i środków mających na celu wspieranie zmian w postawach, etyce pracy i procedurach osób pracujących w terenie, w tym specjalistów z (a) organizacji i społeczności migrantów, (b) organizacji LGBTQI+ oraz (c) samorządów terytorialnych, w celu promowania integracji migrantów i uchodźców LGBTQI+ na poziomie lokalnym.

Raport przedstawia wyniki analizy desk research i badań terenowych przeprowadzonych na poziomie ponadnarodowym na potrzeby tego projektu. W oddzielnej sekcji przedstawiono metodologię badań zastosowaną do identyfikacji i badania próby. Pierwsza część raportu przedstawia kontekst prawny i normatywny w sześciu krajach uczestniczących w projekcie (Cypr, Grecja, Włochy, Polska, Hiszpania i Niemcy), oferując tło dla późniejszej analizy wyników badań terenowych. Bardziej szczegółowe informacje - w tym aspekty związane z istniejącą polityką i ramami prawnymi, kontekstem krajowym dotyczącym postaw i stereotypów wobec osób LGBTQI+ o pochodzeniu migracyjnym lub uchodźczym oraz metodami, praktykami, lokalnymi planami i strategiami rozwoju bardziej inkluzywnych polityk krajowych - można znaleźć w odpowiednich raportach krajowych, które są dostępne online na stronie internetowej projektu pod adresem <https://inclusionproject.eu/>.

Druga część niniejszego raportu przedstawia kluczowe wyniki badań terenowych przeprowadzonych przez partnerów na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Trzy kwestionariusze online (po jednym dla każdej grupy docelowej) zostały rozesłane do członków i sieci partnerów w poszczególnych krajach. Celem ankiet było zidentyfikowanie postaw i stereotypów wobec migrantów i uchodźców LGBTQI+ oraz ich potrzeb w zakresie integracji na poziomie lokalnym, a łącznie zebrano **608 odpowiedzi**. Ponadto wszyscy partnerzy przeprowadzili łącznie **60 pogłębionych wywiadów** z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w celu zebrania ich opinii i potrzeb w zakresie wsparcia, które może umożliwić ich integrację w społecznościach lokalnych.

W końcowej części raportu przedstawiono główne wnioski wynikające z analizy porównawczej wyników, mającej na celu zidentyfikowanie głównych luk i potrzeb w zakresie wiedzy i uwrażliwienia organizacji i społeczności migrantów, organizacji LGBTQI+ i władz lokalnych oraz przedstawienie sugestii na poziomie ponadnarodowym. Sugestie te będą stanowić podstawę do opracowania **Programu Szkoleniowego i Uwrażliwiającego @nclusion** dla organizacji i społeczności migrantów, organizacji LGBTQI+ i samorządów terytorialnych, a także ukierunkują kolejne działania projektu.

1. Projekt @nclusion

Projekt „@nclusion: Wspieranie integracji migrantów LGBTQI+ na poziomie lokalnym”, finansowany przez Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (2021-2027) Komisji Europejskiej, jest realizowany na **Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech** od **01/04/2024** do **31/03/2027** (36 miesięcy).

Konsorcjum @nclusion składa się z 10 organizacji reprezentujących 6 państw:

1. Agencja Rozwoju Miasta Nikozja (ANEL) – Cypr (koordynator projektu)
2. Centrum Innowacji Społecznych (CSI) – Cypr
3. SYMPLEXIS – Grecja
4. Greckie Forum Migrantów (GFM) – Grecja
5. Stowarzyszenie Gmin Sycylijskich (ANCI Sicilia) – Włochy
6. CESIE ETS – Włochy
7. Gmina Wrocław - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego (MoW) – Polska
8. Fundacja Ukraina (FUA) – Polska
9. Rada Miasta Alzira – Hiszpania
10. NGO NEST Berlin (NEST) – Niemcy

Projekt @nclusion ma na celu **budowanie współpracy i koordynacji między władzami lokalnymi, organizacjami i społecznościami migrantów, organizacjami LGBTQI+ i innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego wspierającymi prawa osób LGBTQI+ i osób z doświadczeniem migracji**, aby wspierać wdrażanie lokalnych strategii integracji, które promują integrację osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. W związku z tym cele projektu są następujące:

- Zwiększenie świadomości i wiedzy samorządów terytorialnych na temat wyzwań stojących przed osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym, a także istniejących dobrych i złych praktyk integracyjnych.
- Pogłębienie zrozumienia i uwrażliwienie organizacji i społeczności migrantów oraz organizacji LGBTQI+ na włączanie osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.
- Zwiększenie synergii i współpracy między organizacjami LGBTQI+, organizacjami i społecznościami migrantów oraz władzami lokalnymi.
- Opracowanie i wdrożenie lokalnych strategii integracyjnych dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.
- Zwiększenie dostępu do informacji dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na temat praktyk i usług w krajach przyjmujących.

Cele projektu zostaną osiągnięte poprzez następujące główne działania:

- Identyfikacja potrzeb w zakresie zmian postaw i procesów wobec osób LGBTQI+ o pochodzeniu migracyjnym lub uchodźczym.

- Program budowania potencjału i uwrażliwiania dla (a) 300 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji i społeczności migrantów, (b) 300 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji LGBTQI+ oraz (c) 300 pracowników samorządów terytorialnych.
- Wdrożenie programu „rainbow buddies” dla 300 nowo przybyłych migrantów i uchodźców.
- Współpraca między władzami lokalnymi, organizacjami LGBTQI+, organizacjami i społecznościami migrantów oraz innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie planowania działań lokalnych.
- Portal informacyjny na temat lokalnych usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w kilku językach.
- Działania upowszechniające i podnoszące świadomość.

Główne oczekiwane rezultaty wdrożenia projektu @nclusion to:

- zwiększenie świadomości wyzwań stojących przed osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa oraz zwiększoną akceptacją wśród co najmniej **300 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji i społeczności migrantów** (oraz innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego wspierających migrantów);
- pogłębienie wiedzy i doświadczenia we wspieraniu nowo przybyłych osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa wśród co najmniej **150 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji i społeczności migrantów** (oraz innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego wspierających migrantów) jako mentorów („rainbow buddies”);
- zwiększenie świadomości wyzwań stojących przed osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa oraz zwiększoną akceptacją wśród co najmniej **300 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji LGBTQI+**;
- pogłębienie wiedzy i doświadczenia we wspieraniu nowo przybyłych osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa wśród co najmniej **150 pracowników, wolontariuszy, członków organizacji LGBTQI+** jako mentorów („rainbow buddies”);
- co najmniej **300 pracowników samorządu terytorialnego** z większą świadomością i wiedzą na temat wyzwań stojących przed migrantami LGBTQI+ oraz dobrych i złych praktyk w zakresie ich integracji, a także zmniejszenie stereotypów, zwiększenie zrozumienia i akceptacji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa;
- wzmocniona współpraca **6 jednostek samorządu terytorialnego** z organizacjami LGBTQI+, organizacjami i społecznościami migrantów oraz innymi odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zintegrowanego podejścia do migrantów i uchodźców LGBTQI+;
- opracowanie i wdrożenie **co najmniej 6 nowych lub zmienionych lokalnych strategii integracji**, planów działania, polityk, środków uwzględniających potrzeby migrantów LGBTQI+;
- wsparcie co najmniej **300 nowo przybyłych osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa** w kwestiach i procesach integracji (“rainbow buddies”);

- dotarcie do co najmniej **40 000 osób** poprzez wszystkie działania upowszechniające, materiały i narzędzia cyfrowe.

2. Terminologia

Aby zapewnić większą przejrzystość i lepsze zrozumienie, konieczne jest zdefiniowanie kilku terminów używanych w niniejszym raporcie. Akronim LGBTQI+ reprezentuje szerokie spektrum tożsamości, płci, środowisk i doświadczeń, z których każdy ma odrębne potrzeby, które wymagają dostosowanych odpowiedzi.

- **Lesbijka**: kobieta, którą seksualnie i/lub emocjonalnie pociągają kobiety. (ILGA Europe, 2015).
- **Gej**: mężczyzna, którego seksualnie i/lub emocjonalnie pociągają mężczyźni. W języku angielskim termin „gay” jest czasem używany jako ogólne określenie obejmujące lesbijki i osoby biseksualne, a także homoseksualnych mężczyzn. Jednak takie użycie zostało zakwestionowane przez dużą część społeczności LGBTQI+ i dlatego „gej” jest tutaj używany **tylko** w odniesieniu do mężczyzn, których pociągają mężczyźni pod względem emocjonalnym i/lub seksualnym. (ILGA Europe, 2015).
- **Biseksualizm**: określa orientację seksualną, która charakteryzuje się pociąganiem emocjonalnym i/lub seksualnym do osób więcej niż jednej płci. (ILGA Europe, 2015).
- **Trans**: to termin zbiorczy, który obejmuje osoby o tożsamości płciowej, która różni się od płci przypisanej przy urodzeniu. Obejmuje wiele tożsamości transpłciowych, takich jak transpłciowy mężczyzna, transpłciowa kobieta, osoba niebinarna, agender, genderqueer, genderfluid itp. (TGEU, 2016).
- **Queer**: stał się terminem akademickim, który obejmuje osoby, które nie są heteroseksualne i/lub cispłciowe - w tym lesbijki, gejów, osoby biseksualne i transpłciowe. Tradycyjnie termin „queer” był terminem obraźliwym i dlatego dla niektórych nadal ma negatywne konotacje. Wiele osób LGBTQI+ uznało jednak ten termin za symbol dumy. (ILGA Europe 2015).
- **Interpłciowość**: osoby interpłciowe rodzą się z cechami płciowymi (takimi jak chromosomy, genitalia i/lub struktura hormonalna), które nie należą ściśle do kategorii męskiej lub żeńskiej, lub które należą do obu kategorii jednocześnie. (Ghattas, 2015).
- **Znak plus (+)**: Znak „plus” jest używany do oznaczenia wszystkich tożsamości płciowych i orientacji seksualnych, które nie są wyraźnie objęte pozostałymi sześcioma inicjałami.

Aby jeszcze bardziej zwiększyć przejrzystość i spójność, raport definiuje kilka kluczowych terminów związanych z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa osób LGBTQI+ w następujący sposób:

Osoby ubiegające się o azyl: Osoba ubiegająca się o azyl to ktoś, kto szuka ochrony międzynarodowej. W przypadku negatywnej decyzji musi ona opuścić kraj i może zostać wydalona, podobnie jak każdy cudzoziemiec o nieuregulowanej sytuacji, chyba że zezwolenie na pobyt zostanie udzielone ze względów humanitarnych lub innych powiązanych przyczyn (UNHCR, n.b).

Osoby uchodźcze: Uchodźca to osoba, która została zmuszona do ucieczki przed konfliktem lub prześladowaniami i przekroczyła granicę międzynarodową w poszukiwaniu bezpieczeństwa. Nie może wrócić do swojego kraju bez narażania życia lub wolności. Jest to termin prawny, który niesie ze sobą pewną ochronę, do której uchodźcy są uprawnieni (UNHCR, n.b).

Migranci: Pod pojęciem „migrantów” mieści się szereg klarownie zdefiniowanych prawnie kategorii osób, a także tych, których status lub sposoby przemieszczania się nie są szczegółowo określone w prawie międzynarodowym. Termin „migranci” odzwierciedla powszechne rozumienie osoby, która oddała się od miejsca zwykłego pobytu, czy to w kraju, czy przez granicę międzynarodową, tymczasowo lub na stałe, oraz z różnych powodów (IOM, n.b).

Drugie pokolenie: Osoba, która urodziła się i mieszka w kraju, do którego co najmniej jedno z jej rodziców wjechało wcześniej jako migrant (Migration and Home Affairs, n.b).

PRZEGLĄD BADAŃ I METODOLOGIA

1. Cele i metodologia badań

Analiza **desk research i badania terenowe @nclusion na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech** zostały przeprowadzone w okresie od **czerwca 2024 r. do stycznia 2025 r.** w ramach Pakietu Roboczego 2 (WP2) projektu, zatytułowanego „Identyfikacja potrzeb w zakresie zmian postaw i procesów wobec migrantów i uchodźców LGBTQI+”.

Ogólnym celem tego pakietu jest zapewnienie kompleksowego zrozumienia poglądów i potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa - ale także postaw i luk w wiedzy organizacji i społeczności migrantów, organizacji LGBTQI+ i władz lokalnych w zakresie integracji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Symplexis, jako lider WP2, opracował we współpracy ze wszystkimi partnerami projektu przewodnik metodologiczny (**D2.1**) w celu wsparcia analizy desk research i badań terenowych przeprowadzonych w krajach partnerskich. Ten przewodnik metodologiczny zawierał wskazówki dotyczące przeprowadzenia analizy postaw (a) organizacji i społeczności migrantów, (b) organizacji LGBTQI+, (c) samorządów terytorialnych, a także oceny ich poziomu wiedzy na temat specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w danej społeczności. Ponadto dokument zawierał zestaw zasad i wskazówek, w tym definicję pytań badawczych, metod, procedur i narzędzi w celu ukierunkowania gromadzenia danych i analizy wyników. Dokument ten określał również etyczne praktyki prowadzenia badań, gwarantując, że wszystkie działania badawcze odnoszą się do kwestii związanych z bezpieczeństwem, etyką i prawami jednostek. Ponadto organizacja Symplexis opracowała i przeprowadziła szkolenie przygotowawcze dla specjalistów zaangażowanych w działania badawcze w celu zwiększenia poziomu zaufania uczestników podczas badań terenowych.

Analiza danych zastanych została przeprowadzona we wszystkich krajach partnerskich od czerwca do października 2024 r. i obejmowała ukierunkowany przegląd artykułów oraz analizę danych wtórnych z istniejących raportów, badań, dokumentów strategicznych, wytycznych i przepisów opublikowanych na szczeblu krajowym lub unijnym, a także przez uniwersytety, partnerów stowarzyszonych, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, wyspecjalizowane instytucje badawcze i organizacje międzynarodowe. Celem takiej analizy było zapewnienie głębszego wglądu w postawy i stereotypy wobec osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Badania terenowe przeprowadzono w sześciu wyżej wymienionych krajach w formie **ankiet internetowych** (kwestionariuszy) i **częściowo ustrukturyzowanych wywiadów**. Ankiety online zostały przeprowadzone we wszystkich krajach partnerskich od **czerwca 2024 r. do stycznia 2025 r.** Kwestionariusz opracowany na potrzeby projektu, zatytułowany „Potrzeby zmian w postawach i procesach wobec migrantów i uchodźców LGBTQI+”, został przetłumaczony na grecki, włoski, polski, hiszpański i niemiecki, a następnie rozpowszechniony online (między innymi, za pośrednictwem Formularzy Google). W każdym kraju przeprowadzono trzy ankiety, po jednej dla każdej grupy docelowej, a mianowicie:

- a) pracownicy, wolontariusze i członkowie **organizacji i społeczności migrantów**
- b) pracownicy, wolontariusze i członkowie **organizacji LGBTQI+**
- c) pracownicy, wolontariusze i członkowie **samorządów terytorialnych**

Kwestionariusz ankiety składał się z 12 pytań mających na celu ocenę kluczowych aspektów związanych z włączeniem osób LGBTQI+ o pochodzeniu migracyjnym lub uchodźczym do społeczności lokalnych. Respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi za pomocą pytań zamkniętych (np. wybierając spośród odpowiedzi takich jak „tak”, „prawdopodobnie tak”, „nie” lub „prawdopodobnie nie”, „nie wiem”) oraz odpowiedzi wielokrotnego wyboru. Ankieta koncentrowała się na takich aspektach, jak wyzwania stojące przed osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa we wszystkich krajach partnerskich; wyzwania napotymane przez specjalistów świadczących usługi dla tej grupy; oraz przeszkody napotymane przez tych specjalistów podczas świadczenia usług. Ponadto zbadano umiejętności, zdolności i kompetencje usługodawców, a także tematy szkoleń, którymi byliby zainteresowani. Na początku kwestionariusza respondentom przedstawiono arkusz informacyjny i formularz zgody. Mieli możliwość wypełnienia ankiety anonimowo, z możliwością wycofania się w dowolnym momencie. Wszystkie odpowiedzi były ściśle poufne.

Kwestionariusze zostały rozpowszechnione online, wysłane pocztą elektroniczną do członków sieci organizacji partnerskich oraz udostępnione za pośrednictwem kanałów mediów społecznościowych poszczególnych organizacji w odpowiednich krajach. W rezultacie zebrano łącznie **163 odpowiedzi** od przedstawicieli **organizacji i społeczności migrantów** ze wszystkich sześciu krajów. W szczególności otrzymano 20 odpowiedzi z Cypru, 31 odpowiedzi z Grecji, 37 odpowiedzi z Włoch, 25 odpowiedzi z Polski, 30 odpowiedzi z Hiszpanii i 20 odpowiedzi z Niemiec. W odniesieniu do **organizacji LGBTQI+** zebrano łącznie **132 odpowiedzi**. Obejmowały one 32 odpowiedzi od uczestników z Cypru, 20 odpowiedzi z Grecji, 7 z Włoch, 20 odpowiedzi z Polski, 30 odpowiedzi z Hiszpanii i 23 z Niemiec. Wreszcie, w kwestionariuszach skierowanych do **władz lokalnych** zebrano łącznie **313 odpowiedzi**. Na Cyprze zebrano 20 odpowiedzi, w Grecji 20 odpowiedzi, we Włoszech 52 odpowiedzi, w Polsce 145 odpowiedzi, w Hiszpanii 55 odpowiedzi, a w Niemczech 21 odpowiedzi.

Ponadto, w ramach badań terenowych, partnerzy przeprowadzili łącznie **60 pogłębionych wywiadów** z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w sześciu krajach.

Wywiady, w tym z 10 uczestnikami na Cyprze, 10 w Grecji, 4 we Włoszech, 10 w Polsce, 15 w Hiszpanii i 11 w Niemczech, zostały przeprowadzone w okresie od **września 2024 roku do stycznia 2025 roku**.

Wywiady przeprowadzono z różnorodną grupą uczestników z różnych środowisk migracyjnych, z których każdy miał inne doświadczenia związane z integracją społeczną. Pytania do wywiadów @nclusion były częściowo ustrukturyzowane zgodnie z tematami wykorzystanymi w kwestionariuszach online, aby w trakcie wywiadu dowiedzieć się więcej o rzeczywistych doświadczeniach i potrzebach uczestników, lepsze rozumienie których będzie sprzyjało integracji społeczności lokalnych.

2. Ograniczenia badania

Proces selekcji respondentów opierał się na sieci partnerów i interesariuszy związanych z organizacjami uczestniczącymi w projekcie, z uwzględnieniem takich kryteriów, jak doświadczenie zawodowe we wspieraniu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa oraz, w niektórych przypadkach, znajomość wyzwań stojących przed tą grupą. Ponadto wielkość próby różniła się w zależności od kraju, więc wyników nie można uogólniać.

W niektórych przypadkach dane były zgłaszane samodzielnie przez uczestników badań, co może prowadzić do społecznie pożądanymi odpowiedzi lub niedostatecznej reprezentacji niektórych osób. Ponadto osoby, które są mniej zaangażowane w badania lub mniej widoczne w strukturach organizacji, mogą być niedostatecznie reprezentowane. Większość respondentów, szczególnie w Grecji i Niemczech, reprezentowała organizacje miejskie, co stworzyło lukę w wynikach dotyczących postaw wobec migrantów i uchodźców między obszarami wiejskimi i miejskimi.

W niektórych krajach uczestniczących w badaniu, w szczególności na Cyprze, w Grecji i we Włoszech, identyfikacja i zaangażowanie uczestników wywiadów stanowiło wyzwanie, głównie ze względu na niechęć osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym do dzielenia się swoimi doświadczeniami. Obawy przed ujawnieniem swojej tożsamości seksualnej i statusu migracyjnego, wraz z potencjalnym ryzykiem dla ich pobytu, zatrudnienia lub zakwaterowania, mogły spowodować niechęć udziału w wywiadzie.

Ponadto brak badań i statystyk dotyczących interseksjonalnych potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w sześciu krajach prowadził do przedstawiania informacji osobno - albo o migrantach i uchodźcach, albo o osobach LGBTQI+. Skupienie się na interseksjonalnych potrzebach osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa było możliwe, jeśli dane na temat tej grupy były dostępne.

Czynniki te wskazują, że uzyskane dane mogą nie odzwierciedlać w pełni różnorodność doświadczeń i postaw specjalistów pracujących z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem

migracji lub uchodźstwa. Pomimo tych wyzwań, połączenie doboru celowego i doboru wygodnego próby dostarczyło cennych wniosków. Chociaż wyniki dają wgląd w kluczowe kwestie, należy je interpretować z rozwagą.

Poniżej znajduje się podsumowanie głównych wyników badań przeprowadzonych na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Więcej informacji na temat wyników w każdym oddzielnym kraju, można uzyskać w pełnych raportach krajowych dostępnych online na stronie internetowej projektu: <https://inclusionproject.eu/>.

KONTEKST KRAJOWY: FAKTY I LICZBY

1. Kluczowe liczby i statystyki dotyczące włączenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Analiza zastanych tekstów źródłowych w sześciu krajach pokazuje, że pomimo pewnych postępów i stopniowej zmiany w postrzeganiu i postawach wobec osób LGBTQI+ w ostatnich latach, poważne wyzwania nadal istnieją (FRA, 2024). W czasie, gdy osoby LGBTQI+ są bardziej otwarte na temat swojej tożsamości LGBTQI+, dyskryminacja ze względu na orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe (SOGIESC) jest nadal powszechna (FRA, 2024). Ponadto osoby LGBTQI+ ubiegające się o ochronę w Europie napotykają dalsze trudności i dyskryminację ze względu intersekcyjną¹ naturę bycia jednocześnie osobą nieheteronormatywną (LGBTQI+) oraz osobą migrancką lub uchodźcą.

We wszystkich krajach docelowych zauważalny jest brak kompleksowych danych i specjalistycznych badań, które dokładnie analizowałyby wieloaspektowe doświadczenia i złożone wyzwania napotymane przez osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym podczas przechodzenia przez procesy integracji społecznej. Wyzwania te często wynikają z kombinacji czynników, takich jak dyskryminacja, brak dostosowanych usług wsparcia i trudności w dostępie do podstawowych zasobów, t.j. edukacja, mieszkalnictwo, zatrudnienie i opieka zdrowotna.

Zakrojone na szeroką skalę badania, takie jak raport Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) 2024, zapewniają cenny wgląd w ogólną sytuację. Badania FRA z 2019 i 2024 r. pokazują, że osoby LGBTQI+ we wszystkich sześciu krajach borykają się ze znacznymi barierami w dostępie do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna i edukacja, wynikającymi z dyskryminacji i braku odpowiedniego wsparcia. Szczególnie niepokojące trendy obserwowane są w Grecji, na Cyprze i we Włoszech. Raport FRA 2024 wykazał, że w Grecji 28% osób LGBTQI+ doświadczyło dyskryminacji w zatrudnieniu lub podczas poszukiwania pracy w roku poprzedzającym badanie. Ponadto 45% zgłosiło dyskryminację w co najmniej jednym obszarze życia w tym samym okresie, co podkreśla systemowy charakter tych wyzwań. Sytuacja na Cyprze ujawnia jeszcze wyższy poziom dyskryminacji. Według tego samego raportu, 37% respondentów LGBTQI+ na Cyprze doświadczyło dyskryminacji związanej z zatrudnieniem - prawie dwukrotnie więcej niż średnia UE-27 wynosząca 19%. Ponadto połowa respondentów zgłosiła doświadczanie dyskryminacji w życiu codziennym, co

¹Intersekcyjność: sposoby, w jakie płeć biologiczna i społeczna przecinają się z innymi cechami/tożsamościami osobistymi oraz w jaki sposób te przecięcia przyczyniają się do wyjątkowych doświadczeń dyskryminacji (EIGE, b.d.).

znacznie przekracza średnią dla całej UE wynoszącą 37% (FRA, 2024). Podobnie wysoki odsetek odnotowano na Cyprze w 2019 r., kiedy to 49% respondentów zgłosiło dyskryminację w co najmniej jednym obszarze życia w roku poprzedzającym badanie, przekraczając średnią UE wynoszącą 42%. (FRA, 2019). Włochy również zgłosiły alarmujący poziom dyskryminacji. Raport FRA 2024 wykazał, że 37% osób LGBTQI+ w kraju doświadczyło dyskryminacji związanej z zatrudnieniem, podczas gdy 50% spotkało się z uprzedzeniami w życiu codziennym - oba wskaźniki znacznie przekraczają średnie unijne. Wyniki te sugerują systemowe bariery dla równouprawnienia i integracji zarówno w zakresie zatrudnienia, jak i codziennych interakcji. Ten niepokojący trend podkreśla wszechobecny lęk i stygmatyzację, które zmuszają jednostki do ukrywania swojej prawdziwej tożsamości. Rozwiązanie tych kwestii wymaga wieloaspektowego podejścia, w tym silniejszej ochrony prawnej, kampanii uświadamiających społeczeństwo i ukierunkowanego wsparcia dla zmarginalizowanych społeczności.

Badanie podkreśla główne wyzwania zidentyfikowane w sześciu krajach partnerskich, przy czym wszystkie podkreślają, że istotną barierą w opracowywaniu skutecznych polityk dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa jest brak kompleksowych danych. Na przykład Grecja i Cypr nie prowadzą oficjalnych statystyk dotyczących tej grupy ludności, co utrudnia kształtowanie polityk opartych na faktach, pomimo przyjmowania znacznej liczby migrantów i uchodźców. Na Cyprze przebywa około 34 000 migrantów, z czego 3,7% uznano za uchodźców (EUROSTAT, 2024). W Grecji, według stanu na grudzień 2024 r., odnotowano następujące liczby: 258 085 obywateli UE, 32 572 osoby z zezwoleniami na pobyt w ramach ochrony czasowej, 496 107 obywateli państw trzecich i 83 895 osób uznanych za uchodźców z aktywnymi zezwoleniami na pobyt, co daje łączną udokumentowaną liczbę migrantów i uchodźców wynoszącą 870 659. Nie obejmuje to grupy osób nieposiadających legalnych dokumentów (Ministerstwo Migracji i Azylu, 2024). Podobnie Hiszpania nie gromadzi szczegółowych danych na temat osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym, chociaż szacuje się, że około 7% hiszpańskiej populacji migrantów - prawie 600 000 osób - identyfikuje się jako osoby LGBTQI+ (VV.AA., 2023). W Polsce Urząd do Spraw Cudzoziemców nie podaje danych dotyczących wniosków o azyl związanych z orientacją seksualną lub tożsamością płciową. Do 2019 r. znane są dwa przypadki nadania statusu uchodźcy z powodu prześladowania ze względu na orientację seksualną (obywatelowi Maroka i obywatelowi Ugandy) oraz jeden z powodu prześladowania ze względu na tożsamość płciową (obywatelowi Białorusi) (Mazurczak, A., Mrowicki, M., & Adamczewska-Stachura, M., 2019). W 2024 r. Stowarzyszenie Interwencji Prawnej zgłosiło dwa kolejne przypadki przyznania ochrony międzynarodowej ze względu na orientację homoseksualną (obywatel Turkmenistanu i obywatel kraju afrykańskiego) (SIP, 2024). We Włoszech, podczas gdy organizacje pozarządowe aktywnie monitorują kwestie związane z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym, oficjalne gromadzone dane mają tendencję do priorytetowego uwzględniania sytuacji kryzysowych i kwestii bezpieczeństwa, często łącząc tematykę SOGIESC z kwestiami takimi jak dewiacja i/lub potrzeba ochrony przed przestępstwami. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego stały się głównym źródłem informacji we

Włoszech ze względu na brak badań ilościowych na dużą skalę spełniających wysokie standardy wiarygodności (De Rosa, E., Inglese, F., 2020). W Niemczech Stowarzyszenie Lesbijek i Gejów szacuje, że 60 000 z 1,6 miliona uchodźców zarejestrowanych od 2016 r. identyfikuje się jako osoby LGBTQI+ (Tschalaer, M., 2020). We wszystkich sześciu krajach ograniczony dostęp do szczegółowych danych na temat osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa osłabia podstawy skutecznego opracowywania i wdrażania odpowiednich strategii społecznych.

Dyskryminacja i nietolerancja wobec osób LGBTQI+, w tym uchodźców i migrantów, utrzymuje się we wszystkich sześciu krajach, z różnym nasileniem. Cypr zgłasza jedno z najwyższych poziomów dyskryminacji. Prawie 49% osób LGBTQI+ na Cyprze doświadcza dyskryminacji w co najmniej jednym obszarze życia (FRA, 2024). GBPI ujawnia, że Cypryjczycy są mniej tolerancyjni wobec obcokrajowców, homoseksualistów i niezamężnych rodziców niż ich europejscy odpowiednicy. Tylko 38,4% respondentów na Cyprze uważa homoseksualność za akceptowalną, co podkreśla głęboko zakorzenione uprzedzenia społeczne. Te uprzedzenia, w połączeniu z ograniczonymi działaniami na rzecz podnoszenia świadomości, przyczyniają się do powszechnej dyskryminacji i postrzegania homoseksualności jako tabu (F&M Global Barometers, 2024). W Hiszpanii dyskryminacja mieszkaniowa dotyka 40% migrantów LGBTQI+, którzy mają trudności z dostępem do bezpiecznego i odpowiedniego zakwaterowania (CEAR, 2023). W Niemczech, pomimo postępowej pozycji kraju w zakresie praw osób LGBTQI+, obraźliwe postawy wobec osób homoseksualnych i biseksualnych utrzymują się w różnych grupach ludności, przy czym mężczyźni wykazują tendencję do wykazywania bardziej negatywnych postaw w porównaniu z kobietami (Ipsos, 2024). W Grecji brak bezpiecznych i odpowiednich mieszkań naraża osoby na dalsze nadużycia i przemoc w ośrodkach recepcyjnych i obozach. Wielu uchodźców LGBTQI+ czuje się zmuszonych do ukrywania swojej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej ze strachu przed marginalizacją. Ponadto do wyzwań tych przyczyniają się luki systemowe, kwestie proceduralne, brak wyspecjalizowanego personelu oraz nieodpowiednie diagnozy medyczne i psychospołeczne (Heinrich Böll Stiftung, 2023). We Włoszech, wejście w interakcję z podmiotami instytucjonalnymi i pozainstytucjonalnymi znacznie zwiększa ryzyko dyskryminacji. Wielopoziomowa dyskryminacja może występować w interakcjach z lokalnymi służbami, takimi jak Biuro Policji, a także w pozornie neutralnych przestrzeniach, takich jak ośrodki kształcenia dorosłych (Rosati i in., 2021). Powyższe ustalenia podkreślają wszechobecny charakter dyskryminacji we wszystkich sześciu krajach, niezależnie od postępów poczynionych w zakresie praw osób LGBTQI+.

Ochrona prawna osób uchodźczych i migranckich LGBTQI+ jest również bardzo zróżnicowana. Niemcy zmieniły swoją dyrektywę w sprawie usług azytowych, aby wyeliminować „wymóg dyskrecji” i przyjęły krajowy plan działania na rzecz promowania różnorodności płciowej i seksualnej (Echte Vielfalt, 2024). Ponadto w czerwcu 2023 r. niemieccy ministrowie spraw wewnętrznych na szczeblu krajowym zobowiązali się do skuteczniejszego zapobiegania przestępstwom z nienawiści i przemocy wobec osób LGBTQI+ (Bundesministerium für Familie,

Senioren, Frauen und Jugend, 2023). Z kolei włoskie ramy prawne, choć stosunkowo silne w obronie ofiar homofobii i rasizmu, są realizowane w niewielkim stopniu. Włoski rząd podjął ograniczone wysiłki w celu rozwiązania kwestii LGBTQI+, podkreślając lukę między przepisami prawnymi a ich praktycznym egzekwowaniem (Prearo, M., Martorano, N., 2020). Większość uczestniczących krajów znajduje się w środkowych lub niższych kategoriach rankingu ILGA-Europe 2024 Rainbow Europe Map and Index, który ocenia otoczenie prawne i polityczne dla osób LGBTQI+ w 49 krajach europejskich. Wśród nich Hiszpania zajmuje 4. miejsce, Grecja 6. miejsce, Niemcy 11. miejsce, Cypr 29. miejsce, Włochy 36. miejsce, a Polska 42. miejsce (ILGA-Europe, 2024). Ramy prawne i polityczne zostaną przeanalizowane bardziej szczegółowo w następnym rozdziale.

Podsumowując, przeprowadzone badania ujawniły wspólne wyzwania, w tym niewystarczające gromadzenie danych, utrzymującą się dyskryminację i nierównomierne wdrażanie ochrony prawnej osób uchodźczych i migranckich LGBTQI+. Pomimo postępów w niektórych krajach, powszechne bariery w dostępie do podstawowych usług i brak ukierunkowanych programów integracyjnych pozostają kluczowymi kwestiami. Zajmując się tymi lukami, sześć krajów może lepiej wspierać tę wrażliwą populację i promować większą integrację w swoich społeczeństwach.

2. Istniejące ramy polityczne i prawne

Badania przeprowadzone w sześciu zaangażowanych krajach wykazały zarówno postępy, jak i niedociągnięcia w podejściu każdego kraju do ochrony i wspierania tej wrażliwej grupy społecznej. Grecja poczyniła znaczne postępy w ostatnich latach, w szczególności uznając orientację seksualną, tożsamość płciową i cechy płciowe za obszary chronione na mocy przepisów dotyczących przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści (ustawa 4285/2014, ustawa 4436/2016). Niedawno Grecja przyjęła nową ustawę przyznającą parom tej samej płci prawo do zawierania małżeństw i adopcji dzieci, dostosowując ich prawa do praw partnerów heteroseksualnych (ustawa 5089/2024). Te postępy legislacyjne są jednak fragmentaryczne i nadal istnieją znaczące luki w zakresie zaspokajania wyjątkowych potrzeb osób LGBTQI+ o pochodzeniu migracyjnym lub uchodźczym. Grecki kodeks migracyjny nie zawiera odpowiednich przepisów dotyczących przyjmowania i integracji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym, tworząc bariery systemowe (Transgender Support Association, 2023). Ponadto osoby LGBTQI+ nie są oficjalnie uznawane za grupę szczególnie wrażliwą wymagającą działań ochronnych w ośrodkach zakwaterowania (ustawa 4939/2022). Podczas gdy ustawodawstwo gwarantuje dostęp do edukacji wszystkim dzieciom bez względu na ich pochodzenie migracyjne, praktyczne wyzwania, takie jak niedobór personelu, bariery językowe i wysoki odsetek osób przedwcześnie kończących naukę, wykluczają wiele dzieci z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym (ECRE, 2024).

Na Cyprze postęp rozpoczął się wraz z dekryminalizacją homoseksualności w 1998 roku, co było kamieniem milowym osiągniętym pod naciskiem Europejskiego Trybunału Praw

Człowieka (Europejski Trybunał Praw Człowieka, 1993). W 2004 r. wprowadzono przepisy antydyskryminacyjne zakazujące dyskryminacji w miejscu pracy ze względu na orientację seksualną (ustawa o równym traktowaniu w zatrudnieniu i wykonywaniu zawodu). W 2015 r. poczyniono dalsze postępy w zakresie legalizacji związków partnerskich dla par tej samej płci w odniesieniu do kwestii finansowych i zakwaterowania oraz kryminalizacji podżegania do nienawiści ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową (ustawa nr 184-1, ustawa nr 87(I)/2015). Na Cyprze nadal brakuje jednak wyraźnego uznania dyskryminacji ze względu na tożsamość płciową, a przestępstwa z nienawiści motywowane homofobią lub transfobią nie są formalnie uznawane (ECRI, 2016).

Hiszpania wyróżnia się kompleksowymi ramami prawnymi zakazującymi dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową, zakotwiczonymi w ogólnej ustawie o równym traktowaniu z 2006 r. (Rząd Hiszpanii, 2003). Rząd wdrożył również polityki, takie jak Krajowy Plan Działania na rzecz Różnorodności Seksualnej i Płciowej, mające na celu promowanie integracji osób LGBTQI+ (Rząd Hiszpanii, 2020). Pomimo tych solidnych ram, różnice regionalne i ograniczenia zasobów utrudniają skuteczne wdrażanie tych polityk. Utrzymują się wyzwania związane z zapewnieniem równego dostępu do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna i mieszkalnictwo dla migrantów LGBTQI+.

Niemcy ustanowiły silną ochronę prawną, w tym postępowe przepisy dotyczące przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści, w szczególności włączenie orientacji seksualnej i tożsamości płciowej jako czynników obciążających (ILGA-Europe, 2024). Kraj ten poczynił również postępy w zakresie prawnego uznawania płci i polityki azylowej dla osób transpłciowych (ILGA-Europe, 2024). Od niedawna ustawa o samookreśleniu z 2023 r. ułatwia zmianę imienia i płci, podczas gdy ogólna ustawa o równym traktowaniu nadal zapewnia szeroką ochronę (Human Rights Watch, 2024b). Badania podkreślają jednak potrzebę większego uznania rodzicielstwa osób transpłciowych, ulepszonych przepisów dotyczących mowy nienawiści i solidniejszych przepisów azylowych, aby skutecznie wspierać osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym (ILGA-Europe, 2024).

Podejście Polski do praw osób LGBTQI+ charakteryzuje się znacznymi brakami. W kraju brakuje spójnej polityki migracyjnej, co skutkuje brakiem ukierunkowanych działań na rzecz osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym (Łodziński i Szonert, 2023). Ta nieadekwatność znajduje odzwierciedlenie w pozycji Polski na Tęczowej Mapie ILGA-Europe, gdzie zajmuje ona ostatnie miejsce wśród krajów UE. Ranking podkreśla brak ochrony prawnej i ograniczone włączenie społeczne osób LGBTQI+ (ILGA-Europe, 2024).

Włochy oferują pewne zabezpieczenia dla osób LGBTQI+ ubiegających się o azyl za pośrednictwem systemów takich jak System Ochrony Osób Ubiegających się o Azyl i Uchodźców (SPRAR) oraz ustawodawstwo dotyczące przyjmowania osób o szczególnych potrzebach (ustawa nr 189/2002, dekret ustawodawczy nr 142/2015). Jednakże zabezpieczenia te są stosowane niespójnie ze względu na zróżnicowane procesy decyzyjne i niewystarczające przeszkolenie urzędników (SOGICA, 2020). Ponadto Włochy nie mają

wyraźnych przepisów prawnych odnoszących się do przemocy wobec osób LGBTQI+ jako przestępstw z nienawiści. To pominięcie ogranicza zdolność systemu wymiaru sprawiedliwości do skutecznego zajmowania się przemocą motywowaną uprzedzeniami (Pannarale, L. & Armigero, 2021).

Badanie wskazuje na znaczące różnice w politycznych i legislacyjnych ramach prawnych w sześciu krajach. Podczas gdy takie państwa jak Niemcy i Hiszpania opracowały stosunkowo solidne systemy ochrony osób LGBTQI+, inne, takie jak Polska i Włochy, mają poważne luki, które osłabiają ich zdolność do zapewnienia bezpieczeństwa osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migranckim lub uchodźczym. W Grecji, choć polityka i przepisy dotyczące osób LGBTQI+ uległy poprawie – na przykład w zakresie małżeństw i zmiany płci w dokumentach tożsamości – migranci i uchodźcy LGBTQI+ nie są traktowani na równi z obywatelami tego państwa.

Wspólne wyzwania w tych krajach obejmują niespójność we wdrażaniu polityki, niewystarczające uznanie prawne osób LGBTQI+ oraz niedostateczne szkolenie specjalistów. Wyniki badania podkreślają pilną potrzebę skoordynowanych działań na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej, lepszego wdrażania polityk społecznych oraz rozwiązania unikalnych trudności, z jakimi borykają się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migranckim lub uchodźczym.

3. Wyzwania, uprzedzenia i stereotypy

Badania ujawniają, że migranci i uchodźcy LGBTQI+ na Cyprze, w Grecji, Polsce, Hiszpanii, Niemczech i we Włoszech doświadczają głębokich i systemowych wyzwań kształtowanych przez dyskryminację intersekcyjną. Trudności te wynikają z nakładających się skutków orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, pochodzenia etnicznego oraz statusu migranta, co tworzy złożone bariery w osiągnięciu równości i integracji (UCLA, 2022). Chociaż niektóre wyzwania są wspólne dla wszystkich badanych krajów, konteksty narodowe – w tym ramy prawne, postawy społeczne i możliwości instytucjonalne – wprowadzają istotne różnice.

Ochrona prawna osób LGBTQI+ znacząco różni się w sześciu krajach. Na Cyprze i w Polsce, na przykład, brak kompleksowych ram prawnych sprawia, że osoby LGBTQI+ są szczególnie narażone na dyskryminację i wykluczenie (Mizielińska, J. 2022; Biuro Komisarza ds. Praw Człowieka, 2019a; IOM, 2023). W Hiszpanii i Niemczech jednak nadal istnieją znaczne wyzwania w przełożeniu istniejących mechanizmów ochronnych na skuteczne działania na szczeblu lokalnym. Ta rozbieżność podkreśla pilną potrzebę harmonizacji polityk, które uwzględniają zarówno bariery prawne, jak i instytucjonalne, zapewniając, że ochrona jest skutecznie wdrażana jako mechanizmy wsparcia.

Systemy azylowe we wszystkich sześciu krajach cierpią na strukturalne niedociągnięcia i brak wrażliwości kulturowej, co pogłębia marginalizację osób LGBTQI+ ubiegających się o azyl. W Grecji, na przykład, osoby ubiegające się o azyl często spotykają się z inwazyjnym

prześluchiwaniami i są zmuszone do ukrywania swojej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej ze względu na obawy przed złym traktowaniem (Greckie Stowarzyszenie Wsparcia Osób Transpłciowych, 2021). W Grecji zgłaszane są także niewystarczające oceny podatności na zagrożenia oraz nieodpowiednie umieszczanie w ośrodkach recepcyjnych, które nie spełniają szczególnych potrzeb osób LGBTQI+ (Diotima i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, 2023; AIDA, 2022). We Włoszech, mimo dostępności licznych podręczników, kart informacyjnych i odpowiednich przepisów prawnych – które odwołują się również do międzynarodowych konwencji i wytycznych ONZ – brakuje szkoleń dotyczących właściwego stosowania tych regulacji. Zarządzenie tym systemowym niedociągnięciom wymaga specjalistycznych szkoleń dla pracowników oraz wdrożenia inkluzywnych, wrażliwych kulturowo protokołów.

Dostęp do opieki zdrowotnej stanowi istotne wyzwanie we wszystkich sześciu krajach, szczególnie dla osób transpłciowych. W Hiszpanii i Grecji osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym często unikają szukania pomocy medycznej z powodu niewykwalifikowanego personelu oraz braku usług uwzględniających potrzeby społeczności LGBTQI+ (VV.AA., 2022; Solomon, 2023; Lekarze Bez Granic, 2023). Podobnie we Włoszech instytucjonalna transfobia i powszechna nieufność wobec placówek medycznych zniechęcają osoby transpłciowe ubiegające się o azyl do poszukiwania niezbędnych terapii (Coletta, 2021). Na Cyprze i w Polsce dyskryminacja w sektorze opieki zdrowotnej pozostaje powszechna, a wiele osób LGBTQI+ ukrywa swoją tożsamość, aby uniknąć złego traktowania (IOM, 2023; Skrzypczak, E., Bilarzewska, J., & Niebudek, A. 2022). Dodatkowo bariery językowe oraz brak mediatorów kulturowych w krajach takich jak Grecja, Polska i Włochy dodatkowo utrudniają równy dostęp do opieki zdrowotnej (UNHCR, 2022). Te wyzwania podkreślają pilną potrzebę wprowadzenia usług zdrowotnych uwzględniających potrzeby kulturowe i społeczności LGBTQI+, wspartych odpowiednimi zasobami i szkoleniami.

Mieszkalnictwo pozostaje kluczowym problemem dla migrantów LGBTQI+, którzy często borykają się z niebezpiecznymi warunkami życia, bezdomnością i dyskryminacją po przybyciu do ośrodków recepcyjnych. W Hiszpanii i Niemczech brak usług kulturowych oraz opcji mieszkaniowych uwzględniających potrzeby osób LGBTQI+ jest szczególnie widoczny podczas procesu przyjmowania. Ośrodki recepcyjne często nie zapewniają bezpiecznych przestrzeni dla osób LGBTQI+ (CEAR, 2023; FELGTB, 2020). Te niedociągnięcia przyczyniają się do szerszej marginalizacji, pozostawiając wiele osób LGBTQI+ bez dostępu do bezpiecznych i wspierających środowisk mieszkalnych.

Dyskryminacja w miejscu pracy jest powszechna we wszystkich sześciu krajach. Na Cyprze i w Polsce wysoki poziom stygmatyzacji oraz dyskryminacji społecznej zmusza osoby LGBTQI+ do ukrywania swojej tożsamości w środowisku zawodowym, co poważnie ogranicza ich możliwości ekonomiczne (en.philenews, 2024; ECRI, 2016). Przewyciężenie tych barier

wymaga ukierunkowanych działań, takich jak programy podnoszenia świadomości w miejscu pracy, mające na celu promowanie integracji i wzmacnianie pozycji ekonomicznej.

Osoby LGBTQI+ o migranckim lub uchodźczym pochodzeniu napotykają również poważne trudności w integracji ze społecznościami LGBTQI+. We Włoszech i Hiszpanii uprzedzenia kulturowe i religijne wśród społeczności migranckich często pogłębiają trudności osób LGBTQI+, które muszą zmagać się zarówno z dyskryminacją ze względu na swoją tożsamość seksualną lub płciową, jak i pochodzenie etniczne (Prearo, M., Martorano, N., 2020). Ksenofobia i uprzedzenia kulturowe dodatkowo utrudniają integrację, co podkreśla potrzebę kompleksowych strategii na poziomie społeczności lokalnych w celu promowania włączenia (IOM, 2024).

Jednym z utrzymujących się wyzwań we wszystkich sześciu krajach jest brak instytucjonalnych zasobów i danych dotyczących osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Dostawcy usług i lokalne władze często nie mają odpowiedniego przeszkolenia, aby skutecznie reagować na wyzwania wynikające z dyskryminacji interseksjonalnej. W Niemczech i Hiszpanii brak podejścia interseksjonalnego w tworzeniu polityk i świadczeniu usług stanowi istotną lukę (FRA 2024; Graglia, M., 2020; Rosati et al., 2021). Ponadto niewystarczająca ilość danych i badań, szczególnie we Włoszech i Polsce, utrudnia opracowanie polityk opartych na dowodach oraz sprawiedliwy podział zasobów (Andrade, Danisi, Dustin, Ferreira, Held, 2021; Graglia, M., 2020; Ferrara et al., 2021).

Postawy społeczne odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu doświadczeń migrantów i uchodźców LGBTQI+. Na Cyprze, w Polsce i w niektórych regionach Włoch konserwatywne normy społeczne, wzmacniane przez instytucje religijne i narracje medialne, tworzą wrogie środowisko dla osób LGBTQI+ (Trimikliniotis & Karayanni, 2008; ILGA Europe, 2024; FRA, 2024). W Grecji osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa doświadczają podwójnej dyskryminacji i wrogości, nawet ze strony specjalistów, którzy powinni ich wspierać, lecz sami kierują się uprzedzeniami (Held, 2022). Z kolei w obszarach miejskich Hiszpanii i Niemiec poziom akceptacji jest wyższy, choć w niektórych społecznościach migranckich nadal utrzymują się uprzedzenia (VV.AA., 2022; Niemiecka Federalna Agencja Antydyskryminacyjna, 2017; Ipsos, 2024).

Wyniki badania podkreślają wielowymiarowe wyzwania, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ o migranckim lub uchodźczym pochodzeniu na Cyprze, w Grecji, Polsce, Hiszpanii, Niemczech i Włoszech. Pomimo różnic w ramach prawnych i postawach społecznych wyłaniają się wspólne problemy, takie jak systemowe luki w świadczeniu usług, dyskryminacja interseksjonalna i niewystarczające zasoby instytucjonalne. Skuteczne rozwiązanie tych kwestii wymaga skoordynowanych i długofalowych działań na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym lepszego szkolenia instytucji zajmujących się pomocą oraz wzmocnienia współpracy między interesariuszami w celu zapewnienia sprawiedliwego podziału zasobów. Priorytetowe traktowanie interseksjonalności i inkluzywności pozwoli

rządowi i organizacjom tworzyć środowiska chroniące prawa, godność i dobrostan osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, przyczyniając się do budowy bardziej otwartych i integracyjnych społeczeństw.

4. Główne luki i potrzeby w zakresie wiedzy i świadomości

Badanie ujawnia znaczące luki utrudniające integrację osób LGBTQI+ o migranckim lub uchodźczym pochodzeniu. Wyzwania te są kształtowane przez nakładające się czynniki, takie jak niewystarczająca świadomość wśród interesariuszy, uprzedzenia społeczne oraz systemowe niedociągnięcia. Choć niektóre bariery są wspólne dla wszystkich badanych krajów, ich źródła i przejawy różnią się, odzwierciedlając specyficzne uwarunkowania społeczne, instytucjonalne i systemowe. Skuteczne rozwiązanie tych problemów wymaga dostosowanych i skoordynowanych działań (AIDA, 2022; IOM, 2023a).

Na **Cyprze** osoby LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa lub migracji mierzą się z wieloma wyzwaniami, które są potęgowane przez uprzedzenia społeczne, niewystarczającą ochronę prawną oraz brak świadomości publicznej. Dyskryminacja jest powszechna w różnych sektorach, w tym w zatrudnieniu, opiece zdrowotnej, mieszkalnictwie i dostępie do informacji publicznych. Do ich marginalizacji przyczyniają się m.in. brak usług dostosowanych kulturowo, niedostateczna wiedza wśród pracowników służby zdrowia oraz dyskryminacyjne praktyki w sektorze mieszkaniowym (IOM, 2023a). Dodatkowo brak kampanii informacyjnych dotyczących praw osób LGBTQI+ jeszcze bardziej pogłębia istniejące bariery (Trimikliniotis & Karayanni, 2008). Wyzwania te podkreślają pilną potrzebę ukierunkowanych działań mających na celu rozwiązanie problemów intersekcjonalnych, z naciskiem na zwiększenie świadomości, wzmocnienie ochrony prawnej oraz poprawę dostępu do usług wsparcia.

Grecja mierzy się z wyzwaniami wynikającymi z braku kompleksowych badań i danych dotyczących dyskryminacji intersekcjonalnej. Ten niedostatek utrudnia ocenę i zaspokojenie specyficznych potrzeb ochronnych osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. W konsekwencji utrzymują się niespójne oceny podatności na zagrożenia, niewystarczające bezpieczne zakwaterowanie oraz ograniczone wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego i traumy (Heinrich Böll Stiftung, grudzień 2023; ECRE, 2024). Wrogi dyskurs publiczny wokół uchodźców w ostatnich latach, w połączeniu z przypadkami rasizmu i ksenofobii, dodatkowo pogłębił ich marginalizację (Gazzetta, 2020). Pilnie potrzebne są reformy instytucjonalne oraz działania na rzecz podnoszenia świadomości publicznej w celu wspierania inkluzywności.

W **Polsce** poziom wiedzy i potrzeby w zakresie uwrażliwienia organizacji wspierających migrantów LGBTQI+ są zróżnicowane, co wymaga dostosowanych szkoleń. Władzom lokalnym często brakuje badań i doświadczenia, co prowadzi do luk w zrozumieniu kwestii autodefinicji, kulturowych postrzeżeń płci i orientacji seksualnej oraz ukierunkowanego wsparcia. Chociaż niektóre miasta, takie jak Wrocław i Kraków, wdrożyły szkolenia dla urzędników miejskich,

działania te pozostają sporadyczne i zależne od inicjatyw lokalnych. Brak systemowego, ogólnokrajowego podejścia do podnoszenia świadomości w instytucjach publicznych podkreśla potrzebę szerszych, strukturalnych rozwiązań (Nowicka, M. et al., 2024; Intercultural Dialogue Wrocław, 2024).

W **Hiszpanii** fragmentacja wśród kluczowych interesariuszy znacznie utrudnia skuteczny proces integracji. Organizacje migranckie często nie rozumieją interseksjonalności, podczas gdy organizacje LGBTQI+ koncentrują się głównie na prawach seksualnych i płciowych, mając ograniczoną świadomość wyzwań związanych z migracją (IOM, 2023). Władze lokalne również borykają się z niedoborem szkoleń w zakresie praw człowieka i podejścia interseksjonalnego. Rozwiązanie tych wyzwań wymaga spójnych strategii na rzecz budowania zdolności, wymiany wiedzy i skoordynowanego tworzenia polityk.

Niemcy borykają się z lukami w zakresie szkoleń i świadomości w różnych sektorach. Organizacje migranckie często nie rozumieją wrażliwej sytuacji osób LGBTQI+, podczas gdy organizacje LGBTQI+ często mają ograniczoną świadomość kulturową i zrozumienie procesów azylowych (Steimel, 2016; Gonzalez Benson, O., 2020). Władze lokalne również wykazują niewystarczającą wiedzę na temat zobowiązań związanych z zakazem deportacji oraz inkluzyjnych polityk mieszkaniowych dla uchodźców LGBTQI+. Skierowane interwencje i skoordynowany system wsparcia są kluczowe, aby wypełnić te luki.

We **Włoszech** systemowe braki prawne utrudniają postęp. Ramy prawne nie uwzględniają wystarczająco tożsamości płciowej i ekspresji płci w ramach środków antydyskryminacyjnych, tworząc lukę, która zagraża bezpieczeństwu i widoczności osób LGBTQI+ podczas składania wniosków o azyl (Pannarale, L., & Armigero, L., 2021; Caroli, P., 2023). Dodatkowo, interesariusze w systemie ochrony brakuje specjalistycznego szkolenia, co potęguje te wyzwania (Coletta, 2021; Ferrara et al., 2021). Kompleksowe reformy prawne i proceduralne są niezbędne, aby chronić prawa i dobrostan migrantów oraz uchodźców LGBTQI+.

Pomimo tych wyzwań, pojawiły się obiecujące praktyki. Na Cyprze platforma HelpRefugeesWork łączy uchodźców z możliwościami zatrudnienia, jednocześnie edukując pracodawców na temat praw uchodźców (AIDA, 2022). Podobnie w Polsce, pracownicy krajowego Urzędu ds. Cudzoziemców oraz lokalni urzędnicy zajmujący się pomocą społeczną we Wrocławiu przeszli szkolenie dotyczące kwestii LGBTQI+, kompetencji międzykulturowych oraz prawnych i społecznych wyzwań, przed którymi stoi ta grupa. We Wrocławiu przedstawiciele większości lokalnych instytucji i służb publicznych otrzymują szkolenie z zakresu kompetencji międzykulturowych w ramach długoterminowego programu. Te inicjatywy pokazują potencjał lokalnych rozwiązań, ale pozostają sporadyczne, brakuje im systemowego zasięgu, który byłby niezbędny do szerszego wpływu (Intercultural Dialogue Wrocław, 2024).

Badanie podkreśliło, że interseksjonalność jest kluczowym ramowym podejściem do rozwiązywania tych wyzwań, akcentując konieczność uwzględnienia nakładających się i

powiązanych tożsamości osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa przy opracowywaniu polityk i praktyk inkluzyjnych. W Hiszpanii brak zrozumienia intersekcjonalności wśród organizacji migranckich i LGBTQI+ podkreśla znaczenie zintegrowanych podejść (IOM, 2023). Podobnie we Włoszech, brak wyraźnej ochrony prawnej dla tożsamości płciowej i ekspresji płci wskazuje na potrzebę włączenia intersekcjonalności do polityk krajowych i regionalnych (Graglia, M., 2020; Pannarale, L., & Armigero, L., 2021).

Aby wypełnić te luki, kluczowe działania obejmują kompleksowe szkolenia dla interesariuszy, kampanie zwiększające świadomość publiczną w celu zwalczania uprzedzeń oraz współpracę między organizacjami migranckimi, grupami LGBTQI+ i władzami lokalnymi w celu opracowania skutecznej odpowiedzi.

5. Główne ryzyka i zagrożenia, z którymi stykają się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa czy migracji. Perspektywa intersekcjonalna

Badanie przedstawia główne ryzyka i zagrożenia, z jakimi mierzą się osoby LGBTQI+ o migranckim lub uchodźczym pochodzeniu w sześciu uczestniczących krajach – na Cyprze, w Grecji, Polsce, Hiszpanii, Niemczech i Włoszech.

Dyskryminacja i Uprzedzenie

Osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa we wszystkich sześciu krajach doświadczają wysokiego poziomu dyskryminacji i uprzedzeń, które przejawiają się w różnych formach, takich jak wrogość, nękanie, przemoc oraz wykluczenie z wielu sfer życia społecznego.

Na przykład na Cyprze Kościół Prawosławny, który ma znaczący wpływ, otwarcie wyraża anty-LGBTQI+ poglądy, co wpływa na opinię publiczną i utrudnia szerszą akceptację społeczną (FRA, 2009).

W Hiszpanii uprzedzenia i stereotypy wśród organizacji migranckich, organizacji LGBTQI+ oraz władz lokalnych mają głęboki wpływ na integrację migrantów i uchodźców LGBTQI+, tworząc dodatkowe bariery dla ich włączenia w społeczeństwo (VV. AA, 2022).

W Polsce osoby LGBTQI+, w tym migranci, zgłaszają ograniczoną swobodę ujawniania swojej tożsamości w sektorze publicznym, obawiając się stygmatyzacji społecznej i złego traktowania (Poniat, R., & Skowrońska, M., 2021).

W Niemczech i we Włoszech nadal występują problemy związane z wykluczeniem i niewidocznością zarówno w organizacjach migranckich, jak i LGBTQI+, a także poważne bariery w dostępie do bezpiecznego zakwaterowania i inkluzyjnych usług zdrowotnych. Chociaż istnieją pewne środki prawnej ochrony osób LGBTQI+, ich egzekwowanie jest

niespójne, zwłaszcza na poziomie lokalnym (Tschalaer, M., 2020; Lernen aus der Geschichte, 2016; Jazmati, Z., 2020).

Na Cyprze, mimo rozszerzenia mandatu krajowego organu ds. równości, powszechne uprzedzenia społeczne oraz brak świadomości na temat mechanizmów składania skarg zniechęcają wiele osób LGBTQI+ do korzystania z tych systemów (ILGA EUROPE, 2024).

W Grecji i Hiszpanii odnotowuje się również istotne luki w ochronie prawnej. W Grecji rośnie liczba przestępstw z nienawiści wymierzonych w migrantów LGBTQI+, jednak wiele ofiar obawia się zgłaszania tych incydentów z powodu strachu przed wtórną wiktyimizacją (RVRN, 2024).

W Hiszpanii osoby LGBTQI+ o migranckim lub uchodźczym pochodzeniu doświadczają dyskryminacji, a mechanizmy zapewniające im świadomość ich praw są niewystarczające (CEAR, 2022; IOM, 2023).

W Niemczech i we Włoszech badania podkreślają potrzebę standaryzacji ocen podatności na zagrożenia oraz strategii ochrony w ośrodkach dla osób ubiegających się o azyl, ponieważ praktyki w tym zakresie znacznie różnią się w zależności od regionu (Jansen, S., Spijkerboer, T., 2013; Amato, P., 2019; Graglia, M., 2020).

Dyskryminacja w zatrudnieniu

Osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykają znaczne trudności w znalezieniu stabilnego zatrudnienia, głównie z powodu intersekcjonalnej dyskryminacji związanej z orientacją seksualną, tożsamością płciową oraz statusem migracyjnym.

Na Cyprze ponad 37% osób LGBTQI+ zgłasza doświadczenie dyskryminacji w miejscu pracy (en.philenews, 2024). Podobnie w Polsce i Niemczech osoby LGBTQI+, w tym migranci, doświadczają nasilonej stygmatyzacji i niewłaściwego traktowania po ujawnieniu swojej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej w sektorze publicznym.

Tego rodzaju dyskryminacja nie tylko negatywnie wpływa na stabilność ekonomiczną, ale także pogłębia społeczne wykluczenie, ograniczając możliwości integracji migrantów LGBTQI+ w nowych społecznościach (Poniat, R., & Skowrońska, M., 2021; Tschalaer, M., & Held, N., 2019).

Opieka zdrowotna

Osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykają znaczące bariery w dostępie do kulturowo wrażliwych i inkluzywnych usług zdrowotnych, szczególnie w obszarach takich jak opieka afirmująca płeć.

Na przykład na Cyprze występuje zauważalna luka w wiedzy medycznej i zasobach dotyczących opieki afirmującej płeć (AIDA, 2022). We Włoszech kampanie zdrowotne są

głównie skierowane do osób heteroseksualnych, często pomijając specyficzne potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji (Pannarale, L., & Armigero, L., 2021; SOGICA, 2020).

Niemcy i Hiszpania zmagają się z podobnymi wyzwaniami – dostęp do usług zdrowia psychicznego dostosowanych do traumy doświadczanej przez osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa jest ograniczony (German Federal Government, 2022; Beobachtungsstelle Gesellschaftspolitik, 2022; FRA, 2024; CEAR, 2022).

W Grecji osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa unikają korzystania z opieki zdrowotnej, co prowadzi do nieleczonych problemów zdrowia psychicznego, takich jak lęk, depresja i PTSD (zespół stresu pourazowego) (Solomon, 2023).

Brak dostępu do przystępnych i kulturowo kompetentnych usług medycznych pogłębia podatność osób LGBTQI+ na wykluczenie, pozostawiając wielu z nich bez niezbędnego wsparcia w zakresie ich unikalnych potrzeb zdrowotnych.

Mieszkalnictwo

Zapewnienie bezpiecznego i przystępnego cenowo zakwaterowania stanowi poważne wyzwanie dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa, które często doświadczają dyskryminacji ze strony właścicieli mieszkań oraz braku dedykowanych programów wsparcia mieszkaniowego. Na Cyprze uchodźcy i beneficjenci ochrony międzynarodowej zgłaszają trudności w wynajęciu prywatnych mieszkań z powodu wysokich czynszów oraz dyskryminacji ze strony właścicieli nieruchomości (AIDA, 2022). W Niemczech migranci LGBTQI+ są narażeni na przemoc fizyczną i psychiczną w ośrodkach recepcyjnych oraz obiektach mieszkalnych, gdzie powszechne są homofobia i transfobia (Stiller, M., & Hoffmeyer-Zlotnik, P., 2022). Podkreśla to pilną potrzebę stworzenia specjalistycznych form zakwaterowania, które zapewnią bezpieczeństwo i dobrostan osób LGBTQI+.

Edukacja

Tożsamości i doświadczenia osób LGBTQI+ są w dużej mierze nieobecne w programach nauczania we wszystkich sześciu krajach, co skutkuje brakiem widoczności i wsparcia dla młodzieży LGBTQI+. Na Cyprze zarówno nauczyciele, jak i uczniowie nie mają dostępu do widocznych wzorców LGBTQI+, co tworzy środowisko, w którym uczniowie LGBTQI+ często doświadczają nękania i prześladowań bez odpowiedniego wsparcia instytucjonalnego (Trimikliniotis i Karayanni, 2008). Podobne wyzwania występują w Polsce, gdzie uczniowie LGBTQI+ mierzą się z wrogim otoczeniem oraz brakiem dostępu do zasobów wspierających w systemie edukacji (Górska, P., 2021; Poniat, R., & Skowrońska, M., 2021). Brak edukacji włączającej osoby LGBTQI+ przyczynia się do ich wykluczenia społecznego oraz pogorszenia dobrostanu psychicznego młodzieży LGBTQI+.

Zdrowie psychiczne

Intersekcjonalność statusu migracyjnego, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej naraża osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji na wyższe ryzyko wykluczenia społecznego, stresu psychicznego i problemów ze zdrowiem psychicznym. Na Cyprze i w Hiszpanii brak dostępu do kulturowo kompetentnych usług zdrowia psychicznego pogłębia te zagrożenia, pozostawiając wielu migrantów LGBTQI+ bez niezbędnego wsparcia w radzeniu sobie z ich traumą i izolacją (en.philenews, 2024; FRA 2024; CEAR, 2022).

W Niemczech istotnym problemem jest dostęp do usług wsparcia zdrowia psychicznego dostosowanych do traumy przeżywanej przez osoby LGBTQI+ o statusie migracyjnym lub uchodźczym (Niemiecki Rząd Federalny, 2022; Beobachtungsstelle Gesellschaftspolitik, 2022). Obciążenie zdrowia psychicznego jest dodatkowo pogłębiane przez wyzwania związane z migracją, dyskryminacją i wykluczeniem. W Grecji problemy zdrowia psychicznego, takie jak depresja, lęki, PTSD i uzależnienia, są powszechne wśród osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Problemy te często są zaostrzone przez brak włączających usług zdrowotnych i wsparcia psychospołecznego, zwłaszcza dla osób bez dokumentów (Solomon, 2023).

Badania podkreślają, że dyskryminacja i wykluczenie doświadczane przez osoby LGBTQI+ nie wynika tylko z ich orientacji seksualnej i tożsamości płciowej, ale są również wynikiem czynników takich jak status migracyjny, pochodzenie etniczne i normy społeczne. Te wyzwania podkreślają pilną potrzebę kompleksowych, włączających i ukierunkowanych polityk oraz systemów wsparcia, które będą w stanie poradzić sobie z złożonym i wieloaspektowym charakterem tych problemów.

6. Metody, praktyki, plany lokalne i strategie rozwoju inkluzywnych polityk

Kluczowe metody, praktyki i plany lokalne dotyczące opracowywania bardziej inkluzywnych polityk dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym w sześciu krajach ujawniają mieszankę strategii na poziomie krajowym, inicjatyw lokalnych oraz działań podejmowanych przez organizacje społeczne, które różnią się stopniem zaawansowania i wciąż napotykają na wyzwania.

Cypr zatwierdził stworzenie Krajowej Strategii na rzecz równości osób LGBTQI+, której celem jest reforma ustawodawstwa i stworzenie zjednoczonego podejścia we wszystkich służbach państwowych (baza danych ILGA, 2024). Jest to ważny krok, ponieważ strategia przyczyni się do ustanowienia standardów europejskich i skoordynowanego ramowego podejścia do kwestii równości osób LGBTQI+. Dodatkowo na Cyprze miały miejsce wspólne wydarzenia organizowane przez firmy i organizacje pozarządowe, które koncentrowały się na prawach osób LGBTQI+ w miejscu pracy (CyprusMail, 2024). Sugeruje to powstawanie partnerstwa między sektorem publicznym a prywatnym na rzecz promowania inkluzji osób LGBTQI+. Ponadto, działania rzecznicze organizacji Accept LGBTI Cyprus doprowadziły do planów

rozszerzenia dostępu do opieki zdrowotnej dla osób transpłciowych, w tym do powstania dedykowanego centrum medycznego (ILGA EUROPE, 2024). To oznacza postęp w zaspokajaniu specyficznych potrzeb społeczności transpłciowej wśród osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym.

W Grecji Strategia Równości LGBTQI+ na lata 2021-2025 uwzględnia wzrastające ryzyko, przed którym stoją osoby LGBTQI+ ubiegające się o azyl i osoby uchodźcze, oraz zawiera zalecenia dotyczące ich ochrony i wsparcia (Gabinet Premiera 2021; Colour Youth, 2021). To sugeruje rosnącą świadomość unikalnych wyzwań, z którymi borykają się osoby LGBTQI+ w szerszej populacji migrantów i uchodźców. Niemniej jednak Krajowa Strategia Integracji Społecznej Osób Ubiegających się o Azyl i Beneficjentów Ochrony Międzynarodowej nie uwzględnia żadnych przepisów dotyczących osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji (Ministerstwo Imigracji i Azylu, 2022). Podkreśla to lukę w ramach integracyjnych, w których specyficzne potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji nie są odpowiednio uwzględniane. Z pozytywnego punktu widzenia, Rada Miejska Aten ogłosiła otwarcie pierwszego schroniska dla osób LGBTQI+ w kryzysie bezdomności we współpracy z organizacjami LGBTQI+ (Info migrants, 2019). To pokazuje inicjatywę na poziomie lokalnym mającą na celu zapewnienie bezpiecznego i inkluzywnego mieszkania dla osób LGBTQI+ dotkniętych bezdomnością, chociaż schronisko jeszcze nie zostało otwarte.

W Polsce organizacje społeczne, takie jak Biblioteka Azylu, Kampania Przeciw Homofobii i Stowarzyszenie Kultura Równości, zapewniły różne formy wsparcia dla osób uchodźczych LGBTQI+ z Ukrainy (Jastrzębska, 2022; Bieleninik, 2022; Intercultural Dialogue Wrocław, 2024). Te działania organizacji pozarządowych podkreślają ważną rolę inicjatyw opartych na społeczności w zaspokajaniu potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. Jednak przegląd dostępnych dokumentów strategicznych na stronach internetowych miast wskazuje, że osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym nie są traktowane jako odrębna grupa potrzebująca ukierunkowanego wsparcia w lokalnych planach/strategiach dotyczących różnorodności kulturowej (Portal miasta Gdańsk, 2024; Rada Miasta Poznań, 2023). Sugeruje to istotną lukę w formalnym uznaniu i włączeniu osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym w ramy integracyjne na poziomie lokalnym, co wynika z wcześniej wspomnianego braku uznania systemowego i prawnego.

W Hiszpanii wprowadzono różne inicjatywy mające na celu wspieranie integracji osób LGBTQI+. Generalitat Valenciana uruchomiła programy takie jak Strategiczny Plan Równych Szans (2016–2020) w zakresie integracji zawodowej oraz Kompleksowy Plan Różnorodności Afeektywnych-Seksualnych i Genderowych (2020) w edukacji (Generalitat Valenciana, 2020). Dodatkowo Dekret 77/2014 zapobiega dyskryminacji w mieszkaniu publicznym (Generalitat Valenciana, 2014). Na poziomie krajowym rząd Hiszpanii wprowadził Plan Działań na rzecz Równości LGBTQI+ (2021–2024), mający na celu poprawę szkoleń zawodowych, oraz Krajowy Plan Włączenia Społecznego (2013–2020) wspierający integrację migrantów (Rząd Hiszpanii, 2013).

Włochy w Krajowej Strategii LGBTQI+ na lata 2022-2025 podkreślają potrzebę tworzenia ośrodków wsparcia i przyjęć dla osób LGBTQI+, które doświadczyły dyskryminacji lub kryzysów społecznych (Ferrara, 2019; Pannarale, L., & Armigero, L., 2021; SOGICA, 2020). To uznanie specyficznych potrzeb wsparcia osób LGBTQI+ jest istotnym krokiem. Na poziomie lokalnym pojawiły się inicjatywy takie jak Casa Marcella, A Casa di Ornella oraz projekt Rise the Difference, mające na celu zapewnienie bezpiecznego zakwaterowania i wsparcia dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym. Dodatkowo projekty Pink Refugees i I-Care mają na celu zapewnienie pomocy prawnej, wsparcia i integracji zawodowej dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa (Graglia, M., 2020; Arcigay Palermo, 2018; Volonterio, 2024; Frasca, M. 2023). Te inicjatywy na poziomie lokalnym świadczą o rosnącej świadomości potrzeby dostosowanego wsparcia i działań rzeczniczych na rzecz osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym.

W **Niemczech** rząd federalny dąży do ochrony wrażliwych grup, w tym osób LGBTQI+, wdrażając takie środki jak włączanie tematów LGBTQI+ do kursów integracyjnych i językowych oraz podnoszenie świadomości wśród uczestników procesu azylowego (Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend, 2022). To wskazuje na zaangażowanie w zaspokajanie specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym poprzez ukierunkowane interwencje w ramach szerszego procesu integracji. Dodatkowo kilka krajów związkowych wdrożyło formalne protokoły identyfikacji szczególnie wrażliwych uchodźców, w tym osób LGBTQI+, chociaż skuteczność tych działań jest ograniczona (Stiller, M. & Hoffmeyer-Zlotnik, 2022). To sugeruje próbę poprawy identyfikacji i wsparcia osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym, ale wyzwań w implementacji tych inicjatyw wskazują na potrzebę dalszego doskonalenia i zabezpieczenia tych działań.

Podsumowując, chociaż poczyniono pewne postępy, wciąż istnieją znaczne luki i wyzwania w skutecznym identyfikowaniu, wspieraniu i ochronie tej wrażliwej grupy. Potrzebne są dalsze reformy polityczne, zaangażowanie społeczności i współpraca instytucjonalna w celu stworzenia bardziej inkluzywnego i sprawiedliwego środowiska dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym.

7. Ocena programów uwrażliwiających i budujących potencjał

Badania przeprowadzone w sześciu krajach – Polsce, Hiszpanii, Niemczech, Cyprze, Włoszech i Grecji – podkreślają kluczowe luki i możliwości w zakresie włączania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Pomimo wdrożenia różnorodnych inicjatyw, wciąż istnieje wyraźny brak kompleksowych, krajowych i dostosowanych strategii, które byłyby odpowiedzią na specyficzne wyzwania, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym.

Cypr

Cypr poczynił ograniczone postępy w zakresie krajowych programów skierowanych specjalnie do osób z tłem migracyjnym lub uchodźczym (UNHCR Cyprus, 2016; Komisja Europejska, 2023). Szersze inicjatywy azylowe i migracyjne, takie jak „Wzmacnianie azylu na Cyprze” i „Wspieranie reform w celu wzmocnienia rynków pracy”, nie uwzględniają wyzwań interseksjonalnych, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ (Komisja Europejska, 2023). Brak dostosowanego wsparcia dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym stanowi poważną lukę w polityce i podkreśla potrzebę bardziej inkluzywnych i wyspecjalizowanych strategii w celu rozwiązania ich unikalnych problemów.

Grecja

W Grecji programy budowania potencjału i wrażliwości skierowane do osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym są fragmentaryczne i często niezwiązane ze strategią państwową. Programy te są zazwyczaj projektowe, realizowane przez organizacje społeczne i międzynarodowe, koncentrują się na konkretnych grupach docelowych i mają ograniczoną trwałość. Istotne działania obejmują seminaria dla przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego (Diotima, 2024), specjalistyczne szkolenia dla pracowników służb zdrowia (Babel, 2023) oraz warsztaty na temat terminologii LGBTQI+ i eliminowania dyskryminacji (Generation 2.0, 2016). Programy obejmują również integrację społeczną, takie jak szkolenia dla pracowników służb publicznych i samorządów terytorialnych (Symbiosis, 2023) oraz kampanie podnoszące świadomość, takie jak Athens Pride (Athens Pride, 2024). Niemniej jednak te inicjatywy brakuje trwałości i oceny, co utrudnia ocenę ich długoterminowej skuteczności i wpływu.

Polska

W Polsce polityki i strategii mają tendencję do traktowania migrantów jako jednorodną grupę, pomijając różnorodność ich doświadczeń, w tym osób LGBTQI+ (Urząd do Spraw Cudzoziemców, 2024). Pomimo wysiłków na rzecz stworzenia warunków do skutecznej integracji migrantów z społeczeństwem przyjmującym, rozpoznanie osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym jest nadal niewystarczające, a lokalne strategie integracyjne nie uwzględniają ich specyficznych wyzwań (Portal miasta Gdańsk, 2024; Rada Miasta Poznań, 2023). Osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym zostały jedynie krótko wspomniane w oficjalnych dokumentach jako osoby wymagające wsparcia w celu zmniejszenia dyskryminacji na rynku pracy, co podkreśla brak dostosowanej polityki lub działań w celu rozwiązania ich unikalnych potrzeb. Istnieje istotna szansa na poprawę bezpieczeństwa i integracji poprzez zwalczanie postaw dyskryminacyjnych i tworzenie lepszych ścieżek integracyjnych dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym w lokalnych społecznościach.

Hiszpania

Hiszpania poczyniła znaczące postępy w rozwiązywaniu interseksjonalnych trudności, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym, szczególnie poprzez programy szkoleniowe i podnoszenie świadomości (IOM, 2023; FRA, 2024). Inicjatywy te mają

na celu zapewnienie kompleksowego szkolenia w zakresie różnorodności seksualnej i genderowej, skierowanego szczególnie do samorządów terytorialnych i społeczności migracyjnych. Generalitat Valenciana oraz rząd Hiszpanii poczyniły postępy w zakresie inkluzji LGBTQI+, chociaż nadal występują wyzwania w zapewnieniu spójnej realizacji i szerszego zasięgu tych inicjatyw (FELGTB, 2020; CEAR 2022). Chociaż programy świadomościowe mają na celu zmianę postaw i redukcję uprzedzeń, ich nierówne stosowanie pozostawia luki w zaspokajaniu specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym.

Włochy

Działania we Włoszech, prowadzone przez Croce Rossa Italiana, skupiają się na tworzeniu bezpiecznych przestrzeni w ośrodkach dla osób uchodźczych, wyposażeniu specjalistów w umiejętności radzenia sobie z unikalnymi wyzwaniami, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ ubiegające się o azyl, oraz promowaniu polityk inkluzyjnych (Rainbow Welcome! Practical Guide for Social Workers and Field Operators, 2022). Projekt Rainbow Welcome!, współfinansowany przez UE do sierpnia 2022 roku, dążył do poprawy przyjęcia i wsparcia LGBTQI+ uchodźców poprzez ulepszony system prawny, szkolenia w zakresie schronienia i działania rzecznicze. Projekt opracował również „Przewodnik praktyczny Rainbow Welcome! dla pracowników socjalnych i operatorów terenowych”, który oferuje strategię dla specjalistów pracujących z osobami LGBTQI+ ubiegającymi się o azyl, uwzględniając ich unikalne wrażliwości związane z orientacją seksualną, tożsamością płciową i statusem migracyjnym. Dużą część tego podejścia stanowi zapewnienie wrażliwości międzykulturowej i unikanie narzucania zachodnich etykiet, uznając, że osoby LGBTQI+ z różnych kultur mogą mieć różne doświadczenia i wyrażenia tożsamości. Kampanie rzecznicze i podnoszące świadomość, takie jak #RainbowWelcome, odgrywają kluczową rolę w zwracaniu uwagi na trudności, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ ubiegające się o azyl, oraz w dążeniu do bardziej inkluzyjnych polityk na wszystkich szczeblach rządu.

Niemcy

Niemcy wprowadziły programy budowania potencjału i wrażliwości, mające na celu poprawę ochrony osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym (Human Rights Watch, 2024a; Queer Refugees Welcome, n.d.). Programy te koncentrują się na potrzebach organizacji migracyjnych i LGBTQI+, władz lokalnych oraz służb azytowych, dążąc do zwiększenia bezpieczeństwa, zmniejszenia dyskryminacji i zwiększenia udziału osób LGBTQI+ w programach wsparcia migrantów oraz spadku liczby zgłoszeń dotyczących dyskryminacji w tych organizacjach (EUAA, 2023; Niemiecka Federalna Agencja Przeciwdziałania Dyskryminacji, 2017). Te wysiłki doprowadziły do znaczących osiągnięć, w tym zwiększenia udziału osób LGBTQI+ i wyższego poziomu satysfakcji wśród uchodźców. Niemniej jednak, nadal istnieją wyzwania związane z zapewnieniem odpowiednich zasobów i ustanowieniem solidnych metod oceny skuteczności programów (Niemiecki Rząd Federalny, 2022). Stałe

inwestycje są niezbędne, aby zapewnić trwały sukces inicjatyw na rzecz inkluzji LGBTQI+ w Niemczech.

We wszystkich badanych krajach istnieje pilna potrzeba bardziej inkluzyjnych polityk, ukierunkowanych programów budowania zdolności oraz solidnych mechanizmów monitorowania i oceny, aby zapewnić osobom LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym wsparcie i ochronę, których potrzebują.

KLUCZOWE WYNIKI ANKIET ONLINE Z PRACOWNIKAMI

1. Osoby reprezentujące organizacje i społeczności migranckie

1.1 INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

1.1.1 Wiek

Łącznie 163 profesjonalistów z organizacji migracyjnych z wszystkich uczestniczących krajów wzięło udział w badaniu. Z całkowitej próbki 12% (n = 20) respondentów pochodziło z Cypru, 19% (n = 31) z Grecji, 23% (n = 37) z Włoch, 15% (n = 25) z Polski, 18% (n = 30) z Hiszpanii, a pozostałe 12% (n = 20) z Niemiec. Większość uczestników miała od 25 do 39 lat (**53,4%**), następnie od 40 do 54 lat (**27%**), od 18 do 24 lat (**12,3%**) oraz 55 lat i więcej (**6,7%**). Tabela 1 poniżej przedstawia rozkład wieku respondentów badania w sześciu uczestniczących krajach. Dane wskazują na szeroki zakres wieku uczestników we wszystkich sześciu krajach, z wyraźną przewagą uczestników w wieku 25–39 lat.

Tabela 1: Wiek uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q1. Grupa wiekowa							
18-24	0.0%	1.2%	0.6%	3.7%	4.9%	1.8%	12.3%
25-39	10.4%	12.9%	8.6%	9.2%	6.7%	5.5%	53.4%
40-54	1.8%	3.7%	9.8%	2.5%	4.9%	4.3%	27.0%
55+	0.0%	0.6%	3.7%	0.0%	1.8%	0.6%	6.7%
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.1.2 Tożsamość płciowa

Z całkowitej próby, większość uczestników (62%) identyfikowała się jako kobiety, podczas gdy 31,3% jako mężczyźni. Dodatkowo 3,7% identyfikowało się jako osoby niebinarne, a pozostałe 3% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Tabela 2 pokazuje dominację kobiet w badaniu. Wśród różnych krajów Hiszpania odnotowała najwyższy procent uczestników identyfikujących się jako mężczyźni, z 14 na 30 respondentów (46,7%).

Tabela 2: Płeć uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q2. Tożsamość Płciowa							
Mężczyzna	3.7%	7.4%	6.7%	1.2%	8.6%	3.7%	31.3%
Kobieta	8.0%	10.4%	16%	14.1%	6.1%	7.4%	62.0%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Osoba niebinarna	0.0%	0.6%	0.0%	0.0%	2.5%	0.6%	3.7%
Wolę nie odpowiadać	0.6%	0.6%	0.0%	0.0%	1.2%	0.6%	3.0%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.1.3. Wykształcenie

W sumie, we wszystkich sześciu krajach biorących udział w badaniu, uczestnicy pracujący w organizacjach migrantów wykazali wysoki poziom wykształcenia. Większość z nich ukończyła studia wyższe (36,8%) lub studia podyplomowe (28,8%), a dodatkowe 6,7% posiadało stopień doktora. Mniejszy odsetek uczestników ukończył edukację podstawową (9,2%) lub średnią (8%).

Tabela 3: Wykształcenie uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q3. Poziom wykształcenia							
Wykształcenie podstawowe	0.0%	1.2%	5.5%	0.0%	2.5%	0.0%	9.2%
Wykształcenie średnie	0.6%	0.6%	1.2%	1.2%	4.3%	0.0%	8.0%
Wykształcenie zawodowe	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%	1.8%
Wykształcenie wyższe	1.8%	6.1%	9.8%	11.7%	2.5%	4.9%	36.8%
Studia podyplomowe	9.8%	8.6%	0.0%	1.2%	2.5%	6.7%	28.8%
Absolwent studiów doktoranckich	0.0%	0.6%	5.5%	0.0%	0.6%	0.0%	6.7%
Kontynuowanie edukacji	0.0%	1.8%	0.0%	0.6%	1.8%	0.6%	4.9%
Inne	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	2.5%	0.0%	3.1%
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.0%	0.6%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.1.4 Obszar geograficzny

Jeśli chodzi o dystrybucję geograficzną, zdecydowana większość respondentów we wszystkich sześciu krajach pochodzi z obszarów miejskich (89,5%), podczas gdy tylko 10,5% pochodzi z obszarów pozamiejskich. Spośród krajów uczestniczących Hiszpania ma najwyższą reprezentację respondentów z obszarów pozamiejskich, z 9 na 30 respondentów (30%), co wskazuje na stosunkowo bardziej zrównoważony udział obszarów miejskich i wiejskich.

Tabela 4: Obszar geograficzny uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q4. Obszar geograficzny							
Obszary miejskie	12.3%	18.5%	21%	13.6%	13%	11.1%	89.5%
Obszary pozamiejskie	0.0%	0.6%	1.2%	1.9%	5.6%	1.2%	10.5%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.1.5 Stanowisko w organizacji

Stanowiska respondentów różnią się znacząco w zależności od kraju, odzwierciedlając zróżnicowane doświadczenie zawodowe. Najczęściej zaznaczanym punktem było administracyjne stanowisko związane z włączeniem migrantów i uchodźców, co stanowi 20% wszystkich uczestników. Inne role obejmowały zapewnianie wsparcia społecznego (11,3%) oraz edukację dorosłych lub młodzieży (8,1%). Co znamienne, 26,3% respondentów ze wszystkich uczestniczących krajów wybrało kategorię „Inne”, podkreślając stanowiska związane głównie z działaniami projektowymi, specjalistycznymi funkcjami wsparcia lub obowiązkami specyficznymi dla kontekstu (Tabela 5).

Tabela 5: Stanowisko uczestnika według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q5. Stanowisko w organizacji							
Obowiązki administracyjne związane z integracją migrantów/uchodźców	1.9%	5.6%	1.9%	4.4%	0.6%	5.6%	20%
Udzielanie porad prawnych/wsparcia	0.6%	0.0%	1.3%	0.6%	0.0%	0.0%	2.5%
Udzielanie wsparcia psychologicznego	0.6%	0.6%	0.6%	0.0%	0.6%	1.3%	3.8%
Udzielanie wsparcia socjalnego (w tym podstawowych informacji o prawach i obowiązkach, powiązaniach i kierowaniu do innych organizacji, organów itp.)	2.5%	4.4%	1.9%	0.6%	0.6%	1.3%	11.3%
Doradztwo zawodowe	0.0%	1.3%	1.3%	0.0%	0.0%	0.0%	2.5%
Edukacja dorosłych i młodzieży	2.5%	1.3%	0.6%	0.6%	1.3%	1.9%	8.1%
Opieka medyczna/pielęgniarska	0.0%	0.6%	1.9%	0.0%	0.6%	0.0%	3.1%
Zaspokajanie podstawowych potrzeb (zakwaterowanie, żywność, odzież)	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	1.9%	0.6%	3.1%
Sektor kultury	0.6%	0.6%	0.6%	1.9%	0.6%	0.6%	5%
Działania na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji	0.6%	1.3%	0.0%	0.6%	0.6%	0.0%	3.1%
Władze miejskie	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.6%
Pracownicy Służb Społecznych Gminy	0.0%	0.6%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%
Pracownik kierownika centrum SAI	0.0%	0.0%	10%	0.0%	0.0%	0.0%	10%
Inne	3.1%	3.1%	2.5%	6.9%	9.4%	1.3%	26.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.1.6 Doświadczenie w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

Respondenci ze wszystkich uczestniczących krajów pochodzą z różnych środowisk i mają zróżnicowane doświadczenie w zakresie świadczenia usług dla migrantów i uchodźców LGBTQI+. Większość respondentów (58,3%) zadeklarowała, że świadczyła usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym, podczas gdy 25,2% stwierdziło, że tego nie robiło, a 16,6% nie było pewnych, czy oferowali usługi wsparcia specyficzne dla LGBTQI+.

Na poziomie krajowym najwyższy poziom zaangażowania odnotowano w Grecji, gdzie 83,9% (26 z 31 respondentów) potwierdziło swoje doświadczenie w świadczeniu usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Tuż za Grecją uplasowały się Niemcy, gdzie 75% (15 z 20 respondentów) potwierdziło swoje doświadczenie w tej dziedzinie. Warto zauważyć, że we Włoszech 15 z 37 respondentów (40%) zadeklarowało brak doświadczenia w pracy z osobami LGBTQI+ z tłem migracyjnym, podczas gdy w Polsce 6 z 25 respondentów (24%) było niepewnych.

Jeśli chodzi o długość doświadczenia, odpowiedzi różnią się w zależności od kraju, przy czym większość respondentów ogółem zadeklarowała, że świadczy usługi wsparcia od 0 do 3 lat (58,9%), a następnie od 4 do 7 lat (26,3%) (Tabela 6).

Tabela 6: Doświadczenie uczestników w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q6. Czy kiedykolwiek świadczyłeś usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i/lub uchodźstwa?							
Tak	8.6%	16.0%	8.6%	7.4%	8.6%	9.2%	58.3%
Nie	3.1%	1.2%	9.2%	4.3%	5.5%	1.8%	25.2%
Nie wiem	0.6%	1.8%	4.9%	3.7%	4.3%	1.2%	16.6%
Q6.1. Jeśli "tak", to przez ile lat?							
0-3	11.6%	14.7%	7.4%	10.5%	6.3%	8.4%	58.9%
4-7	0.0%	10.5%	4.2%	1.1%	4.2%	6.3%	26.3%
8-11	1.1%	1.1%	2.1%	0.0%	2.1%	2.1%	8.4%
12-16	1.1%	1.1%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	3.2%
17-20	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	2.1%
Ponad 20	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.2 POTRZEBY ZMIAN W POSTAWIE I PROCESACH SKIEROWANYCH DO OSÓB LGBTQI+ Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I UCHODŹSTWA

1.2.1 Wyzwania/problemy w zakresie włączania społecznego osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Uczestników zapytano o wyzwania, z jakimi mierzą się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym w procesie włączania społecznego. Jak przedstawiono w Tabeli 7, większość respondentów (60,1%) z sześciu uczestniczących krajów zgodziła się, że te osoby napotykają poważne trudności, podczas gdy 26,4% odpowiedziało „raczej się zgadzam”, co odzwierciedla pewien stopień niepewności. Niewielki odsetek uczestników nie zgodził się z tym stwierdzeniem lub nie był pewien (tj. nie wiedział), a 3% nie mogło jednoznacznie potwierdzić istnienia tych wyzwań.

Wśród uczestniczących krajów najwyższy poziom zgodności odnotowano w Grecji, gdzie 26 z 31 respondentów (83,9%) uznało te trudności, a następnie na Cyprze, gdzie podobne przekonanie wyraziło 14 z 20 respondentów (70%). We Włoszech 17 z 37 uczestników (45,9%) wskazało, że takie wyzwania „prawdopodobnie istnieją”, co sugeruje pewien stopień niepewności, podczas gdy w Polsce 7 z 25 uczestników (28%) pozostało neutralnych, co może wskazywać na brak konsensusu lub świadomości na ten temat.

Analizując konkretne trudności, respondenci ze wszystkich krajów uznali, że głównymi przeszkodami we włączaniu społecznym osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym są bariery instytucjonalne i społeczno-kulturowe. Najczęściej wskazywanym problemem było podwójne napiętnowanie i dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne oraz orientację seksualną, tożsamość płciową lub cechy płciowe (83%). Inne kluczowe bariery obejmowały niewystarczającą lub nieistniejącą opiekę państwa nad osobami LGBTQI+ z tłem migracyjnym (61,0%), niewystarczające wsparcie społeczeństwa obywatelskiego (39,0%) oraz brak odpowiednich umiejętności i szkoleń dla profesjonalistów w zakresie specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym (46,8%). Co istotne, 46,1% respondentów podkreśliło, że wielu osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym nie jest świadomych swoich praw, co dodatkowo utrudnia ich integrację społeczną (Tabela 7).

Wyniki te wskazują, że respondenci we wszystkich uczestniczących krajach dostrzegają znaczące bariery we włączaniu społecznym osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym, bądź przynajmniej uznają możliwość ich występowania, choć z różnym stopniem pewności. Skuteczne przeciwdziałanie tym wyzwaniom wymaga kompleksowych strategii obejmujących podnoszenie świadomości, zwalczanie stereotypów, zwiększenie wsparcia instytucjonalnego, zapewnienie szkoleń dla specjalistów i aktualizacji materiałów edukacyjnych oraz rewizję programów nauczania pod kątem zagadnień związanych z płcią i migracją.

Tabela 7: Wyzwania/problemy w zakresie społecznego włączania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q7. Czy migranci i/lub uchodźcy LGBTQI+ napotykają wyzwania/problemy związane z włączeniem społecznym?							
Tak	8.6%	16%	10.4%	6.1%	11%	8.0%	60.1%
Raczej tak	3.1%	2.5%	10.4%	3.7%	3.1%	3.7%	26.4%
Ani tak, ani nie	0.6%	0.6%	0.0%	4.3%	2.5%	0.0%	8.0%
Raczej nie	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.0%	0.6%
Nie	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%	1.8%
Nie wiem	0.0%	0.0%	1.8%	0.6%	0.0%	0.6%	3.1%
Q7.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, która odpowiedź, Twoim zdaniem, stanowi wyzwanie (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Podwójna stygmatyzacja i dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne i orientację seksualną, tożsamość płciową i/lub biologiczne cechy płciowe.	12.8%	21.3%	19.1%	10.6%	7.1%	12.1%	83.0%
Niewystarczająca lub nieistniejąca opieka państwa nad szczególnymi potrzebami osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa i/lub wyzwania, z jakimi się mierzą.	10.6%	17.0%	10.6%	8.5%	7.1%	7.1%	61%
Niewystarczające lub nieistniejące ramy prawne.	9.2%	12.1%	7.8%	6.4%	4.3%	7.1%	46.8%
Ograniczona liczba lub całkowity brak podmiotów społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się potrzebami migrantów i uchodźców LGBTQI+.	6.4%	11.3%	8.5%	5.7%	2.1%	5.0%	39%
Niewystarczające lub nieistniejące umiejętności i zdolności osób świadczących usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.	7.8%	14.2%	7.1%	7.1%	4.3%	6.4%	46.8%
Częściowa lub całkowita niewiedza osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dotycząca ich praw.	7.8%	14.9%	10.6%	4.3%	2.1%	6.4%	46.1%
Inne	0.0%	0.7%	0.0%	0.7%	0.7%	1.4%	3.5%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.2.2 Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Kiedy uczestników zapytano, czy osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym napotykały trudności w komunikacji ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia w ich organizacji, w sześciu uczestniczących krajach wybrano różne odpowiedzi. Jak przedstawiono w Tabeli 8, uczestnicy wyrazili niepewność co do istnienia barier komunikacyjnych wśród specjalistów we wszystkich krajach. Największy odsetek uczestników (28,2%) wskazał, że takie trudności prawdopodobnie istnieją, podczas gdy 17,8% potwierdziło ich obecność. Co istotne, 16,6% było niepewnych, 16% stwierdziło, że bariery komunikacyjne nie istnieją, a 9,8% pozostało neutralnych.

Wśród różnych krajów Niemcy miały najwyższy odsetek uczestników potwierdzających trudności komunikacyjne – 7 na 20 respondentów (35%) przyznało, że takie bariery istnieją. W przeciwieństwie do tego, na Cyprze żaden respondent (0%) nie zgłosił takich problemów. Niemcy miały również najwyższy odsetek respondentów, którzy uważali, że bariery komunikacyjne prawdopodobnie istnieją (40%, 8 na 20 respondentów), a zaraz za nimi uplasował się Cypr (35%, 7 na 20 respondentów). W Polsce odpowiedzi były równomiernie podzielone między „prawdopodobnie nie” i „nie”, przy czym po 7 na 25 respondentów (28%) wybrało każdą z tych opcji.

Te wyniki podkreślają różnice w doświadczeniach specjalistów w sześciu krajach i wskazują, że specjaliści dostrzegają potencjalne trudności oraz istotne bariery dla integracji społecznej. Ponadto sugerują brak jasności lub świadomości na temat istnienia barier komunikacyjnych. Może to oznaczać, że takie bariery są obecne, ale często pozostają niezauważone lub są pomijane.

Kiedy zapytano o konkretne doświadczenia związane z trudnościami komunikacyjnymi, największa część respondentów (45,3%) stwierdziła, że nigdy nie była świadkiem takich sytuacji. Może to sugerować różne poziomy świadomości wśród profesjonalistów dotyczące potrzeb osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym w sześciu krajach, brak rozpoznania tych wyzwań lub nawet niechęć do ich przyznania w ankiecie. Tymczasem 25,3% respondentów wskazało, że profesjonalisci wydawali się zdystansowani podczas świadczenia usług, co może odzwierciedlać brak zaangażowania lub wrażliwości na unikalne potrzeby osób LGBTQI+. Również 25,3% zauważyło, że choć profesjonalisci byli przyjaźni, nie byli koniecznie uważni na te specyficzne potrzeby, co sugeruje potencjalną lukę w zrozumieniu i rozwiązywaniu wyzwań, przed którymi stoją osoby LGBTQI+. Z drugiej strony, 32,0% respondentów stwierdziło, że profesjonalisci byli zarówno przyjaźni, jak i uwzględniający potrzeby osób LGBTQI+. Chociaż wskazuje to na postęp w niektórych obszarach, jednocześnie podkreśla konieczność dalszych ulepszeń w jakości i inkluzywności usług wsparcia (Tabela 8).

Wyniki odzwierciedlają potrzebę dalszych ukierunkowanych szkoleń i podnoszenia świadomości w sektorze zawodowym, aby zapewnić, że specjaliści wykażą się głębszym zrozumieniem i lepszą reakcją na szczególne potrzeby tych osób.

Tabela 8: Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q8. Czy osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym mają problemy z komunikacją ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia w Twojej organizacji?							
Tak	0.0%	3.1%	4.3%	0.0%	6.1%	4.3%	17.8%
Raczej tak	4.3%	6.1%	6.1%	2.5%	4.3%	4.9%	28.2%
Ani tak, ani nie	1.8%	3.1%	1.2%	2.5%	0.6%	0.6%	9.8%
Raczej nie	3.7%	0.0%	4.9%	4.3%	3.1%	0.0%	16%
Nie	0.6%	4.9%	1.8%	4.3%	3.1%	1.8%	16.6%
Nie wiem	1.8%	1.8%	4.3%	1.8%	1.2%	0.6%	11.7%
Q8.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, czy kiedykolwiek znalazłeś się w sytuacji/byłeś świadkiem sytuacji, w której osoba świadcząca usługi osobom LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Specjalista odmówił w świadczeniu usług tej osobie	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.7%	2.7%	5.3%
Specjalista świadczył usługi zachowując dystans	1.3%	6.7%	4.0%	0.0%	13.3%	0.0%	25.3%
Mimo że specjalista jest przyjazny, nie wyraża zainteresowania potrzebami osób LGBTQI+, chociaż ich potrzebny mogą być bezpośrednio powiązane ze świadczoną usługą.	0.0%	4.0%	5.3%	1.3%	2.7%	12%	25.3%
Jest profesjonalny/przyjazny i bierze pod uwagę potrzeby osób LGBTQI+	4.0%	5.3%	12%	0.0%	4.0%	6.7%	32%
Nie doświadczyłem, ani ni byłem świadkiem takiej sytuacji	4.0%	12%	16%	4.0%	2.7%	6.7%	45.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.2.3 Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich

Tabela 9 przedstawia wyniki pytania badającego opinie uczestników na temat wyzwań, z jakimi mierzą się w świadczeniu usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w Cyprze, Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Odpowiedzi z sześciu krajów ujawniają znaczną różnorodność w rozpoznawaniu tych wyzwań. Spośród całej próby 35,6% respondentów uważało, że specjaliści w ich organizacji prawdopodobnie napotykają trudności w udzielaniu wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa, co wskazuje na pewien poziom świadomości problemu, choć bez całkowitej pewności. Mniejszy odsetek (24,5%) potwierdził istnienie tych wyzwań, sugerując ich rozpoznanie, ale brak pełnej zgodności wśród wszystkich respondentów. Co istotne, znaczna część uczestników wykazała większą niepewność: 17,8% pozostało neutralnych, 11,7% uznało, że

wyzwania prawdopodobnie nie istnieją, a 10,4% odpowiedziało „nie”, wskazując, że nie dostrzegają żadnych trudności.

Na poziomie krajowym większość uczestników w Niemczech (55%, 11 na 20 respondentów) i we Włoszech (45,9%, 17 na 37 respondentów) uważa, że specjaliści prawdopodobnie posiadają niezbędne umiejętności, co sugeruje pewien poziom niepewności. W Hiszpanii odpowiedzi były równomiernie podzielone – 37% (11 na 30 respondentów) wskazało zarówno „tak”, jak i „prawdopodobnie tak”. Warto zauważyć, że na Cyprze i w Polsce większość respondentów wykazała większą niepewność – 40% (8 na 20) na Cyprze i 28% (7 na 25) w Polsce odpowiedziało „ani tak, ani nie”.

Wyniki wskazują na wysoki poziom niepewności wśród respondentów ze wszystkich sześciu krajów dotyczący wyzwań, z jakimi mierzą się specjaliści, a także na brak świadomości i rozpoznania tych problemów. Sugeruje to potrzebę zwiększenia świadomości oraz potencjalnego szkolenia w tych krajach, aby lepiej odpowiadać na potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Druga część pytania, skierowana do respondentów, którzy potwierdzili lub prawdopodobnie potwierdzili istnienie wyzwań, miała na celu zidentyfikowanie konkretnych trudności, których byli świadkami lub których doświadczyli. Najczęściej zgłaszanym problemem był brak wiedzy, umiejętności i kompetencji wśród specjalistów, co zostało odnotowane we wszystkich krajach (56,1%). Sugeruje to, że specjaliści nie zawsze mają odpowiednie przeszkolenie, aby skutecznie wspierać osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Często wskazywano także na bariery językowe i kulturowe (48%), co oznacza, że trudności komunikacyjne stanowią istotną przeszkodę w świadczeniu usług wsparcia. Ponadto 44,9% respondentów podkreśliło brak jasnych ram prawnych lub instytucjonalnych jako kluczowy problem.

Wyniki te sugerują potrzebę zwiększenia wiedzy specjalistów, a także poprawy kompetencji kulturowych i językowych oraz budowania zaufania i współpracy między specjalistami a osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Może to zostać osiągnięte poprzez specjalistyczne szkolenia dostosowane do lepszego przygotowania specjalistów do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w kontekście międzynarodowym.

Tabela 9: Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q9. Czy specjaliści świadczący usługi wsparcia w Twojej organizacji napotykają trudności w udzielaniu wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa?							
Tak	1.8%	6.7%	4.3%	2.5%	6.7%	2.5%	24.5%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Raczej tak	3.1%	4.9%	10.4%	3.7%	6.7%	6.7%	35.6%
Ani tak, ani nie	4.9%	3.7%	2.5%	4.3%	1.2%	1.2%	17.8%
Raczej nie	0.0%	2.5%	4.3%	2.5%	1.8%	0.6%	11.7%
Nie	2.5%	1.2%	1.2%	2.5%	1.8%	1.2%	10.4%
Q9.1 Jeśli "tak" lub "raczej tak", jakie to są wyzwania (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)?							
Niepełna lub brak wiedzy, umiejętności i zdolności specjalistów do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	5.1%	15.3%	12.2%	5.1%	8.2%	10.2%	56.1%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia z powodu obawy przed złym traktowaniem, stygmatyzacją lub wiktyimizacją (np. z powodu bycia osobą LGBTQI+).	1.0%	9.2%	8.2%	6.1%	7.1%	6.1%	37.8%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia, z powodu obawy przed niechcianym "ujawnieniem" ich statusu LGBTQI+.	1.0%	7.1%	10.2%	4.1%	4.1%	4.1%	30.6%
Ramy prawne i instytucjonalne lub ich brak	4.1%	12.2%	6.1%	6.1%	6.1%	10.2%	44.9%
Bariery językowe i kulturowe	6.1%	12.2%	8.2%	4.1%	13.3%	4.1%	48.0%
Brak mediatorów kulturowych	7.1%	6.1%	5.1%	2.0%	8.2%	3.1%	31.6%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	2.0%	0.0%	1.0%	3.1

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.2.4 Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

Tabela 10 przedstawia wyniki pytania badającego postrzeganie przez specjalistów konkretnych umiejętności i kompetencji wymaganych do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Odpowiedzi ujawniają silną zgodność wśród sześciu uczestniczących krajów, chociaż poziom zgody był zróżnicowany.

W całej próbie 47,9% uczestników uważało, że specjaliści potrzebują konkretnych umiejętności, aby zaspokoić potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, podczas gdy 36,8% sądziło, że prawdopodobnie te umiejętności są potrzebne. Niewielki odsetek odpowiedział, że się nie zgadza lub był niepewny, a 3,7% nie było w stanie jednoznacznie potwierdzić potrzeby takich umiejętności.

Na poziomie krajowym najwyższy odsetek respondentów, którzy zgodzili się, że specjaliści potrzebują konkretnych umiejętności, wystąpił w Niemczech (65%, 13 z 20 respondentów), podczas gdy najniższy odsetek wystąpił we Włoszech (35,1%, 13 z 37 respondentów). Dodatkowo, odsetek respondentów, którzy prawdopodobnie się zgadzali (36,2% w całej próbie), znacznie się różnił, od 24% w Polsce (6 z 25 respondentów) do 51,3% we Włoszech (19 z 37 respondentów). Ta zmienność wskazuje na pewną niepewność i sugeruje potencjalną lukę w konkretnych umiejętnościach i kompetencjach wymaganych w krajach uczestniczących.

Respondenci, którzy zgodzili się lub prawdopodobnie się zgodzili, że specjaliści potrzebują konkretnych umiejętności, zostali następnie poproszeni o podzielenie się swoimi opiniami na temat wymaganych umiejętności i kompetencji, aby odpowiedzieć na potrzeby osób LGBTQI+. Wyniki przedstawiono w tabeli 10 poniżej. We wszystkich uczestniczących krajach najczęstszą odpowiedzią było silne zrozumienie społeczności LGBTQI+ i jej specyficznych potrzeb (71,8%). Wiedza na temat odpowiednich przepisów prawnych była również szeroko uznawana za ważną (64,1%). Co ciekawe, empatia pojawiła się jako kolejna kluczowa umiejętność, a znaczna część respondentów uznała ją za niezbędną (64,9%).

Dla tych, którzy uważają, że specjaliści nie potrzebują konkretnych umiejętności lub kompetencji, najczęstszym powodem podanym była opinia, że istniejące umiejętności i zdolności są już wystarczające (80%).

Wyniki te sugerują potrzebę skoncentrowanych inicjatyw szkoleniowych mających na celu lepsze zrozumienie potrzeb osób LGBTQI+, wraz z komponentem świadomości kulturowej i ram prawnych, aby odpowiedzieć na wyzwania intersekcyjnego, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Tabela 10: Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q10. Czy specjaliści świadczący usługi w Twojej organizacji potrzebują konkretnych umiejętności i kompetencji, aby sprostać potrzebom osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa?							
Tak	4.9%	10.4%	8.0%	7.4%	9.2%	8.0%	47.9%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Raczej tak	6.1%	5.5%	11.7%	3.7%	6.1%	3.7%	36.8%
Ani tak, ani nie	0.0%	1.2%	1.2%	1.2%	0.6%	0.6%	4.9%
Raczej nie	0.6%	0.6%	0.6%	1.8%	0.0%	0.0%	3.7%
Nie	0.6%	0.6%	0.0%	0.6%	1.2%	0.0%	3.1%
Nie wiem	0.0%	0.6%	1.2%	0.6%	1.2%	0.0%	3.7%
Q10.1 Jeśli “tak” albo “raczej tak”, jakie są te umiejętności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Komunikacja z obcych językach	3.8%	7.6%	11.5%	6.9%	12.2%	9.9%	51.9%
Podstawowa znajomość odpowiednich ram prawnych	8.4%	14.5%	15.3%	8.4%	9.9%	7.6%	64.1%
Empatia²	6.9%	12.2%	12.2%	8.4%	12.2%	13.0%	64.9%
Zdolności organizacyjne (np. zarządzanie czasem, priorytyzacja, planowanie działań, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów)	3.1%	9.9%	7.6%	3.1%	8.4%	3.8%	35.9%
Świadomość i ekspresja kulturowa	8.4%	13.0%	11.5%	6.9%	5.3%	11.5%	56.5%
Wiedza o społeczności LGBTQI+ i potrzebach jej członków	9.2%	17.6%	18.3%	9.2%	6.9%	10.7%	71.8%
Inne	0.0%	0.8%	2.3%	1.5%	0.0%	0.0%	4.6%
Q10.2 Uzasadnij swój wybór, jeśli wybrałeś odpowiedzi “nie” lub “raczej nie” (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Nie ma takich specjalnych umiejętności ani zdolności.	0.0%	0.0%	6.7%	0.0%	0.0%	0.0%	6.7%
Specjaliści nie powinni mieć ani nie mają obowiązku posiadania takich specjalnych umiejętności lub zdolności.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	6.7%	0.0%	6.7%
Już istniejące umiejętności i zdolności specjalistów są wystarczające.	13.3%	13.3%	6.7%	26.7%	20.0%	0.0%	80.0%
Specjaliści nie są zainteresowani rozwijaniem takich umiejętności lub zdolności.	0.0%	13.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	13.3%
Inne	0.0%	13.3%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	13.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

² Zdolność rozumieć i odnosić się do myśli, przekonań i uczuć innych ludzi, zdolność spojrzenia na świat z perspektywy innej osoby.

1.2.5 Ocena konkretnych umiejętności i kompetencji specjalistów w organizacjach migrantów w zakresie świadczenia usług wsparcia (oraz) osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

Poniższe pytanie dotyczyło tego, czy specjaliści w danym sektorze posiadają odpowiednią wiedzę, umiejętności i zdolności, aby wspierać osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Odpowiedzi różniły się znacznie w zależności od kraju uczestniczącego w badaniu. Ogólnie 15,3% całkowitej próby zgodziło się, że specjaliści posiadają wymagane umiejętności, a 35% odpowiedziało, że prawdopodobnie się zgadzają. Znaczący odsetek (23,9%) pozostał neutralny, 20,9% prawdopodobnie się nie zgodziło, a 4,3% się nie zgodziło, co wskazuje na znaczną niepewność w zakresie zdolności sektora do zapewnienia odpowiedniego wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa (Tabela 11).

Na poziomie krajowym najwyższy poziom zgody wystąpił w Niemczech, gdzie 25% (5 na 20 respondentów) potwierdziło, że specjaliści posiadają niezbędne umiejętności, a tuż za nimi Polska (24%, 6 na 25 respondentów). Co ciekawe, większość uczestników z Grecji (48%, 15 na 31 respondentów), Niemiec (45%, 9 na 20 respondentów) i Włoch (38%, 14 na 37 respondentów) uważała, że specjaliści prawdopodobnie mają odpowiednie umiejętności, co wskazuje na pewną niepewność. W Hiszpanii relatywnie duży odsetek (40%, 12 na 30 respondentów) wybrał odpowiedź "ani tak, ani nie", co świadczy o dużym sceptycyzmie w tej kwestii.

Wyniki sugerują stosunkowo wysoki poziom niepewności wśród uczestników. To poczucie niepewności i mieszane opinie mogą sugerować potencjalną lukę w wiedzy, umiejętnościach i zdolnościach specjalistów w zakresie udzielania tego typu wsparcia, jak również uznanie potrzeby dalszych szkoleń lub programów podnoszących świadomość, które wzmocnią zdolność specjalistów do zaspokajania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Wśród osób z całkowitej próby, które uważały, że specjaliści nie posiadają odpowiednich umiejętności lub kompetencji, najczęstszym powodem była nieobecność lub ograniczona dostępność darmowych programów szkoleniowych (85,4%). Niski poziom świadomości instytucjonalnej dotyczącej potrzeb osób LGBTQI+ również okazał się istotnym problemem (80,5%) (Tabela 11).

Wyniki te podkreślają znaczenie zapewnienia bardziej dostępnych programów szkoleniowych oraz zwiększenia świadomości instytucjonalnej, aby lepiej przygotować specjalistów do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Rozwiązanie tych luk jest kluczowe dla zwiększenia inkluzyjności i zapewnienia, że specjaliści będą dobrze przygotowani do zaspokajania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Tabela 11: Konkretno umiejętności i kompetencje niezbędne w zaspokajaniu potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q11. Czy specjaliści w Twoim sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności, aby zapewnić usługi wsparcia migrantom lub uchodźcom LGBTQI+?							
Tak	0.6%	2.5%	3.1%	3.7%	2.5%	3.1%	15.3%
Raczej tak	4.3%	9.2%	8.6%	4.3%	3.1%	5.5%	35.0%
Ani tak, ani nie	3.7%	3.7%	4.3%	3.7%	7.4%	1.2%	23.9%
Raczej nie	2.5%	3.1%	4.3%	3.7%	5.5%	1.8%	20.9%
Nie	1.2%	0.6%	1.8%	0.0%	0.0%	0.6%	4.3%
Q11.1 Jeśli „nie” lub prawdopodobnie „nie”, jaki jest/są powód/y tego braku niezbędnej wiedzy, umiejętności i zdolności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak lub ograniczona dostępność bezpłatnych programów/szkożeń związanych z tym tematem dla specjalistów	17.1%	19.5%	12.2%	9.8%	22%	4.9%	85.4%
Ograniczona lub brak możliwości bądź chęci pracodawców do szkolenia swoich pracowników w zakresie zdobywania tej wiedzy, umiejętności i zdolności	9.8%	17.1%	4.9%	9.8%	12.2%	4.9%	58.5%
Sami specjaliści nie są zainteresowani lub mają ograniczone zainteresowanie zdobywaniem odpowiedniej wiedzy, umiejętności i zdolności	4.9%	4.9%	2.4%	2.4%	7.3%	4.9%	26.8%
Niski poziom świadomości na temat potrzeb społeczności LGBTQI+ w kontekście instytucjonalnym (np. brak ram prawnych, brak usług skierowanych do tej grupy itp.)	14.6%	17.1%	4.9%	14.6%	22%	7.3%	80.5%
Brak potrzeby posiadania specyficznej wiedzy, umiejętności i zdolności do świadczenia usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa	2.4%	4.9%	0.0%	2.4%	2.4%	0.0%	12.2%
Inne	0.0%	4.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	4.9%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

1.2.6 Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

Wśród ogólnej próbki, znaczny odsetek specjalistów ze wszystkich krajów (59,5%) wyraził zainteresowanie szkoleniami skoncentrowanymi na wspieraniu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa (Tabela 12). Wśród uczestniczących krajów, Włochy odnotowały najwyższy poziom zainteresowania, z 26 na 37 respondentów (70%), a następnie Grecja, z 19 na 31 respondentów (61,3%). Niemcy zajęły trzecie miejsce, z 11 na 20 respondentów (55%) wyrażających zainteresowanie. Wśród całej próbki najczęściej sugerowane tematy szkoleń to wymiana najlepszych praktyk w zakresie integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa z innych krajów (71,5%), następnie naruszenia praw człowieka, dyskryminacja i prześladowania na podstawie orientacji seksualnej, tożsamości płciowej lub płci w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym (65,7%). Inne często proponowane tematy obejmowały ramy prawne i instytucjonalne w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji (64,2%) oraz podstawową terminologię LGBTQI+ (np. orientacja seksualna, tożsamość płciowa, ekspresja płciowa) (53,3%).

Chociaż postrzeganie sugerowanych tematów może się różnić, dane wskazują na kluczowe zagadnienia, które są szeroko uznawane za niezbędne do uwzględnienia w materiałach szkoleniowych (Tabela 12). Te spostrzeżenia będą miały wpływ na opracowanie programu budowania zdolności @nclusion.

Wśród osób, które nie były zainteresowane uczestnictwem w szkoleniu, najczęściej podawane powody to brak związku z ich obowiązkami oraz duża ilość pracy, które zostały wskazane przez 61,5% wszystkich respondentów (Tabela 12). Wyniki sugerują, że profesjonaliści mogą napotykać praktyczne przeszkody, takie jak postrzegany brak związku z ich obowiązkami oraz ograniczenia związane z obciążeniem pracą, które mogą wpłynąć na ich zaangażowanie w temat i mogą wskazywać na potrzebę opracowania strategii zaangażowania, aby zapewnić udział i skuteczność.

Tabela 12: Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q12. Czy wyrażasz zainteresowanie szkoleniami dotyczącymi zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa lub migracji?							
Tak	6.1%	11.7%	16%	8%	11%	6.7%	59.5%
Raczej tak	3.1%	6.1%	4.9%	3.1%	2.5%	4.9%	24.5%
Ani tak, ani nie	0.6%	1.2%	0.0%	1.8%	1.8%	0.0%	5.5%
Raczej nie	0.6%	0.0%	1.2%	1.8%	1.2%	0.0%	4.9%
Nie	1.8%	0.0%	0.0%	0.6%	1.8%	0.6%	4.9%
Q12.1 Jeśli „tak” lub “raczej tak”, które z poniższych tematów powinny zostać uwzględnione w szkoleniu? (wybierz wszystkie właściwe odpowiedzi)							

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Podstawowe pojęcia – terminologia (orientacja seksualna, tożsamości płciowe, ekspresja płciowa, cechy płciowe, migranci, uchodźcy, azyl itp.).	6.6%	13.1%	16.1%	7.3%	4.4%	5.8%	53.3%
Prawne i instytucjonalne ramy przeciwdziałania przestępstwom i dyskryminacji na tle rasistowskim, homofobicznym, transfobicznym i bifobicznym.	9.5%	17.5%	13.9%	8.0%	6.6%	8.8%	64.2%
Naruszenia praw człowieka, dyskryminacja i prześladowania ze względu na orientację seksualną, tożsamość lub ekspresję płciową w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	9.5%	16.8%	15.3%	8.0%	7.3%	8.8%	65.7%
Ułatwianie i zwiększanie dostępu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa do usług wsparcia.	7.3%	13.9%	13.1%	8.0%	5.1%	6.6%	54%
Status prawny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	8.0%	12.4%	13.1%	8.8%	5.8%	4.4%	52.6%
Profil społeczno-demograficzny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	6.6%	11.7%	7.3%	6.6%	2.9%	6.6%	41.6%
Dobre praktyki w zakresie integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa wdrażane w innych krajach.	6.6%	18.2%	19.0%	10.9%	8.0%	8.8%	71.5%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.7%
Q12.2 Jeśli “nie” lub “raczej nie”, jaki jest powód takiej odpowiedzi? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak powiązania z bezpośrednimi obowiązkami	15.4%	0.0%	23.1%	15.4%	7.7%	0.0%	61.5%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Brak zainteresowania przedstawionymi tematami	0.0%	0.0%	0.0%	7.7%	0.0%	0.0%	7.7%
Przeciążenie pracą	7.7%	0.0%	23.1%	7.7%	23.1%	0.0%	61.5%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	7.7%	0.0%	7.7%	15.4%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2. Osoby reprezentujące organizacje LGBTQI+

2.1 INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

2.1.1 Wiek

W sumie **132 specjalistów** z organizacji LGBTQI+ we wszystkich uczestniczących krajach wzięło udział w badaniu. Spośród całej próby 24,2% (n = 32) respondentów pochodziło z Cypru, 15,2% (n = 20) z Grecji, 5,3% (n = 7) z Włoch, 15,2% (n = 20) z Polski, 22,7% (n = 30) z Hiszpanii, a pozostałe 17,4% (n = 23) z Niemiec. Większość uczestników miała od 25 do 39 lat (**59,8%**), następnie od 40 do 54 lat (**26,5%**), od 18 do 24 lat (**6,8%**) oraz 55 lat i więcej (**6,1%**). Poniższa tabela 13 przedstawia rozkład wiekowy respondentów badania w sześciu uczestniczących krajach. Dane wskazują na szeroki zakres wiekowy uczestników we wszystkich sześciu krajach, z wyraźną przewagą osób w wieku od 25 do 39 lat.

Tabela 13: Wiek uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q1. Grupy wiekowe							
18-24	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	4.5%	1.5%	6.8%
25-39	22.7%	11.4%	1.5%	6.8%	7.6%	9.8%	59.8%
40-54	1.5%	3.0%	2.3%	7.6%	8.3%	3.8%	26.5%
55+	0.0%	0.0%	1.5%	0.0%	2.3%	2.3%	6.1%
Wolę nie odpowiedzieć	0.0%	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.1.2 Tożsamość płciowa

We wszystkich uczestniczących krajach próba była równomiernie podzielona – 43,2% respondentów identyfikowało się jako mężczyźni, a 43,2% jako kobiety. Dodatkowo 12,9% określiło swoją tożsamość jako niebinarna, a 0,8% zdecydowało się nie odpowiadać na to pytanie (Tabela 14). Na poziomie krajowym Cypr miał najwyższy odsetek respondentek, wynoszący 65,6% (21 na 32 osoby), natomiast Niemcy miały najwyższy odsetek respondentów identyfikujących się jako mężczyźni – 39,1% (9 na 23 osoby).

Tabela 14: Płeć według kraju

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q2. Tożsamość płciowa							

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Mężczyzna	6.8%	3.8%	3.8%	9.8%	12.1%	6.8%	43.2%
Kobieta	15.9%	8.3%	1.5%	2.3%	8.3%	6.8%	43.2%
Osoba niebinarna	1.5%	3.0%	0.0%	3.0%	1.5%	3.8%	12.9%
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.8%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.1.3. Wykształcenie

Łącznie, we wszystkich sześciu uczestniczących krajach, osoby pracujące w organizacjach LGBTQI+ wykazały wysoki poziom wykształcenia. Większość z nich posiadała wykształcenie wyższe (36,8%) lub stopień podyplomowy (25%) (Tabela 15).

Tabela 15: Wykształcenie uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q3. Wykształcenie							
Wykształcenie podstawowe	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.8%
Wykształcenie średnie	3.8%	1.5%	0.0%	2.3%	2.3%	0.0%	9.8%
Wykształcenie zawodowe	3.8%	0.0%	1.5%	0.8%	6.8%	0.8%	13.6%
Wykształcenie wyższe	7.6%	4.5%	3.0%	9.1%	6.1%	8.3%	38.6%
Studia podyplomowe	6.8%	8.3%	0.8%	1.5%	2.3%	5.3%	25.0%
Absolwent studiów doktoranckich	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.8%	0.0%	1.5%
Kontynuowanie edukacji	0.8%	0.8%	0.0%	0.8%	1.5%	1.5%	5.3%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	0.8%	2.3%
Wolę nie odpowiadać	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.8%	3.0%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.1.4 Obszary geograficzne

Pod względem rozmieszczenia geograficznego zdecydowana większość respondentów we wszystkich sześciu krajach pochodzi z obszarów miejskich (84,8%), podczas gdy tylko 15,2% z obszarów pozamiejskich.

Na poziomie krajowym Cypr ma najwyższą reprezentację respondentów z obszarów pozamiejskich (28,1%) spośród uczestniczących krajów, co wskazuje na stosunkowo bardziej zrównoważony udział osób z obszarów miejskich i wiejskich (Tabela 16).

Tabela 16: Obszary geograficzne uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q4. Obszary geograficzne							
Obszary miejskie	17.4%	14.4%	5.3%	13.6%	17.4%	16.7%	84.8%
Obszary pozamiejskie	6.8%	0.8%	0.0%	1.5%	5.3%	0.8%	15.2%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.1.5 Stanowisko w organizacji

Pod względem stanowiska zawodowego większość respondentów pracujących w organizacjach LGBTQI+ w sześciu krajach zajmuje stanowiska kierownicze lub koordynacyjne (38,6%) albo stanowiska doradcze i wsparcia (35,6%). Mniejsza część respondentów pełni stanowiska administracyjne (16,7%) lub inne (9,1%) (Tabela 17).

Tabela 17: Stanowisko uczestnika w organizacji według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q5. Stanowisko w organizacji							
Obowiązki administracyjne związane z integracją migrantów/uchodźców	3.8%	1.5%	0.0%	3.0%	0.8%	8.3%	17.4%
Udzielanie porad prawnych/wsparcia	0.0%	0.8%	0.8%	0.0%	0.0%	2.3%	3.8%
Udzielanie wsparcia psychologicznego	2.3%	4.5%	0.0%	0.0%	0.8%	2.3%	9.8%
Udzielanie wsparcia socjalnego (w tym podstawowych informacji o prawach i obowiązkach, powiązaniach i kierowaniu do innych organizacji, organów itp.)	3.8%	0.8%	3.0%	3.0%	2.3%	2.3%	15.2%
Doradztwo zawodowe	0.8%	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	2.3%
Edukacja dorosłych i młodzieży	2.3%	1.5%	0.0%	3.8%	3.8%	1.5%	12.9%
Opieka medyczna/pielęgniarska	1.5%	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	2.3%
Zaspokajanie podstawowych potrzeb (zakwaterowanie, wyżywienie, odzież)	3.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	0.0%	4.5%
Sektor kultury	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	2.3%	0.0%	3.0%
Działania na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji	2.3%	1.5%	1.5%	5.3%	0.0%	0.0%	10.6%
Władze miejskie	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	0.0%	2.3%
Pracownicy Służb Społecznych Gminy	1.5%	0.8%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	3.0%
Pracownik kierownika centrum SAI	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Inne	2.3%	2.3%	0.0%	3.0%	9.1%	0.0%	16.7%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.1.6 Doświadczenie w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

Respondenci ze wszystkich uczestniczących krajów pochodzą z różnych środowisk i mają zróżnicowane doświadczenie w świadczeniu usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem

migracji lub uchodźstwa. Większość (68,9%) zadeklarowała, że udzielała takiego wsparcia, podczas gdy 22% wskazało, że nie miało takiego doświadczenia, a 9,1% nie było pewnych, czy ich usługi były skierowane konkretnie do osób LGBTQI+.

Analizując zaangażowanie w poszczególnych krajach, Niemcy wykazały najwyższy poziom zaangażowania – 91,3% (21 z 23 respondentów) potwierdziło swoje doświadczenie w pracy z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Na drugim miejscu znalazł się Cypr z wynikiem 69,4% (25 z 32 respondentów). We Włoszech wszyscy siedmiu respondentów zadeklarowało doświadczenie w pracy z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Jeśli chodzi o długość doświadczenia, odpowiedzi różniły się w zależności od kraju, przy czym większość respondentów wskazała, że świadczyła usługi wsparcia przez 0–3 lata (65,9%), a kolejne 15,4% miało doświadczenie w przedziale 4-7 lat (Tabela 18).

Tabela 18: Doświadczenie uczestników w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q6. Czy kiedykolwiek świadczyłeś usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i/lub uchodźstwa?							
Tak	18.9%	9.8%	5.3%	9.1%	9.8%	15.9%	68.9%
Nie	3.0%	3.0%	0.0%	4.5%	10.6%	0.8%	22.0%
Nie wiem	2.3%	2.3%	0.0%	1.5%	2.3%	0.8%	9.1%
Q6.1. Jeśli "tak", to przez ile lat?							
0-3	25.3%	18.7%	3.3%	8.8%	2.2%	7.7%	65.9%
4-7	4.4%	0.0%	2.2%	3.3%	0.0%	5.5%	15.4%
8-11	1.1%	0.0%	2.2%	1.1%	1.1%	7.7%	13.2%
12-16	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	1.1%
17-20	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	0.0%	1.1%
Ponad 20	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.1%	2.2%	3.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2 POTRZEBY ZMIAN W POSTAWIE I PROCESACH SKIEROWANYCH DO OSÓB LGBTQI+ Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I UCHODŹSTWA

2.2.1 Wyzwania/problemy w zakresie włączania społecznego osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Uczestników zapytano o wyzwania związane z integracją społeczną osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Jak pokazano w Tabeli 19, większość respondentów ze wszystkich sześciu uczestniczących krajów (74,2%) zgodziła się, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykają istotne trudności w tym zakresie. Dodatkowo 12,9% *prawdopodobnie się zgodziło*, wskazując na pewną niepewność. Mniejszy odsetek uczestników (4,5%) był neutralny, a 3% i 2,3% uważało, że te wyzwania

"prawdopodobnie nie" lub "nie" istnieją, odpowiednio. Kolejne 3,0% uczestników nie wiedziało, czy takie wyzwania istnieją (Tabela 19).

Wśród uczestniczących krajów, Grecja odnotowała jednogłośnie zgodę, ponieważ wszyscy 20 respondentów (100%) przyznali, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykać znaczące trudności w zakresie integracji społecznej. Włochy były tuż za nimi, z wynikiem 85,7% (6 z 7 respondentów), a Niemcy miały 78,3% uczestników (18 z 23 respondentów) zgadzających się. W Polsce 25% (5 z 20 respondentów) uważało, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa prawdopodobnie napotykać takie wyzwania.

Badanie specyficznych wyzwań, przed którymi stają osoby LGBTQI+ w każdym z uczestniczących krajów, wskazuje na bariery instytucjonalne i socjokulturowe jako główne przeszkody w ich integracji społecznej. Najczęściej wskazywaną kwestią było podwójne stygmatyzowanie i dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne, orientację seksualną, tożsamość płciową lub cechy płci biologicznej, o czym wspomniało 85,2% respondentów. Inne kluczowe bariery to niewystarczająca lub nieistniejąca opieka państwowa dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa (66,1%) oraz brak umiejętności zawodowych i szkoleń w zakresie specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ (55,7%). Co ważne, 51,3% respondentów zwróciło uwagę na to, że wiele osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa nie jest świadomych swoich praw, co dodatkowo utrudnia ich integrację społeczną (Tabela 19).

Te wyniki wskazują, że respondenci dostrzegają wyzwania i istotne bariery w integracji społecznej osób LGBTQI+ w wszystkich krajach uczestniczących lub uznają potencjał takich wyzwań. Wyniki te mogą również sugerować brak jasności w zakresie tych wyzwań, co prowadzi do niepewności w kwestii ich doświadczeń lub sposobów ich rozwiązywania.

Aby stawić czoła tym wyzwaniom, konieczne są skuteczne i kompleksowe strategie, które koncentrują się na zwiększaniu świadomości, zwalczaniu stereotypów, zwiększaniu wsparcia instytucjonalnego, zapewnianiu szkoleń dla profesjonalistów oraz aktualizowaniu materiałów, a także rewizji programów nauczania, aby uwzględniły kwestie związane z płcią i migracją.

Tabela 19: Wyzwania/problemy w zakresie społecznego włączenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q7. Czy migranci i/lub uchodźcy LGBTQI+ napotykać wyzwania/problemy związane z z włączeniem społecznym?							
Tak	17.4%	15.2%	4.5%	9.1%	14.4%	13.6%	74.2%
Raczej tak	2.3%	0.0%	0.0%	3.8%	3.8%	3.0%	12.9%
Ani tak, ani nie	0.8%	0.0%	0.0%	0.8%	2.3%	0.8%	4.5%
Raczej nie	1.5%	0.0%	0.8%	0.0%	0.8%	0.0%	3.0%
Nie	1.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	2.3%
Nie wiem	0.8%	0.0%	0.0%	1.5%	0.8%	0.0%	3.0%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q7.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, która odpowiedź, Twoim zdaniem, stanowi wyzwanie (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Podwójna stygmatyzacja i dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne i orientację seksualną, tożsamość płciową i/lub biologiczne cechy płciowe.	14.8%	14.8%	5.2%	13.9%	18.3%	18.3%	85.2%
Niewystarczająca lub nieistniejąca opieka państwa nad szczególnymi potrzebami osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa i/lub wyzwania, z jakimi się mierzą.	10.4%	13.0%	4.3%	12.2%	9.6%	16.5%	66.1%
Niewystarczające lub nieistniejące ramy prawne.	7.8%	11.3%	0.9%	9.6%	5.2%	13.9%	48.7%
Ograniczona liczba lub całkowity brak podmiotów społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się potrzebami migrantów i uchodźców LGBTQI+.	4.3%	9.6%	2.6%	5.2%	7.0%	12.2%	40.9%
Niewystarczające lub nieistniejące umiejętności i zdolności osób świadczących usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.	6.1%	9.6%	3.5%	8.7%	13.9%	13.9%	55.7%
Częściowa lub całkowita niewiedza osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dotycząca ich praw.	8.7%	10.4%	1.7%	9.6%	11.3%	9.6%	51.3%
Inne	2.6%	0.0%	0.0%	0.0%	4.3%	2.6%	9.6%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2.2 Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Kiedy uczestników zapytano, czy osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym napotykają trudności w komunikacji ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia w ich organizacji, w sześciu uczestniczących krajach wybrano różne odpowiedzi. Jak przedstawiono w Tabeli 8, uczestnicy wyrazili niepewność co do istnienia barier komunikacyjnych wśród specjalistów we wszystkich krajach. Największy odsetek uczestników (28,2%) wskazał, że takie trudności prawdopodobnie istnieją, podczas gdy 17,8% potwierdziło ich obecność. Co

istotne, 16,6% było niepewnych, 16% stwierdziło, że bariery komunikacyjne nie istnieją, a 9,8% pozostało neutralnych.

Wśród różnych krajów Niemcy miały najwyższy odsetek uczestników potwierdzających trudności komunikacyjne – 7 na 20 respondentów (35%) przyznało, że takie bariery istnieją. W przeciwieństwie do tego, na Cyprze żaden respondent (0%) nie zgłosił takich problemów. Niemcy miały również najwyższy odsetek respondentów, którzy uważali, że bariery komunikacyjne prawdopodobnie istnieją (40%, 8 na 20 respondentów), a zaraz za nimi uplasował się Cypr (35%, 7 na 20 respondentów). W Polsce odpowiedzi były równomiernie podzielone między „prawdopodobnie nie” i „nie”, przy czym po 7 na 25 respondentów (28%) wybrało każdą z tych opcji.

Te wyniki podkreślają różnice w doświadczeniach specjalistów w sześciu krajach i wskazują, że specjaliści dostrzegają potencjalne trudności oraz istotne bariery dla integracji społecznej. Ponadto sugerują brak jasności lub świadomości na temat istnienia barier komunikacyjnych. Może to oznaczać, że takie bariery są obecne, ale często pozostają niezauważone lub są pomijane.

Kiedy zapytano o konkretne doświadczenia związane z trudnościami komunikacyjnymi, największa część respondentów (45,3%) stwierdziła, że nigdy nie była świadkiem takich sytuacji. Może to sugerować różne poziomy świadomości wśród profesjonalistów dotyczące potrzeb osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym w sześciu krajach, brak rozpoznania tych wyzwań lub nawet niechęć do ich przyznania w ankiecie. Tymczasem 25,3% respondentów wskazało, że specjaliści wydawali się zdystansowani podczas świadczenia usług, co może odzwierciedlać brak zaangażowania lub wrażliwości na unikalne potrzeby osób LGBTQI+. Również 25,3% zauważyło, że choć specjaliści byli przyjaźni, nie byli koniecznie uważni na te specyficzne potrzeby, co sugeruje potencjalną lukę w zrozumieniu i rozwiązywaniu wyzwań, przed którymi stoją osoby LGBTQI+. Z drugiej strony, 32,0% respondentów stwierdziło, że specjaliści byli zarówno przyjaźni, jak i uwzględniający potrzeby osób LGBTQI+. Chociaż wskazuje to na postęp w niektórych obszarach, jednocześnie podkreśla konieczność dalszych ulepszeń w jakości i inkluzywności usług wsparcia (Tabela 8).

Wyniki odzwierciedlają potrzebę dalszych ukierunkowanych szkoleń i podnoszenia świadomości w sektorze zawodowym, aby zapewnić, że specjaliści wykażą się głębszym zrozumieniem i lepszą reakcją na szczególne potrzeby tych osób.

Tabela 20: Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q8. Czy osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym mają problemy z komunikacją ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia w Twojej organizacji?							
Tak	10.6%	5.3%	0.0%	2.3%	9.1%	6.1%	33.3%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Raczej tak	4.5%	3.0%	2.3%	3.8%	1.5%	4.5%	19.7%
Ani tak, ani nie	0.8%	0.8%	0.0%	0.8%	2.3%	1.5%	6.1%
Raczej nie	0.8%	0.8%	1.5%	3.0%	6.8%	0.0%	12.9%
Nie	5.3%	3.8%	1.5%	1.5%	0.8%	3.8%	16.7%
Nie wiem	2.3%	1.5%	0.0%	3.8%	2.3%	1.5%	11.4%
Q8.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, czy kiedykolwiek znalazłeś się w sytuacji/byłeś świadkiem sytuacji, w której osoba świadcząca usługi osobom LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)?							
Specjalista odmówił w świadczeniu usług tej osobie	5.7%	5.7%	0.0%	2.9%	4.3%	10%	28.6%
Specjalista świadczył usługi zachowując dystans	2.9%	0.0%	2.9%	2.9%	12.9%	0.0%	21.4%
Mimo że specjalista jest przyjazny, nie wyraża zainteresowania potrzebami osób LGBTQI+, chociaż ich potrzebny mogą być bezpośrednio powiązane ze świadczoną usługą.	12.9%	0.0%	0.0%	2.9%	15.7%	8.6%	40.0%
Jest profesjonalny/przyjazny i bierze pod uwagę potrzeby osób LGBTQI+	4.3%	2.9%	7.1%	5.7%	2.9%	12.9%	35.7%
Nie doświadczyłem, ani ni byłem świadkiem takiej sytuacji	14.3%	7.1%	0.0%	2.9%	5.7%	0.0%	30%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2.3 Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich

Tabela 21 przedstawia wyniki pytania dotyczące opinii uczestników na temat wyzwań, przed którymi stają specjaliści świadczący usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Uczestnicy wybrali różne odpowiedzi we wszystkich sześciu krajach, a dane pokazują istotne różnice w rozpoznawaniu wyzwań, przed którymi stoją specjaliści w tych krajach.

Spośród całej próby 37,9% uważa, że specjaliści w ich organizacji prawdopodobnie napotykają trudności w świadczeniu usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, co wskazuje na uznanie potencjalnych trudności. Procent respondentów, którzy potwierdzili istnienie tych trudności (32,6%), jest bardzo zbliżony do tych, którzy odpowiedzieli, że trudności prawdopodobnie istnieją, co sugeruje, że choć istnieje rozpoznanie problemu, wciąż brakuje jasności lub pełnego uznania wśród wszystkich respondentów. Pozostałe odpowiedzi wskazują na różne poziomy niepewności: 12,9% pozostało neutralnych, 11,4% uważa, że trudności w świadczeniu usług wsparcia prawdopodobnie nie istnieją, a 5,3% stwierdziło, że takie trudności nie istnieją.

Na poziomie krajowym najwyższe uznanie potencjalnych trudności odnotowano we Włoszech i Niemczech, gdzie 42,9% (3 na 7 respondentów) oraz 39,1% (9 na 23 respondentów) potwierdziło istnienie tych trudności. Zauważalnie, w Hiszpanii 46,7% (14 na 30 respondentów) wskazało, że takie trudności prawdopodobnie istnieją, a tuż za nimi uplasowała się Polska z 45% (9 na 20 respondentów). Grecja miała najwyższy odsetek respondentów, którzy uważali, że te trudności prawdopodobnie nie istnieją (20%, 4 na 20 respondentów).

Wyniki wskazują na mieszankę pewności i niepewności wśród respondentów we wszystkich sześciu krajach, dotyczących wyzwań, przed którymi stają profesjonalści, oraz brak świadomości i uznania podstawowych problemów.

Druga część pytania dotyczyła respondentów, którzy przyznali, że te trudności (prawdopodobnie) istnieją, aby zidentyfikowali te, które sami zaobserwowali lub doświadczyli, co pozwoliło uzyskać dalszy wgląd w ich charakter. Najczęściej wskazywaną trudnością wśród wszystkich uczestniczących krajów były bariery językowe i kulturowe (61,3%), co podkreśla istotne trudności komunikacyjne w świadczeniu usług wsparcia. Innym często wspomnianym problemem była niekompletna lub niewystarczająca wiedza, umiejętności i kompetencje profesjonalistów w zakresie wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa (55,9%). Dodatkowo, kluczowym wyzwaniem była ograniczona gotowość lub niechęć osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa do współpracy z profesjonalistami świadczącymi usługi wsparcia (36,6%). Taka niechęć często wynika z obaw przed złym traktowaniem, stygmatyzacją lub wiktyimizacją, szczególnie związanymi z ich nieheteronormatywną tożsamością.

Wyniki te mogą sugerować potrzebę zwiększenia wiedzy pracowników, a także poprawy kompetencji kulturowych i językowych oraz budowania zaufania i współpracy między specjalistami a osobami LGBTQI+, poprzez dostosowane szkolenia, które lepiej przygotowują pracowników do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w kontekście międzynarodowym.

Tabela 21: Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q9. Czy specjaliści świadczący usługi wsparcia w Twojej organizacji napotykają trudności w udzielaniu wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa?							
Tak	9.1%	5.3%	2.3%	3.0%	6.1%	6.8%	32.6%
Raczej tak	7.6%	5.3%	1.5%	6.8%	10.6%	6.1%	37.9%
Ani tak, ani nie	3.8%	0.0%	0.8%	3.0%	3.0%	2.3%	12.9%
Raczej nie	3.0%	3.0%	0.8%	2.3%	0.8%	1.5%	11.4%
Nie	0.8%	1.5%	0.0%	0.0%	2.3%	0.8%	5.3%
Q9.1 Jeśli "tak" lub "raczej tak", jakie to są wyzwania (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)?							

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Niepełna lub brak wiedzy, umiejętności i zdolności specjalistów do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	12.9%	9.7%	3.2%	8.6%	12.9%	8.6%	55.9%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia z powodu obawy przed złym traktowaniem, stygmatyzacją lub wiktyimizacją (np. z powodu bycia osobą LGBTQI+).	6.5%	9.7%	1.1%	6.5%	9.7%	3.2%	36.6%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia, z powodu obawy przed niechcianym "ujawnieniem" ich statusu LGBTQI+.	2.2%	6.5%	3.2%	8.6%	6.5%	5.4%	32.3%
Ramy prawne i instytucjonalne lub ich brak	6.5%	5.4%	0.0%	8.6%	9.7%	6.5%	36.6%
Barriere językowe i kulturowe	5.4%	9.7%	3.2%	10.8%	17.2%	15.1%	61.3%
Brak mediatorów kulturowych	2.2%	6.5%	0.0%	4.3%	11.8%	4.3%	29.0%
Inne	0.0%	1.1%	0.0	1.1%	1.1%	2.2%	5.4%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2.4 Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

Następne pytanie, przedstawione w Tabeli 22, dotyczyło postrzegania przez profesjonalistów potrzeby posiadania specyficznych umiejętności i kompetencji w celu wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Chociaż w sześciu uczestniczących krajach zaobserwowano różne poziomy zgody, ogólny konsensus co do znaczenia tych umiejętności był silny. Spośród całej próby 50,8% respondentów potwierdziło potrzebę posiadania specyficznych umiejętności, podczas gdy 32,6% wskazało, że taka potrzeba jest prawdopodobna. Mniejszy odsetek respondentów albo się nie zgadzał, albo prawdopodobnie się nie zgadzał, bądź był niepewny, a 5,3% stwierdziło, że nie wiedzą.

Wśród uczestniczących krajów Niemcy miały najwyższy odsetek respondentów potwierdzających potrzebę posiadania specyficznych umiejętności (50,8%, 14 na 23 respondentów), podczas gdy Włochy miały najniższy (28,6%, 2 na 7 respondentów).

Respondenci, którzy zgodzili się lub prawdopodobnie zgodzili, że specyficzne umiejętności są niezbędne, zostali następnie poproszeni o podzielenie się swoimi opiniami na temat umiejętności i kompetencji wymaganych do zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+. Wyniki przedstawiono w Tabeli 22 poniżej.

Spośród całej próby najczęściej wskazywaną odpowiedzią była komunikacja w językach obcych (66,4%). Szeroko rozpoznawana była również podstawowa znajomość odpowiednich przepisów prawnych (65,5%). Co istotne, wiedza na temat społeczności LGBTQI+ oraz potrzeb jej członków została zidentyfikowana jako kolejna kluczowa umiejętność, przy czym znacząca część respondentów uznała ją za niezbędną we wszystkich krajach uczestniczących (64,5%).

Te wysokie procenty w naszej próbie potwierdzające potrzebę specyficznych umiejętności mogą sugerować silną zgodę co do znaczenia określonych umiejętności oraz wskazywać na uznanie luki kompetencyjnej wśród profesjonalistów w sześciu krajach realizujących projekt.

Wśród tych, którzy uważają, że profesjonalści nie potrzebują specyficznych umiejętności ani kompetencji, najczęstszym powodem wskazywanym przez całą próbę jest to, że posiadane umiejętności i zdolności są już wystarczające (75%).

Wyniki te sugerują potrzebę skoncentrowanych inicjatyw szkoleniowych, mających na celu lepsze zrozumienie potrzeb osób LGBTQI+, wraz z komponentem świadomości kulturowej i ram prawnych, które pozwolą rozwiązać wyzwania interseksjonalne, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Tabela 22: Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q10. Czy specjaliści świadczący usługi w Twojej organizacji potrzebują konkretnych umiejętności i kompetencji, aby sprostać potrzebom osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa?							
Tak	13.6%	8.3%	1.5%	5.3%	11.4%	10.6%	50.8%
Raczej tak	6.8%	6.8%	3.8%	3.8%	7.6%	3.8%	32.6%
Ani tak, ani nie	1.5%	0.0%	0.0%	1.5%	0.8%	1.5%	5.3%
Raczej nie	0.0%	0.0%	0.0%	2.3%	0.0%	0.8%	3.0%
Nie	0.8%	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	0.8%	3.0%
Nie wiem	1.5%	0.0%	0.0%	2.3%	1.5%	0.0%	5.3%
Q10.1 Jeśli "tak" albo "raczej tak", jakie są te umiejętności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Komunikacja z obcych językach	12.7%	7.3%	3.6%	8.2%	18.2%	16.4%	66.4%
Podstawowa znajomość odpowiednich ram prawnych	7.3%	13.6%	4.5%	10.9%	12.7%	16.4%	65.5%
Empatia	5.5%	10.0%	4.5%	3.6%	15.5%	14.5%	53.6%
Zdolności organizacyjne (np. zarządzanie czasem, priorytyzacja, planowanie działań, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów)	5.5%	3.6%	1.8%	6.4%	10.9%	8.2%	36.4%
Świadomość i ekspresja kulturowa	5.5%	9.1%	3.6%	6.4%	12.7%	13.6%	50.9%
Wiedza o społeczności LGBTQI+ i potrzebach jej członków	7.3%	14.5%	4.5%	7.3%	16.4%	14.5%	64.5%
Inne	0.9%	2.7%	0.0%	0.0%	0.9%	0.9%	5.5%
Q10.2 Uzasadnij swój wybór, jeśli wybrałeś odpowiedzi “nie” lub “raczej nie” (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Nie ma takich specjalnych umiejętności ani zdolności.	0.0%	0.0%	12.5%	25.0%	0.0%	0.0%	37.5%
Specjaliści nie powinni mieć ani nie mają obowiązku posiadania takich specjalnych umiejętności lub zdolności.	0.0%	0.0%	12.5%	25.0%	0.0%	0.0%	37.5%
Już istniejące umiejętności i zdolności specjalistów są wystarczające.	12.5%	0.0%	12.5%	12.5%	37.5%	0.0%	75.0%
Specjaliści nie są zainteresowani rozwijaniem takich umiejętności lub zdolności.	25.0%	0.0%	12.5%	12.5%	0.0%	0.0%	50.0%
Inne	0.0%	0.0%	12.5%	25.0%	0.0%	0.0%	37.5%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2.5 Ocena konkretnych umiejętności i kompetencji specjalistów w organizacjach migrantów w zakresie świadczenia usług wsparcia (oraz) osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

Wyniki w następującym pytaniu – w którym uczestnicy zostali zapytani, czy pracownicy w ich sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności do świadczenia usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa – pokazują stosunkowo wysoki poziom niepewności wśród sześciu uczestniczących krajów. W całej próbie 27,3% uczestników potwierdziło, że pracownicy posiadają niezbędne umiejętności, podczas gdy

25,8% wskazało, że prawdopodobnie je posiadają. W przeciwieństwie do tego, 15,9% pozostało neutralnych, 19,7% prawdopodobnie się nie zgodziło, a 11,4% nie zgodziło się (Tabela 23).

Wśród różnych krajów Cypr miał najwyższy odsetek specjalistów, którzy potwierdzili posiadanie niezbędnych umiejętności, wynoszący 40,6% (13 na 32 respondentów), tuż za nim uplasowały się Niemcy z 34,8% (8 na 23 respondentów). Polska i Grecja wykazały znaczną dozę sceptycyzmu, z 35% (7 na 20 respondentów) w Polsce i 30% (6 na 20 respondentów) w Grecji, którzy wskazali, że prawdopodobnie brakuje im tych umiejętności. Dodatkowo Niemcy odnotowały znaczny poziom niepewności, ponieważ 39,1% (9 na 23 respondentów) uznało, że prawdopodobnie posiadają niezbędne umiejętności. Z kolei Polska miała najwyższy odsetek respondentów, którzy uważali, że prawdopodobnie nie posiadają wymaganych umiejętności (35%, 7 na 23 respondentów).

Wyniki wskazują na poczucie niepewności i mieszane postrzeganie sytuacji wśród uczestników, co może sugerować potencjalną lukę w wiedzy, umiejętnościach i zdolnościach pracowników w zakresie świadczenia tego rodzaju wsparcia, a także uznanie potrzeby dalszego szkolenia lub programów podnoszących świadomość, aby wzmocnić zdolności pracowników do zaspokajania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Ponadto może to sugerować brak połączenia między specjalistami a organizacjami, do których należą, co wskazuje na potrzebę ulepszenia komunikacji wewnątrz tych organizacji.

Wśród tych, którzy uważają, że pracownicy nie posiadają specyficznych umiejętności lub kompetencji, najczęstszym powodem wskazywanym przez całą próbę jest niski poziom świadomości dotyczącej potrzeb społeczności LGBTQI+ w kontekście instytucjonalnym (78,7%). Dodatkowo brak lub ograniczona dostępność bezpłatnych programów szkoleniowych zostały wspomniane przez 63,8% respondentów. Kolejnym kluczowym czynnikiem była ograniczona zdolność lub niechęć pracodawców do zapewnienia pracownikom szkoleń umożliwiających zdobycie niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji, co również zostało wskazane przez 63,8% respondentów (zob. Tabela 23).

Wyniki te podkreślają potrzebę bardziej dostępnych programów szkoleniowych oraz zwiększonej świadomości instytucjonalnej, aby poprawić zdolności pracowników do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Rozwiązanie tej luki jest kluczowe dla poprawy inkluzyjności i przygotowania pracowników do skutecznego odpowiadania na potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Wyniki sugerują, że istnieje pilna potrzeba poprawy umiejętności pracowników w zakresie lepszego integrowania kwestii związanych z płcią i migracją oraz komunikowania tych zmian w organizacjach i wśród innych aktorów w tej dziedzinie. Rozwiązanie tej luki jest kluczowe dla

poprawy inkluzyjności i przygotowania specjalistów do skutecznego odpowiadania na potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Tabela 23: Konkretnie umiejętności i kompetencje pozwalające sprostać potrzebom migrantów i uchodźców LGBTQI+.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q11. Czy specjaliści w Twoim sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności, aby zapewnić usługi wsparcia migrantom lub uchodźcom LGBTQI+?							
Tak	9.8%	3.8%	1.5%	2.3%	3.8%	6.1%	27.3%
Raczej tak	6.1%	3.8%	0.8%	3.8%	4.5%	6.8%	25.8%
Ani tak, ani nie	1.5%	2.3%	1.5%	3.8%	4.5%	2.3%	15.9%
Raczej nie	3.0%	4.5%	0.8%	5.3%	5.3%	0.8%	19.7%
Nie	3.8%	0.8%	0.8%	0.0%	4.5%	1.5%	11.4%
Q11.1 Jeśli „nie” lub prawdopodobnie „nie”, jaki jest/są powód/y tego braku niezbędnej wiedzy, umiejętności i zdolności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak lub ograniczona dostępność bezpłatnych programów/szkoleń związanych z tym tematem dla specjalistów	17.0%	10.6%	2.1%	6.4%	21.3%	6.4%	63.8%
Ograniczona lub brak możliwości bądź chęci pracodawców do szkolenia swoich pracowników w zakresie zdobywania tej wiedzy, umiejętności i zdolności	10.6%	14.9%	4.3%	4.3%	19.1%	10.6%	63.8%
Sami specjaliści nie są zainteresowani lub mają ograniczone zainteresowanie zdobywaniem odpowiedniej wiedzy, umiejętności i zdolności	6.4%	10.6%	0.0%	2.1%	10.6%	8.5%	38.3%
Niski poziom świadomości na temat potrzeb społeczności LGBTQI+ w kontekście instytucjonalnym (np. brak ram prawnych, brak usług skierowanych do tej grupy itp.)	12.8%	14.9%	4.3%	10.6%	23.4%	12.8%	78.7%
Brak potrzeby posiadania specyficznej wiedzy, umiejętności i zdolności do świadczenia usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z	8.5%	2.1%	0.0%	4.3%	6.4%	0.0%	21.3%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
doświadczeniem migracji lub uchodźstwa							
Inne	2.1%	0.0%	0.0%	2.1%	2.1%	0.0%	6.4%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

2.2.6 Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

Znaczny odsetek pracowników we wszystkich krajach (59,1%) wyraził zainteresowanie szkoleniami skoncentrowanymi na wsparciu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, w przeciwieństwie do 22% respondentów, którzy nie byli zainteresowani takimi szkoleniami (Tabela 24). Na poziomie krajowym najwyższe zainteresowanie programami szkoleniowymi odnotowano na Cyprze (81,3%, 26 na 32 respondentów) i w Grecji (80%, 16 na 20 respondentów), a następnie we Włoszech (71,4%). Z kolei Polska (30%, 6 na 20 respondentów) i Niemcy (30,4%, 7 na 23 respondentów) wykazały znacznie mniejsze zainteresowanie. Zauważalny odsetek respondentów zarówno w Niemczech (39,1%, 9 na 23 respondentów), jak i w Polsce (30%, 6 na 20 respondentów) wyraził prawdopodobne zainteresowanie udziałem w takich szkoleniach. Wyniki te sugerują wyraźne uznanie wartości lub potencjalnej wartości działań szkoleniowych, które lepiej odpowiadają na potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa i promują inkluzyjność. Najczęściej sugerowane tematy szkoleń obejmowały ramy prawne i instytucjonalne dotyczące przestępstw i dyskryminacji rasistowskiej, homofobicznej, transfobicznej i bifobicznej (66,4%), a także naruszenia praw człowieka, dyskryminację i prześladowania związane z orientacją seksualną, tożsamością płciową lub wyrażaniem płci w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa (60,7%). Respondenci podkreślili również potrzebę szkoleń na temat skutecznych praktyk integracji społecznej wdrażanych w innych krajach (57,9%) oraz statusu prawnego osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w kraju przyjmującym (56,1%).

Wyniki podkreślają wyraźny konsensus we wszystkich sześciu krajach na rzecz kompleksowego szkolenia oraz skutecznych strategii integracji, mających na celu zwalczanie stereotypów i promowanie bardziej inkluzywnej społeczności. Pomimo zmienności w postrzeganej wadze sugerowanych tematów, dane wskazują, że istnieją określone tematy, które są popularne i powszechnie uznawane za ważne do uwzględnienia w materiałach szkoleniowych, co posłuży jako wskazówka przy projektowaniu programu budowania zdolności @nclusion.

Wśród tych, którzy nie byli zainteresowani udziałem w szkoleniu, najczęściej wskazywanymi powodami były duża ilość pracy (53,3%) oraz postrzegane braki związku z ich obowiązkami (40%) (Tabela 24).

Wyniki te sugerują, że pracownicy mogą napotykać praktyczne przeszkody, takie jak postrzegana istotność tematu oraz ograniczenia związane z obciążeniem pracą, które mogą wpłynąć na ich zaangażowanie w temat i wskazują na potrzebę opracowania strategii zaangażowania, aby zapewnić udział i wpływ.

Tabela 24: Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q12.Czy wyrażasz zainteresowanie szkoleniami dotyczącymi zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa lub migracji?							
Tak	19.7%	12.1%	3.8%	4.5%	13.6%	5.3%	59.1%
Raczej tak	4.5%	2.3%	0.8%	4.5%	3.0%	6.8%	22.0%
Ani tak, ani nie	0.0%	0.0%	0.8%	2.3%	2.3%	2.3%	7.6%
Raczej nie	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	1.5%	0.0%	3.0%
Nie	0.0%	0.8%	0.0%	2.3%	2.3%	3.0%	8.3%
Q12.1 Jeśli „tak” lub “raczej tak”, które z poniższych tematów powinny zostać uwzględnione w szkoleniu? (wybierz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Podstawowe pojęcia – terminologia (orientacja seksualna, tożsamości płciowe, ekspresja płciowa, cechy płciowe, migranci, uchodźcy, azyl itp.).	12.1%	7.5%	2.8%	6.5%	11.2%	2.8%	43.0%
Prawne i instytucjonalne ramy przeciwdziałania przestępstwom i dyskryminacji na tle rasistowskim, homofobicznym, transfobicznym i bifobicznym.	15.0%	12.1%	3.7%	8.4%	22.4%	4.7%	66.4%
Naruszenia praw człowieka, dyskryminacja i prześladowania ze względu na orientację seksualną, tożsamość lub ekspresję płciową w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	18.7%	13.1%	3.7%	3.7%	14.0%	7.5%	60.7%
Ułatwianie i zwiększanie dostępu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa do usług wsparcia.	10.3%	14.0%	4.7%	7.5%	11.2%	5.6%	53.3%
Status prawny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	13.1%	9.3%	2.8%	7.5%	13.1%	10.3%	56.1%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Profil społeczno-demograficzny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	6.5%	9.3%	2.8%	8.4%	12.1%	6.5%	45.8%
Dobre praktyki w zakresie integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa wdrażane w innych krajach.	10.3%	14.0%	4.7%	4.7%	14.0%	10.3%	57.9%
Inne	0.0%	2.8%	0.0%	0.0%	0.0%	1.9%	4.7%
Q12.2 Jeśli “nie” lub “raczej nie”, jaki jest powód takiej odpowiedzi? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak powiązania z bezpośrednimi obowiązkami	6.7%	0.0%	0.0%	20.0%	13.3%	0.0%	40.0%
Brak zainteresowania przedstawionymi tematami	0.0%	0.0%	0.0%	13.3%	0.0%	0.0%	13.3%
Przeciążenie pracą	13.3%	6.7%	0.0%	20.0%	13.3%	0.0%	53.3%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3. Osoby reprezentujące lokalne władze

3.1 INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

3.1.1 Wiek

Łącznie **313 osób** pracujących w jednostkach administracji miejskiej we wszystkich krajach biorących udział w badaniu odpowiedziało na ankietę. W całej próbie 6,4% (**n = 20**) respondentów pochodziło z Cypru, 6,4% (**n = 20**) z Grecji, 16,6% (**n = 52**) z Włoch, 46,3% (**n = 145**) z Polski, 17,6% (**n = 55**) z Hiszpanii, a pozostałe 6,7% (**n = 21**) z Niemiec. Większość uczestników miała od 40 do 54 lat (**46,6%**), następnie osoby w wieku 25-39 lat (**32,6%**), 55 lat i więcej (**16,6%**) oraz 18-24 lata (**2,9%**). Tabela 1 poniżej przedstawia rozkład wieku respondentów ankiety we wszystkich sześciu krajach biorących udział w badaniu. Dane wskazują na szeroki przedział wiekowy uczestników we wszystkich sześciu krajach, z niewielką przewagą osób w wieku 40-54 lata.

Tabela 25: Wiek uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q1. Grupy wiekowe							
18-24	0.0%	0.0%	0.0%	1.6%	1.0%	0.3%	2.9%
25-39	2.9%	2.2%	3.5%	15.7%	5.1%	3.2%	32.6%
40-54	3.2%	3.2%	5.8%	24.6%	7.7%	2.2%	46.6%
55+	0.3%	1.0%	7.0%	3.5%	3.8%	1.0%	16.6%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.0%	0.3%	1.0%	0.0%	0.0%	1.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.1.2 Tożsamość płciowa

Spośród całej próby, większość uczestników (71,9%) zidentyfikowała się jako kobiety, natomiast 24,9% jako mężczyźni. Dodatkowo 1,0% zidentyfikowało się jako osoby niebinarne, a pozostałe 2,2% zdecydowało się nie odpowiadać na to pytanie. Tabela 26 podkreśla przewagę kobiet w badaniu (Tabela 26).

Tabela 26: Tożsamość płciowa uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q2. Tożsamość płciowa							
Mężczyzna	1.6%	1.3%	5.1%	8.9%	4.5%	3.5%	24.9%
Kobieta	4.8%	5.1%	11.2%	35.1%	12.8%	2.9%	71.9%
Osoba niebinarna	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%	0.0%	0.3%	1.0%
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.0%	0.3%	1.6%	0.3%	0.0%	2.2%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.1.3. Wykształcenie

Łącznie, we wszystkich sześciu uczestniczących krajach, uczestnicy pracujący w jednostkach administracji miejskiej wykazali wysoki poziom wykształcenia. Większość z nich posiadała wykształcenie wyższe (52,7%) lub stopień podyplomowy (25,9%), a dodatkowo 4,8% posiadało tytuł doktora. Mniejszy odsetek uczestników (9,6%) miał wykształcenie średnie, 2,2% wybrało opcję „Inne”, a 0,3% wolalo nie ujawniać swojego wykształcenia (Tabela 27).

Tabela 27: Wykształcenie uczestników według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q3. Wykształcenie							
Wykształcenie podstawowe	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Wykształcenie średnie	0.0%	0.0%	0.3%	2.2%	0.3%	1.0%	3.8%
Wykształcenie zawodowe	0.6%	0.0%	1.3%	1.3%	2.9%	3.5%	9.6%
Wykształcenie wyższe	1.6%	2.2%	10.2%	27.8%	9.6%	1.3%	52.7%
Studia podyplomowe	3.8%	3.8%	3.8%	10.2%	3.8%	0.3%	25.9%
Absolwent studiów doktoranckich	0.3%	0.3%	0.0%	3.2%	0.3%	0.6%	4.8%
Kontynuowanie edukacji	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.3%	0.0%	0.6%
Inne	0.0%	0.0%	1.0%	1.0%	0.3%	0.0%	2.2%
Wolę nie odpowiadać	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.0%	0.0%	0.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.1.4 Obszary geograficzne

Pod względem rozkładu geograficznego, zdecydowana większość respondentów we wszystkich sześciu krajach pochodzi z obszarów miejskich (92,7%), podczas gdy tylko 7,3% pochodzi z obszarów wiejskich (Tabela 28). Na poziomie krajowym, Niemcy mają najwyższy odsetek przedstawicieli obszarów wiejskich (19%, 4 na 21 respondentów) spośród krajów biorących udział w badaniu, co wskazuje na stosunkowo bardziej zrównoważony udział miast i wsi.

Tabela 28: Obszary geograficzne uczestników według kraju.

		Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q4. Obszary geograficzne	Obszary miejskie	5.4%	6.1%	14.7%	44.7%	16.3%	5.4%	92.7%
	Obszary poza miejskie	1.0%	0.3%	1.9%	1.6%	1.3%	1.3%	7.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.1.5 Stanowisko w organizacji

Role respondentów różnią się znacznie w zależności od kraju, co odzwierciedla zróżnicowane tła zawodowe. Najczęściej występującą rolą byli administratorzy gminni, którzy stanowili 39,9% całej próby. Inne istotne role to pracownicy gminnych służb społecznych (12,1%) oraz osoby zajmujące się obowiązkami administracyjnymi (8,3%) (Tabela 29).

Tabela 29: Stanowisko uczestnika w organizacji według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q5. Stanowisko w organizacji							
Obowiązki administracyjne związane z integracją migrantów/uchodźców	0.3%	1.6%	1.6%	1.9%	1.6%	1.3%	8.3%
Udzielanie porad prawnych/wsparcia	0.3%	0.3%	0.6%	1.0%	1.3%	2.9%	6.4%
Udzielanie wsparcia psychologicznego	0.3%	0.0%	0.6%	0.3%	0.6%	0.3%	2.2%
Udzielanie wsparcia socjalnego (w tym podstawowych informacji o prawach i obowiązkach, powiązaniach i kierowaniu do innych organizacji, organów itp.)	0.0%	1.3%	0.3%	1.3%	0.0%	1.6%	4.5%
Doradztwo zawodowe	0.0%	0.3%	0.6%	0.0%	1.0%	0.0%	1.9%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Edukacja dorosłych i młodzieży	0.0%	0.0%	0.6%	2.2%	1.3%	0.0%	4.2%
Opieka medyczna/pielęgniarska	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Zaspokajanie podstawowych potrzeb (zakwaterowanie, wyżywienie, odzież)	0.0%	0.0%	0.3%	0.3%	1.0%	0.3%	1.9%
Sektor kultury	1.0%	0.3%	0.6%	5.4%	0.0%	0.0%	7.3%
Działania na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji	0.3%	0.3%	0.0%	0.6%	0.0%	0.3%	1.6%
Władze miejskie	2.2%	1.3%	4.2%	25.6%	6.7%	0.0%	39.9%
Pracownicy Służb Społecznych Gminy	1.3%	0.3%	6.7%	3.2%	0.6%	0.0%	12.1%
Pracownik kierownika centrum SAI	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.3%	0.0%	0.3%
Inne	0.6%	0.6%	0.3%	4.5%	3.2%	0.0%	9.3%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.1.6 Doświadczenie w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

Respondenci z wszystkich uczestniczących krajów pochodzą z różnych środowisk i mają zróżnicowany poziom doświadczenia w świadczeniu usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Spośród całej próby 31,6% podało, że świadczyło usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, podczas gdy 53,4% nie miało takiego doświadczenia, a 15,0% było niepewnych (Tabela 30).

Poziom świadomości świadczenia usług osobom LGBTQI+ z tłem migracyjnym różnił się w zależności od kraju, gdzie najwyżej zostały uplasowane Niemcy (90,5%, 19 na 21 respondentów), a następnie Włochy (42,3%, 22 na 52 uczestników). Najniższy poziom świadomości został odnotowany wśród respondentów z Polski (22,8%, 33 na 145) i Hiszpanii (29,1%, 19 na 55 uczestników).

Jeśli chodzi o długość doświadczenia, większość pracowników świadczących usługi dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa miała doświadczenie w tym zakresie od 0 do 3 lat (65,7%), a następnie od 4 do 7 lat (30,3%). Mniejszy odsetek (9,1%) zgłosił posiadanie doświadczenia w zakresie 8-11 lat (Tabela 30).

Tabela 30: Doświadczenie uczestników w świadczeniu usług osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa według kraju.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q6. Czy kiedykolwiek świadczyłeś usługi wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i/lub uchodźstwa?							
Tak	0.3%	2.6%	7.0%	10.5%	5.1%	6.1%	31.6%
Nie	4.2%	2.9%	8.6%	28.1%	8.9%	0.6%	53.4%
Nie wiem	1.9%	1.0%	1.0%	7.7%	3.5%	0.0%	15.0%
Q6.1. Jeśli "tak", to przez ile lat?							
0-3	0.0%	11.1%	12.1%	32.3%	4.0%	6.1%	65.7%
4-7	1.0%	6.1%	5.1%	4.0%	6.1%	8.1%	30.3%
8-11	0.0%	2.0%	3.0%	0.0%	1.0%	3.0%	9.1%
12-16	0.0%	1.0%	2.0%	0.0%	1.0%	1.0%	5.1%
17-20	0.0%	0.0%	1.0%	0.0%	3.0%	0.0%	4.0%
Ponad 20	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.0%	1.0%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2 POTRZEBY ZMIAN W POSTAWIE I PROCESACH SKIEROWANYCH DO OSÓB LGBTQI+ Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I UCHODŹSTWA

3.2.1 Wyzwania/problemy w zakresie włączania społecznego osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Uczestników poproszono o podzielenie się swoimi opiniami na temat wyzwań, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, jeśli chodzi o ich integrację społeczną. Jak pokazano w Tabeli 31, z całej próby najwyższy odsetek respondentów (41,2%) zgodził się, że te osoby napotykają poważne trudności. Dodatkowo 31,6% odpowiedziało prawdopodobnie tak, co wskazuje na rozpoznanie tych wyzwań, ale z pewną niepewnością. W porównaniu do tego niższy odsetek pozostał neutralny (5,8%), podczas gdy 5,8% i 4,5% stwierdziło, że takie trudności prawdopodobnie nie istnieją lub nie istnieją w ogóle. Co ciekawe, 11,2% respondentów nie miało zdania, co odzwierciedla poziom niepewności w tej kwestii (Tabela 31).

Wśród krajów biorących udział w badaniu, Niemcy miały najwyższy poziom zgody, z 76,2% (16 na 21 respondentów) potwierdzających istnienie trudności, a następnie Grecja z wynikiem 75% (15 na 20 respondentów). Z kolei Włochy miały najniższy poziom zgody, zaledwie 15,9% (23 na 52 respondentów) uznających te trudności. Dodatkowo, niepewność była szczególnie widoczna w Polsce, gdzie 18,6% respondentów nie było pewnych istnienia takich trudności.

Wyniki te wskazują, że respondenci dostrzegają trudności i istotne bariery w integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji w wszystkich krajach wdrażających badanie lub dostrzegają możliwość wystąpienia tych trudności, wyrażając pewną niepewność.

Analizując konkretne wyzwania, bariery instytucjonalne i społeczno-kulturowe pojawiają się jako główne przeszkody w integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji we wszystkich krajach uczestniczących w badaniu. Najczęściej zgłaszaną trudnością było

doświadczenie podwójnej stygmatyzacji i dyskryminacji na podstawie pochodzenia etnicznego, orientacji seksualnej, tożsamości płciowej lub cech płciowych, zgłoszoną przez 74,1% całej próby. Dodatkowo 52,6% wskazało na częściowy lub całkowity brak świadomości wśród osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dotyczącej ich praw jako kolejną poważną barierę. Kolejnym istotnym wyzwaniem była niewystarczająca lub nieistniejąca wiedza i umiejętności pracowników w zakresie świadczenia niezbędnych usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, o czym poinformowało 36,8% uczestników.

Aby sprostać tym wyzwaniom, konieczne są skuteczne, kompleksowe strategie, które skupiają się na podnoszeniu świadomości, walce ze stereotypami, zwiększaniu wsparcia instytucjonalnego, zapewnieniu szkoleń dla pracowników oraz zaktualizowanych materiałów, a także przeglądzie programów nauczania w celu uwzględnienia kwestii związanych z płcią i migracją.

Tabela 31: Wyzwania/problemy w zakresie społecznego włączenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q7. Czy migranci i/lub uchodźcy LGBTQI+ napotykają wyzwania/problemy związane z z włączeniem społecznym?							
Tak	2.9%	4.8%	10.5%	7.3%	10.5%	5.1%	41.2%
Raczej tak	2.6%	1.6%	4.8%	17.6%	3.5%	1.6%	31.6%
Ani tak, ani nie	0.6%	0.0%	0.0%	4.5%	0.6%	0.0%	5.8%
Raczej nie	0.3%	0.0%	0.3%	4.8%	0.3%	0.0%	5.8%
Nie	0.0%	0.0%	0.0%	3.5%	1.0%	0.0%	4.5%
Nie wiem	0.0%	0.0%	1.0%	8.6%	1.6%	0.0%	11.2%
Q7.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, która odpowiedź, Twoim zdaniem, stanowi wyzwanie (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Podwójna stygmatyzacja i dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne i orientację seksualną, tożsamość płciową i/lub biologiczne cechy płciowe.	6.1%	6.1%	4.4%	30.7%	18.4%	8.3%	74.1%
Niewystarczająca lub nieistniejąca opieka państwa nad szczególnymi potrzebami osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa i/lub wyzwania, z jakimi się mierzą.	4.8%	5.7%	7.9%	13.6%	10.5%	6.1%	48.7%
Niewystarczające lub nieistniejące ramy prawne.	2.2%	2.2%	3.1%	17.5%	6.1%	3.1%	34.2%
Ograniczona liczba lub całkowity brak podmiotów	2.6%	1.8%	3.1%	5.7%	7.9%	2.6%	23.7%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się potrzebami migrantów i uchodźców LGBTQI+.							
Niewystarczające lub nieistniejące umiejętności i zdolności osób świadczących usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.	3.5%	3.5%	2.6%	10.1%	10.5%	6.6%	36.8%
Częściowa lub całkowita niewiedza osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dotycząca ich praw.	5.3%	3.5%	7.5%	12.7%	16.2%	7.5%	52.6%
Inne	0.0%	0.0%	0.4%	0.9%	0.0%	0.4%	1.8%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2.2 Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

Kiedy uczestników zapytano, czy osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykają wyzwania komunikacyjne z pracownikami świadczącymi usługi wsparcia w ich organizacjach, odpowiedzi różniły się w zależności od kraju uczestniczącego. Jak pokazano w Tabeli 32, istnieje znaczna niepewność co do istnienia problemów komunikacyjnych. Ogólnie 15,7% całej próby uznało, że wyzwania komunikacyjne istnieją, podczas gdy 22% przyznało, że prawdopodobnie istnieją. Z kolei 23,3% uznało, że wyzwania komunikacyjne prawdopodobnie nie istnieją, a 10,2% stwierdziło, że takie wyzwania nie istnieją. Co ciekawe, 22% respondentów zadeklarowało, że nie są pewni.

Wśród krajów uczestniczących, Niemcy miały najwyższy poziom uznania wyzwań komunikacyjnych, z 38,1% (8 na 21 respondentów), którzy dostrzegli ich obecność w jakimś stopniu. Z kolei Polska miała najniższy poziom uznania, zaledwie 5,5% (8 na 145 respondentów) identyfikujących takie wyzwania. W Hiszpanii odpowiedzi były podzielone, z 27,3% (15 na 55 respondentów), którzy wybrali odpowiedzi „zgadzam się” lub „prawdopodobnie się zgadzam”. Co istotne, Cypr również wykazał znaczną niepewność, ponieważ 35% (7 na 20 respondentów) wyraziło wątpliwości w pełnym potwierdzeniu zakresu tych trudności.

Wyniki te wskazują na różne poziomy świadomości wśród pracowników dotyczące potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w sześciu krajach. Sugerują również niepewność co do istnienia wyzwań komunikacyjnych, co może oznaczać, że takie bariery

mogą istnieć, ale często są niezauważane, lub że uczestnicy z różnych krajów partnerskich mają różne postrzeganie tych wyzwań.

Zapytani o konkretne doświadczenia z wyzwaniami komunikacyjnymi, 54,2% osób, które uznały lub prawdopodobnie uznały te trudności w krajach partnerskich, stwierdziło, że nigdy nie napotkały ani nie były świadkami takich sytuacji (Tabela 32). Sugeruje to różne poziomy świadomości wśród pracowników na temat potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w sześciu krajach. Może to również wskazywać na brak rozpoznania tych wyzwań, ograniczony dostęp osób LGBTQI+ do usług lub niechęć do przyznania się do takich problemów w badaniu. Kolejną interesującą obserwacją, zgłoszoną przez uczestników, jest to, że choć pracownicy mogą być przyjaźni, często brakuje im zainteresowania specyficznymi potrzebami osób LGBTQI+, mimo że te potrzeby są bezpośrednio związane z świadczonymi usługami (24,6%). To podkreśla lukę w zaangażowaniu i wrażliwości. Z kolei 22,9% respondentów zauważyło, że pracownicy byli zarówno przyjaźni, jak i uważni na potrzeby osób LGBTQI+, co sugeruje postęp w niektórych obszarach, ale również podkreśla potrzebę dalszych usprawnień w jakości usług (Tabela 32).

Wyniki te wskazują na konieczność dalszego ukierunkowanego szkolenia i podnoszenia świadomości w sektorze zawodowym, aby zapewnić, że profesjonaliści będą wykazywać głębsze zrozumienie i odpowiedzialność za specyficzne potrzeby tych osób.

Tabela 32: Wyzwania/problemy komunikacyjne ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q8. Czy osoby LGBTQI+ z tłem migracyjnym czy uchodźczym mają problemy z komunikacją ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia w Twojej organizacji?							
Tak	1.6%	1.6%	2.6%	2.6%	4.8%	2.6%	15.7%
Raczej tak	2.2%	1.9%	4.5%	5.8%	4.8%	2.9%	22.0%
Ani tak, ani nie	0.6%	1.3%	1.0%	2.9%	0.3%	0.3%	6.4%
Raczej nie	1.0%	1.3%	3.5%	14.1%	3.8%	0.0%	23.6%
Nie	0.3%	0.0%	1.6%	7.3%	0.3%	0.6%	10.2%
Nie wiem	0.6%	0.3%	3.5%	13.7%	3.5%	0.3%	22.0%
Q8.1. Jeśli „tak” lub „prawdopodobnie tak”, czy kiedykolwiek znalazłeś się w sytuacji/byłeś świadkiem sytuacji, w której osoba świadcząca usługi osobom LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)?							
Specjalista odmówił w świadczeniu usług tej osobie	0.8%	0.0%	0.8%	0.8%	1.7%	7.6%	11.9%
Specjalista świadczył usługi zachowując dystans	1.7%	1.7%	0.8%	2.5%	3.4%	0.0%	10.2%
Mimo że specjalista jest przyjazny, nie wyraża zainteresowania potrzebami osób LGBTQI+, chociaż ich potrzebny mogą być	1.7%	0.0%	0.8%	2.5%	11.0%	8.5%	24.6%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
bezpośrednio powiązane ze świadczoną usługą.							
Jest profesjonalny/przyjazny i bierze pod uwagę potrzeby osób LGBTQI+	0.0%	1.7%	6.8%	1.7%	4.2%	8.5%	22.9%
Nie doświadczyłem, ani ni byłem świadkiem takiej sytuacji	5.1%	6.8%	13.6%	14.4%	9.3%	5.1%	54.2%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2.3 Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich

Tabela 33 przedstawia perspektywy uczestników na wyzwania, z jakimi borykają się pracownicy w świadczeniu usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w Cyprze, Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech. Respondenci mogli wybrać kilka odpowiedzi, co ujawnia znaczną różnorodność w rozpoznawaniu tych wyzwań w sześciu krajach. Ogólnie 36,4% respondentów wskazało, że pracownicy w ich organizacjach prawdopodobnie napotykają wyzwania, co sugeruje uznanie trudności, ale z pewną niepewnością. Dodatkowo, tylko 21,1% w pełni potwierdziło istnienie tych wyzwań. W przeciwieństwie do tego, 14,7% uczestników pozostało neutralnych, a 20,4% uznało, że takie wyzwania prawdopodobnie nie istnieją. Mniejszy odsetek (7,3%) zaprzeczył istnieniu jakichkolwiek trudności w świadczeniu usług wsparcia.

Na poziomie krajowym Niemcy miały najwyższy poziom uznania wyzwań związanych ze świadczeniem usług wsparcia dla migrantów i uchodźców LGBTQI+, z 61,9% (13 na 21 respondentów) potwierdzających ich istnienie. Podobnie w Grecji 60% (12 na 20 respondentów) zasugerowało, że takie wyzwania prawdopodobnie istnieją. Włochy (46,2%, 39 na 52 respondentów) oraz Hiszpania (40%, 22 na 55 respondentów) również wykazały znaczną liczbę respondentów odnoszących się do tych kwestii. W przeciwieństwie do tego, Polska miała najwyższy odsetek respondentów, którzy uznali, że te wyzwania prawdopodobnie nie istnieją, z 34,5% respondentów (50 na 145 respondentów) wyrażających sceptycyzm.

Wyniki te mogą odzwierciedlać znaczny poziom niepewności wśród respondentów dotyczący wyzwań, z jakimi borykają się pracownicy, lub brak rozpoznania takich wyzwań oraz różną świadomość podstawowych problemów. Sugeruje to potrzebę dalszego podnoszenia świadomości oraz szkoleń w tych krajach, aby lepiej odpowiedzieć na potrzeby migrantów i uchodźców LGBTQI+.

Druga część pytania zapytała respondentów, którzy uznali (prawdopodobne) istnienie wyzwań w świadczeniu usług, o wskazanie trudności, które zaobserwowali lub sami doświadczyli. W całej próbie najczęściej zgłaszaną trudnością były bariery językowe i kulturowe (72,2%), co podkreśla komunikację jako główną przeszkodę w świadczeniu usług. Dodatkowo, brak

wiedzy, umiejętności i kompetencji wśród specjalistów był szeroko rozpoznawany wśród wszystkich krajów (57,2%).

Wyniki te mogą sugerować potrzebę wzmacniania wiedzy pracowników, a także poprawy kompetencji kulturowych i językowych oraz budowania zaufania i współpracy między specjalistami a osobami LGBTQI+, poprzez dedykowane szkolenia zaprojektowane w celu lepszego przygotowania pracowników do wspierania migrantów i uchodźców LGBTQI+ w kontekście międzynarodowym.

Tabela 33: Wyzwania w świadczeniu usług wspierających w organizacjach migranckich.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q9. Czy specjaliści świadczący usługi wsparcia w Twojej organizacji napotykają trudności w udzielaniu wsparcia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa?							
Tak	1.3%	1.3%	4.5%	3.8%	6.1%	4.2%	21.1%
Raczej tak	3.2%	3.8%	7.7%	12.5%	7.0%	2.2%	36.4%
Ani tak, ani nie	0.6%	1.0%	1.6%	9.3%	1.9%	0.3%	14.7%
Raczej nie	0.6%	0.3%	1.9%	16%	1.6%	0.0%	20.4%
Nie	0.6%	0.0%	1.0%	4.8%	1.0%	0.0%	7.3%
Q9.1 Jeśli "tak" lub "raczej tak", jakie to są wyzwania (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)?							
Niepełna lub brak wiedzy, umiejętności i zdolności specjalistów do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	7.2%	7.2%	7.2%	16.1%	10.0%	9.4%	57.2%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia z powodu obawy przed złym traktowaniem, stygmatyzacją lub wiktyimizacją (np. z powodu bycia osobą LGBTQI+).	2.2%	5.6%	6.1%	8.9%	7.2%	4.4%	34.4%
Ograniczona lub brak chęci współpracy osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa ze specjalistami świadczącymi usługi wsparcia, z powodu obawy przed niechcianym "ujawnieniem" ich statusu LGBTQI+.	1.7%	4.4%	10.0%	10.0%	7.2%	8.3%	41.7%
Ramy prawne i instytucjonalne lub ich brak	1.1%	2.2%	6.1%	8.3%	8.3%	5.0%	31.1%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Barierę językowe i kulturowe	5.0%	6.1%	8.3%	25.0%	18.3%	9.4%	72.2%
Brak mediatorów kulturowych	1.7%	6.1%	6.1%	8.3%	8.3%	8.3%	38.9%
Inne	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2.4 Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

Pytanie przedstawione w Tabeli 34 badało postrzeganie przez pracowników potrzeby posiadania specjalistycznych umiejętności i kompetencji w celu skutecznego wspierania migrantów i uchodźców LGBTQI+. Odpowiedzi różniły się w zależności od kraju, odzwierciedlając różne poziomy zgody. Ogólnie 39,0% całej próby potwierdziło, że profesjonaliści potrzebują specjalistycznych umiejętności, a dodatkowo 39,3% odpowiedziało "prawdopodobnie tak", co wskazuje na uznanie znaczenia takich kompetencji, choć z pewną niepewnością. Mniejszy odsetek (5,8%) uznał, że te umiejętności prawdopodobnie nie są potrzebne, a tylko 1,6% odpowiedziało wprost "nie" (Tabela 34).

Na poziomie krajowym Niemcy miały najwyższy odsetek respondentów, którzy potwierdzili potrzebę posiadania specyficznych umiejętności, z wynikiem 61,9% (13 na 21 respondentów). Najwyższy odsetek osób, które uznały, że te umiejętności prawdopodobnie są potrzebne, pochodził z Polski (58%).

Respondenci, którzy zgodzili się lub prawdopodobnie zgodzili się z potrzebą posiadania specyficznych umiejętności, zostali poproszeni o wskazanie kluczowych kompetencji wymaganych do zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+. Wyniki, przedstawione w Tabeli 33, pokazują, że w większości krajów biorących udział w badaniu najczęściej wymienianą umiejętnością była znajomość społeczności LGBTQI+ i jej specyficznych potrzeb (82%). Podstawowa wiedza na temat odpowiednich przepisów prawnych (64,1%) również okazała się szeroko rozpoznawaną wymaganiami. Warto zauważyć, że empatia (61,2%) była wskazana przez znaczną liczbę respondentów jako kolejna niezbędna umiejętność.

Dla tych, którzy uważają, że specjaliści nie potrzebują specjalistycznych umiejętności lub kompetencji, najczęstszym podanym powodem było przekonanie, że istniejące umiejętności i zdolności są już wystarczające (90,2%). Dodatkowo 18,2% respondentów uważało, że nie należy wymagać od pracowników posiadania takich specjalistycznych umiejętności, a 22,0% uważało, że w ogóle nie są potrzebne żadne specjalne umiejętności.

Wyniki te sugerują, że większość respondentów dostrzega potrzebę ukierunkowanego szkolenia, które pozwoli lepiej zrozumieć potrzeby osób LGBTQI+, w tym komponenty dotyczące świadomości kulturowej i ram prawnych, w celu rozwiązania intersekcyjnych wyzwań, z jakimi borykają się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Tabela 34: Umiejętności i kompetencje w celu zaspokojenia potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q10. Czy specjaliści świadczący usługi w Twojej organizacji potrzebują konkretnych umiejętności i kompetencji, aby sprostać potrzebom osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa?							
Tak	3.2%	2.9%	7.3%	13.1%	8.3%	4.2%	39.0%
Raczej tak	1.6%	2.2%	7.3%	18.5%	7.0%	2.6%	39.3%
Ani tak, ani nie	0.3%	1.0%	0.3%	5.1%	0.3%	0.0%	7.0%
Raczej nie	0.3%	0.3%	0.6%	5.4%	0.6%	0.0%	7.3%
Nie	0.6%	0.0%	0.6%	4.2%	0.3%	0.0%	5.8%
Nie wiem	0.3%	0.0%	0.3%	0.0%	1.0%	0.0%	1.6%
Q10.1 Jeśli "tak" albo "raczej tak", jakie są te umiejętności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Komunikacja z obcych językach	4.9%	2.9%	11.0%	32.7%	14.7%	5.3%	71.4%
Podstawowa znajomość odpowiednich ram prawnych	4.5%	5.3%	9.0%	24.5%	13.1%	7.8%	64.1%
Empatia	3.7%	4.9%	6.9%	24.5%	14.7%	6.5%	61.2%
Zdolności organizacyjne (np. zarządzanie czasem, priorytyzacja, planowanie działań, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów)	2.4%	1.2%	2.4%	7.8%	9.0%	3.7%	26.5%
Świadomość i ekspresja kulturowa	4.1%	5.7%	5.7%	24.1%	10.2%	6.1%	55.9%
Wiedza o społeczności LGBTQI+ i potrzebach jej członków	3.3%	6.5%	15.1%	32.7%	16.7%	7.8%	82.0%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.8%	0.0%	0.0%	0.8%
Q10.2 Uzasadnij swój wybór, jeśli wybrałeś odpowiedzi "nie" lub "raczej nie" (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Nie ma takich specjalnych umiejętności ani zdolności.	2.4%	2.4%	2.4%	7.3%	7.3%	0.0%	22.0%
Specjaliści nie powinni mieć ani nie mają obowiązku posiadania takich specjalnych umiejętności lub zdolności.	0.0%	0.0%	0.0%	4.9%	4.9%	0.0%	9.8%
Już istniejące umiejętności i zdolności specjalistów są wystarczające.	4.9%	2.4%	17.1%	51.2%	12.2%	2.4%	90.2%
Specjaliści nie są zainteresowani rozwijaniem	7.3%	4.9%	2.4%	2.4%	2.4%	0.0%	19.5%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
takich umiejętności lub zdolności.							
Inne	0.0%	2.4%	0.0%	7.3%	0.0%	2.4%	12.2%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2.5 Ocena konkretnych umiejętności i kompetencji specjalistów w organizacjach migrantów w zakresie świadczenia usług wsparcia (oraz) osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa

W kolejnym pytaniu uczestnicy zostali zapytani, czy pracownicy w ich sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności do świadczenia usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Wyniki pokazują stosunkowo wysoki poziom niepewności w sześciu uczestniczących krajach. Spośród całej próby, 32,9% respondentów uważa, że pracownicy w ich sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności, aby wspierać osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, podczas gdy 27,8% uważa, że ci pracownicy prawdopodobnie posiadają takie kompetencje (Tabela 35). Dodatkowo, 12,5% respondentów uważa, że pracownicy prawdopodobnie nie posiadają niezbędnych umiejętności, a 16,0% uważa, że pracownicy nie mają tych umiejętności. Ponadto 10,9% respondentów pozostało neutralnych.

Wśród krajów biorących udział w badaniu, Włochy miały najwyższy odsetek pracowników, którzy prawdopodobnie posiadają niezbędne umiejętności, wynoszący 44,2% (23 z 52 respondentów), tuż za nimi znalazły się Niemcy z wynikiem 42,9% (9 z 21 respondentów). W przeciwieństwie do tego, zarówno Cypr, jak i Hiszpania wykazały znaczną dozę sceptycyzmu – 35% (7 z 20 respondentów) próby w Hiszpanii i 32,4% (6 z 20 respondentów) na Cyprze uważało, że pracownicy prawdopodobnie nie posiadają tych umiejętności.

Spośród całej próby, osoby, które uważały, że pracownicy nie mają specyficznych umiejętności lub kompetencji, najczęściej wskazywały na niski poziom świadomości dotyczącej potrzeb społeczności LGBTQI+ w kontekście instytucjonalnym, co zostało wymienione przez 52,9% respondentów. Innym istotnym powodem jest brak lub ograniczona dostępność bezpłatnych programów szkoleniowych, wskazanych przez 44,3% respondentów. Ponadto 30,7% respondentów zauważyło ograniczoną lub brak chęci i zdolności pracodawców do szkolenia swoich pracowników (Tabela 35).

Wyniki wskazują, że choć istnieje znaczna zgodność co do kompetencji zawodowych wśród uczestniczących krajów, to jednak duży odsetek pozostaje sceptyczny. Ten sceptycyzm podkreśla konieczność wdrożenia ukierunkowanych inicjatyw rozwoju zawodowego, mających na celu zlikwidowanie potencjalnych luk oraz wzmocnienie zdolności do skutecznego świadczenia usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa. Ponadto może to sugerować pilną potrzebę wprowadzenia kompleksowych i dostępnych programów szkoleniowych, które podniosłyby kompetencje pracowników w tej dziedzinie.

Brak świadomości i możliwości szkoleniowych nie tylko utrudnia jakość usług wsparcia, ale także odzwierciedla szersze problemy systemowe w instytucjach. Zlikwidowanie tych luk poprzez ukierunkowane inicjatywy szkoleniowe i promowanie kultury inkluzywności jest kluczowe, aby lepiej wspierać osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Tabela 35: Konkretnie umiejętności i kompetencje pozwalające sprostać potrzebom migrantów i uchodźców LGBTQI+.

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q11. Czy specjaliści w Twoim sektorze posiadają niezbędną wiedzę, umiejętności i zdolności, aby zapewnić usługi wsparcia migrantom lub uchodźcom LGBTQI+?							
Tak	1.3%	2.9%	8.9%	12.1%	4.5%	3.2%	32.9%
Raczej tak	1.9%	0.6%	4.5%	12.5%	5.8%	2.6%	27.8%
Ani tak, ani nie	1.9%	0.6%	1.0%	4.5%	1.9%	1.0%	10.9%
Raczej nie	0.6%	1.6%	0.3%	8.0%	1.9%	0.0%	12.5%
Nie	0.6%	0.6%	1.9%	9.3%	3.5%	0.0%	16.0%
Q11.1 Jeśli „nie” lub prawdopodobnie „nie”, jaki jest/są powód/y tego braku niezbędnej wiedzy, umiejętności i zdolności? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak lub ograniczona dostępność bezpłatnych programów/szkoleń związanych z tym tematem dla specjalistów	4.3%	3.6%	8.6%	14.3%	12.9%	0.7%	44.3%
Ograniczona lub brak możliwości bądź chęci pracodawców do szkolenia swoich pracowników w zakresie zdobywania tej wiedzy, umiejętności i zdolności	1.4%	1.4%	5.7%	11.4%	9.3%	1.4%	30.7%
Sami specjaliści nie są zainteresowani lub mają ograniczone zainteresowanie zdobywaniem odpowiedniej wiedzy, umiejętności i zdolności	2.9%	3.6%	1.4%	10.7%	5.7%	2.1%	26.4%
Niski poziom świadomości na temat potrzeb społeczności LGBTQI+ w kontekście instytucjonalnym (np. brak ram prawnych, brak usług skierowanych do tej grupy itp.)	5.0%	4.3%	7.1%	19.3%	14.3%	2.9%	52.9%
Brak potrzeby posiadania specyficznej wiedzy, umiejętności i zdolności do	0.7%	2.1%	0.0%	2.9%	2.9%	0.0%	8.6%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
świadczenia usług wsparcia dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa							
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	0.7%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

3.2.6 Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

Znaczna część pracowników we wszystkich krajach (32,9%) wyraziła zainteresowanie udziałem w szkoleniach skoncentrowanych na wspieraniu osób LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa i migracji. Warto zauważyć, że 27,8% wskazało, że prawdopodobnie byłoby zainteresowanych, choć z pewną niepewnością co do potrzeby takich szkoleń. W przeciwieństwie do tego, 12,5% stwierdziło, że prawdopodobnie nie byłoby zainteresowanych, a 10,9% pozostało neutralnych (Tabela 36).

Na poziomie krajowym, Włochy (53,8%, 38 z 52 respondentów) i Niemcy (47,6%, 10 z 21 respondentów) zgłosiły najwyższe poziomy zainteresowania programami szkoleniowymi. Z kolei Cypr (20%, 2 z 20 respondentów) i Hiszpania (25,5%, 14 z 55 respondentów) wykazały znacznie mniejsze zainteresowanie. Znaczna część respondentów z Niemiec (38,1%, 8 z 21 respondentów) i Hiszpanii (32,7%, 18 z 55 respondentów) wyraziła prawdopodobne zainteresowanie takimi szkoleniami. Natomiast 25% (5 z 20 respondentów) uczestników z Grecji i 17,2% (25 z 145 respondentów) z Polski stwierdziło, że prawdopodobnie nie byłyby zainteresowane uczestnictwem w tych programach.

Wyniki te sugerują, że choć istnieje uznanie dla wartości szkoleń, które mają na celu lepsze zaspokojenie potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa i migracji oraz promowanie inkluzywności, to jednak znaczna część uczestników wyraziła niepewność, co może wskazywać na lukę w świadomości lub na fakt, że ich usługi nie są często wykorzystywane przez osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

Najczęściej sugerowanymi tematami szkoleń były dobre praktyki integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa, wdrażane w innych krajach (74,2%). Ponadto uczestnicy często wspominali o ramowym podejściu do przestępstw i dyskryminacji na tle rasowym, homofobicznym, transfobicznym i bifobicznym (67,9%) oraz o naruszeniach praw człowieka, dyskryminacji i prześladowaniach z powodu orientacji seksualnej, tożsamości lub płci w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa (64,7%).

Pomimo zmienności w postrzeganej wadze sugerowanych tematów, dane wskazują, że istnieją pewne tematy, które są popularne i powszechnie uznawane za istotne do uwzględnienia w materiałach szkoleniowych, co będzie miało wpływ na projektowanie programu budowania zdolności @nclusion.

Dla tych, którzy nie byliby zainteresowani udziałem w takich szkoleniach, najczęstszymi powodami były brak związku z obowiązkami zawodowymi (62,9%) oraz duża ilość pracy (34,8%) (Tabela 36). Warto również zauważyć, że 32,6% respondentów wyraziło ogólny brak zainteresowania tematem, co sugeruje lukę w świadomości lub wskazuje, że ich usługi nie są często wykorzystywane przez osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa.

Wyniki te sugerują, że pracownicy mogą napotykać przeszkody praktyczne, takie jak postrzegana relevancja tematu oraz ograniczenia związane z obciążeniem pracą, które mogą wpłynąć na ich zaangażowanie w ten temat i mogą wskazywać na potrzebę opracowania strategii zaangażowania, które zapewnią udział i skuteczność.

Podsumowując, wyniki sugerują mieszane postrzeżenie korzyści i znaczenia takich szkoleń, wskazując na potencjalną potrzebę bardziej klarownej komunikacji na temat korzyści płynących z inicjatyw szkoleniowych wspierających osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.

Tabela 36: Szkolenia dotyczące zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
Q12. Czy wyrażasz zainteresowanie szkoleniami dotyczącymi zaspokajania i wspierania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem uchodźstwa lub migracji?							
Tak	1.3%	2.9%	8.9%	12.1%	4.5%	3.2%	32.9%
Raczej tak	1.9%	0.6%	4.5%	12.5%	5.8%	2.6%	27.8%
Ani tak, ani nie	1.9%	0.6%	1.0%	4.5%	1.9%	1.0%	10.9%
Raczej nie	0.6%	1.6%	0.3%	8.0%	1.9%	0.0%	12.5%
Nie	0.6%	0.6%	1.9%	9.3%	3.5%	0.0%	16.0%
Q12.1 Jeśli „tak” lub “raczej tak”, które z poniższych tematów powinny zostać uwzględnione w szkoleniu? (wybierz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Podstawowe pojęcia – terminologia (orientacja seksualna, tożsamości płciowe, ekspresja płciowa, cechy płciowe, migranci, uchodźcy, azyl itp.).	3.2%	3.7%	10.5%	25.8%	10.0%	7.4%	60.5%
Prawne i instytucjonalne ramy przeciwdziałania przestępstwom i dyskryminacji na tle rasistowskim, homofobicznym,	3.2%	0.0%	14.2%	28.4%	15.3%	6.8%	67.9%

	Cypr	Grecja	Włochy	Polska	Hiszpania	Niemcy	Ogółem
transfobicznym i bifobicznym.							
Naruszenia praw człowieka, dyskryminacja i prześladowania ze względu na orientację seksualną, tożsamość lub ekspresję płciową w krajach pochodzenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa.	4.2%	0.0%	16.3%	27.4%	11.6%	5.3%	64.7%
Ułatwienie i zwiększenie dostępu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa do usług wsparcia.	2.6%	3.2%	15.3%	16.8%	9.5%	6.8%	54.2%
Status prawny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	2.1%	3.2%	8.4%	25.3%	11.1%	6.8%	56.8%
Profil społeczno-demograficzny osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w danym kraju.	1.6%	3.2%	7.9%	17.4%	16.8%	4.2%	51.1%
Dobre praktyki w zakresie integracji społecznej osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa wdrażane w innych krajach.	4.2%	4.7%	14.2%	30.5%	13.2%	7.4%	74.2%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.5%	0.5%
Q12.2 Jeśli “nie” lub “raczej nie”, jaki jest powód takiej odpowiedzi? (zaznacz wszystkie właściwe odpowiedzi)							
Brak powiązania z bezpośrednimi obowiązkami	5.6%	4.5%	5.6%	31.5%	15.7%	0.0%	62.9%
Brak zainteresowania przedstawionymi tematami	2.2%	1.1%	1.1%	23.6%	4.5%	0.0%	32.6%
Przeciążenie pracą	1.1%	4.5%	1.1%	15.7%	12.4%	0.0%	34.8%
Inne	0.0%	0.0%	0.0%	2.2%	0.0%	0.0%	2.2%

Źródło: @nclusion D2.2 Raporty krajowe dla Cypru, Grecji, Włoch, Polski, Hiszpanii i Niemiec, 2024

GŁÓWNE WYNIKI WYWIADÓW Z OSOBAMI LGBTQI+ Z DOŚWIADCZENIEM MIGRACJI I UCHODŹSTWA

Wywiady przeprowadzono z różnorodną grupą uczestników o różnym pochodzeniu migracyjnym. Wszyscy **60 uczestników wywiadów @nclusion na Cyprze, w Grecji, Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Niemczech** podpisali formularze zgody, w których poinformowano ich między innymi, że wszystkie ustalenia zostaną zarejestrowane anonimowo i że nie będą identyfikowalne w żadnych raportach ani publikacjach. Respondenci – 10 z Cypru, 10 z Grecji, 4 z Włoch, 10 z Polski, 15 z Hiszpanii i 11 z Niemiec – to osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa, którzy chcą podzielić się swoimi poglądami i potrzebami w zakresie wsparcia, które może umożliwić ich integrację w lokalnych społecznościach.

1. INFORMACJE DEMOGRAFICZNE I REPREZENTACJA PŁCIOWA

Pod względem rozkładu wiekowego większość uczestników we wszystkich sześciu krajach była w przedziale wiekowym 25–39 lat. W Polsce dwóch uczestników miało od 18 do 24 lat, czterech należało do grupy wiekowej 25–39 lat, a kolejnych czterech do grupy 40–60 lat. W Niemczech zaobserwowano podobny rozkład – jeden uczestnik miał od 18 do 24 lat, jeden od 40 do 60 lat, a większość (8 uczestników) należała do grupy 25–39 lat. Na Cyprze odnotowano podobny trend – tylko jeden uczestnik mieścił się w przedziale 18–24 lata, podczas gdy pozostali byli w wieku 25–39 lat, z wyjątkiem jednej osoby w grupie 40–60 lat. W Grecji czterech uczestników należało do grupy wiekowej 18–24 lata, sześciu do grupy 25–39 lat, a żadna osoba nie miała więcej niż 40 lat. W Hiszpanii sześciu uczestników było w grupie 25–39 lat, a kolejnych sześciu w przedziale 40–60 lat. We Włoszech jeden uczestnik należał do grupy wiekowej 18–24 lata.

Jeśli chodzi o ekspresję płciową, we wszystkich sześciu uczestniczących krajach odnotowano zróżnicowaną reprezentację. W Polsce w badaniu wzięło udział osiem kobiet i dwie osoby niebinarne. W Niemczech uczestniczyły osoby o różnorodnych tożsamościach płciowych, w tym osoby niebinarne, transpłciowe, aseksualne oraz osoby o płynnej tożsamości płciowej. W Grecji w badaniu uczestniczyło sześć kobiet, dwóch mężczyzn i dwie osoby niebinarne. W Hiszpanii znalazło się sześciu mężczyzn, siedem kobiet i dwie osoby niebinarne. We Włoszech uczestniczyły dwie osoby niebinarne, jedna transpłciowa kobieta oraz jedna kobieta.

Orientacja seksualna wykazała konsekwentnie nieheteroseksualną tożsamość we wszystkich sześciu krajach. W Polsce wszyscy dziesięciu uczestników identyfikowało się jako osoby

nieheteroseksualne. Na Cyprze odnotowano podobny trend – wszyscy uczestnicy określili się jako osoby nieheteroseksualne, z wyjątkiem jednej osoby, która nie chciała ujawniać swojej orientacji. W Grecji i Niemczech wszyscy uczestnicy identyfikowali się jako osoby nieheteroseksualne. W Hiszpanii wywiady przeprowadzono z sześcioma gejami, czterema lesbijkami i pięcioma osobami biseksualnymi (Rust, P. C., 1993).

2. DŁUGOŚĆ POBYTU W KRAJU PRZYJMĄCYM

W Polsce trzech uczestników mieszkało w kraju krócej niż 3 lata, trzech od 3 do 6 lat, trzech od 6 do 10 lat, a jeden powyżej 10 lat. W Niemczech sześciu uczestników przybyło w ciągu ostatnich 3 lat, trzech między 3 a 6 lat temu, a dwóch między 6 a 10 lat temu. Na Cyprze większość uczestników przyjechała w ciągu ostatnich 3 lat. W Grecji odnotowano inny wzorzec – sześciu uczestników mieszkało w kraju ponad 10 lat, dwóch od 6 do 10 lat, a dwóch krócej niż 3 lata. W Hiszpanii siedmiu uczestników przybyło w ciągu ostatnich 3 lat, czterech między 3 a 6 lat temu, a czterech między 6 a 10 lat temu. We Włoszech jeden uczestnik mieszkał w tym kraju od dzieciństwa, podczas gdy pozostali trzej uczestnicy przybyli od 2 do 4 lat temu. Ta różnorodność długości pobytu w krajach przyjmujących dostarcza szerokiego zakresu perspektyw na doświadczenia i wyzwania, z jakimi mierzą się osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji w procesie integracji społecznej.

3. DOSTĘP DO USŁUG WSPARCIA

We wszystkich uczestniczących krajach dostęp do usług wsparcia oraz możliwości zatrudnienia różni się, co wskazuje na potencjalne luki w świadczeniu usług, które mogłyby zostać uzupełnione w celu lepszej integracji i wsparcia. W Polsce siedmiu uczestników otrzymało wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego, sześciu skorzystało z pomocy w zakresie zdrowia fizycznego i pomocy prawnej, a czterech otrzymało wsparcie finansowe lub edukacyjne. W Niemczech trzech uczestników korzystało ze wsparcia psychologicznego, dwóch otrzymało pomoc w zakresie zatrudnienia i zdrowia fizycznego, podczas gdy czterech nie otrzymało żadnego wsparcia. Na Cyprze uczestnicy mieli zróżnicowane doświadczenia – niektórzy otrzymali wsparcie w zakresie zatrudnienia, zdrowia psychicznego i mieszkalnictwa, podczas gdy inni nie otrzymali żadnej pomocy. Grecja odnotowała najwyższy poziom wsparcia – ośmiu uczestników otrzymało pomoc w zakresie zdrowia fizycznego i pomoc prawną, siedmiu skorzystało ze wsparcia psychologicznego, a trzech otrzymało pomoc w zakresie zatrudnienia lub edukacji. W Hiszpanii dziesięciu uczestników otrzymało wsparcie w zakresie zdrowia psychicznego, jedenastu skorzystało z pomocy prawnej, ośmiu otrzymało wsparcie w zakresie zatrudnienia, a sześciu w zakresie edukacji. Uczestnicy we Włoszech ujawnili znaczne trudności w dostępie do usług wsparcia z powodu braku empatii i zrozumienia ze strony dostawców, niewystarczającego przeszkolenia LGBTQI+ i barier językowych. Jeden z uczestników, który żył na marginesie przez 18 lat, znalazł stabilizację dopiero po otrzymaniu wsparcia od organizacji pozarządowych.

4. WYZWANIA I DOŚWIADCZENIE OSÓB LGBTQI+ Z TŁEM MIGRACYJNYM I UCHODŹCZYM W BADANYCH PAŃSTWACH

4.1. Codziennosc w kraju przyjmujacym

Odpowiedzi udzielone we wszystkich uczestniczacych krajach ujawniaja mniej wiecej podobne wyzwania i bariery, ktore sa glownie zakorzenione w czynnikach spoteczno-kulturowych i strukturalnych. Bardziej szczegolowo, pomimo postepu, ktory wiekszosc uczestnikow zauwazyła, w Grecji odpowiedzi wskazuja na mieszanym poziomie swiadomosci, akceptacji i odrzucenia osob LGBTQI+ z doswiadczeniem migracji czy uchodzstwa. Podczas gdy centra miejskie sa zazwyczaj bardziej inkluzywne i zapewniaja pewien poziom bezpieczenstwa oraz autonomii, obszary wiejskie i konserwatywne dzielnice stanowia powazne wyzwanie. Wielu uczestnikow zgłaszalo przypadki wrogości, zwlaszcza ze strony organow scigania, w tym arbitralne kontrole tozsamosci, nękanie na ulicy, a nawet przemoc policji podczas wydarzen organizowanych przez spotecznosć LGBTQI+. Uczestnicy podkreslili, ze takie srodowisko sprzyja poczuciu niepewnosci i zniechęca do otwartego wyrazania siebie lub okazywania uczuc, szczegolnie w miejscach publicznych i zawodowych. Podobnie na Cyprze uczestnicy opisali poczucie wzglednej wolnosci w porownaniu do swoich krajow pochodzenia, jednak podkreslili, ze jest ono warunkowe. Czesto spotykaja sie z rasizmem i homofobia, co wplywa na ich codzienne zycie i interakcje spoteczne. Obawy o bezpieczenstwo, takie jak unikanie przestrzeni publicznych w nocy, sa powszechne. Pomimo czlonkostwa Cypru w Unii Europejskiej i formalnych gwarancji praw czlowieka, uczestnicy zauwazyli brak skutecznego egzekwowania tych praw, co czyni ich bardziej podatnymi na dyskryminacje spoteczna i wzmacnia obawy przed deportacja. W efekcie te trudnosci prowadza do izolacji spotecznej i ograniczaja mozliwosci pelnej integracji ze spotecznostwem. W Polsce uczestnicy opisali kraj jako oferujacy wieksza swobode w wyrazaniu siebie w porownaniu do swoich krajow pochodzenia. Wiele osob LGBTQI+ z doswiadczeniem migracji korzysta z tej wolnosci, aby eksplorowac i afirmowac swoja tozsamosc, doswiadczajac pewnego poziomu akceptacji w codziennym zyciu. Przestrzenie publiczne sa postrzegane jako stosunkowo bezpieczne, co pozwala na swobodniejsze wyrazanie siebie, rowniez poprzez ubior. Jednak niektorzy migranci nadal odczuwaja potrzebe ukrywania niektorych aspektow swojej tozsamosci, zwlaszcza w kontaktach z nieznanymi lub w bardziej konserwatywnych srodowiskach. Mimo ze uczestnicy generalnie postrzegaja polskie spotecznostwo jako gošcinne, sporadyczne przypadki ksenofobii i homofobii przypominaja, ze ich bezpieczenstwo i akceptacja nie zawsze sa gwarantowane. W Hiszpanii wielu uczestnikow zglosilo znaczna poprawe w zakresie mozliwosci swobodnego zycia, co przypisuja inkluzywnemu systemowi prawnemu kraju oraz postepowym postawom spotecznym. Czynniki te przyczyniaja sie do poczucia bezpieczenstwa i akceptacji, ktorego czesto brakuje w ich krajach pochodzenia. Jednak uczestnicy zauwazyli, ze ta wolnosć nie jest odczuwana w calym kraju w jednakowym stopniu. Podczas gdy centra miejskie sa opisywane jako przyjazne i wspierajace, obszary konserwatywne stanowia powazne wyzwanie, wymagajac od osob LGBTQI+ ostroznego podejscia do tego, kiedy i w jaki sposob wyrazaja swoja tozsamosc. Pomimo tych regionalnych

różnic Hiszpania jest przez uczestników postrzegana jako pozytywne i afirmujące środowisko dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji, oferujące większe możliwości ekspresji i integracji. W Niemczech uczestnicy opisali złożone doświadczenie życia jako osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. Wielu doceniło większą swobodę w wyrażaniu swojej tożsamości, jednak często była ona przyćmiona przez poczucie izolacji społecznej. Rasizm i kulturowe stereotypy pozostają powszechne, wpływając zarówno na relacje społeczne, jak i interakcje instytucjonalne, na przykład w dostępie do mieszkań czy zatrudnienia. Niektórzy uczestnicy doświadczyli wykluczenia ze względu na swoje pochodzenie etniczne lub rasowe, podczas gdy inni napotykali wrogość w relacjach osobistych. Chociaż Niemcy oferują zasoby dla osób LGBTQI+, uczestnicy często zgłaszali trudności w dostępie do tych usług lub znalezieniu przestrzeni dostosowanych do ich różnorodnych potrzeb. Odpowiedzi podkreślają, że pomimo postępowych polityk kraju, postawy społeczne nie zawsze są z nimi zgodne, co tworzy rozbieżność między ochroną prawną a rzeczywistymi doświadczeniami osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. We Włoszech uczestnicy zgłaszali różne doświadczenia dotyczące integracji i leczenia. Podczas gdy niektórzy nie spotkali się z jawną dyskryminacją, inni napotkali znaczne przeszkody, w tym restrykcyjne środowisko w ośrodkach recepcyjnych i przeszkody biurokratyczne. Jedna z uczestniczek zauważyła, że personel w jej ośrodku recepcyjnym nie miał niezbędnej otwartości i przeszkolenia, aby odpowiednio wspierać osoby LGBTQI+. Podobnie inna uczestniczka podzieliła się swoją długotrwałą walką z marginalizacją, zanim w końcu otrzymała odpowiednie wsparcie.

4.2. Przeszkody we włączaniu społecznym: wnioski w zakresie edukacji, zatrudnienia, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej oraz usług wsparcia

Wykształcenie

W Grecji wszyscy uczestnicy badania zauważyli, że brak dostępnych programów nauki języka greckiego stanowi poważną barierę, uniemożliwiając wielu osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa pełne uczestnictwo w edukacji. Dodatkowo wielu uczestników wskazało, że szkoły często nie są przygotowane do zapewnienia bezpiecznego i inkluzywnego środowiska, co prowadzi do przejawów przemocy oraz wykluczenia ze względu na status migranta oraz orientację seksualną. Podobnie na Cyprze uczestnicy zgłaszali wykluczenie z zajęć dodatkowych, przemoc fizyczną oraz zniechęcanie do kontynuowania edukacji na poziomie wyższym. W Polsce uczestnicy podkreślili, że edukacja jest utrudniona z powodu problemów z uznawaniem zagranicznych kwalifikacji, a także barier finansowych, które uniemożliwiają wielu osobom dalszą naukę. W Hiszpanii uczestnicy wskazali, że mimo ogólnej inkluzywności kraju, istnieją przeszkody biurokratyczne oraz brak programów łączących naukę języka z kształceniem zawodowym, co utrudnia osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa wejście na rynek pracy. W Niemczech, podobnie jak w innych krajach, uczestnicy podkreślili bariery językowe jako kluczowe wyzwanie dla integracji społecznej. Wielu z nich zauważyło również, że brak czasu lub stabilności psychicznej – spowodowany m.in. długimi godzinami pracy czy traumami migracyjnymi –

dotychczas ogranicza ich możliwości inwestowania w naukę języka i edukację. We Włoszech uczestnik podkreślił kluczową rolę edukacji emocjonalnej i afektywnej w budowaniu bardziej włączającego i akceptującego społeczeństwa

Zatrudnienie

We wszystkich krajach realizujących projekt, uczestnicy badania podkreślili, że zatrudnienie pozostaje kluczowym obszarem trudności. W Grecji odpowiedzi wskazują, że bariery językowe oraz dyskryminacja w miejscu pracy utrudniają osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa znalezienie i utrzymanie pracy. Wiele osób ukrywa swoją tożsamość seksualną w pracy z obawy przed wykluczeniem lub złym traktowaniem. Dodatkowo brak dokumentacji prawnej pogłębia ich podatność na wykorzystywanie, zwiększając ryzyko eksploatacji. Na Cyprze odpowiedzi odzwierciedlają podobne wzorce, a dyskryminacyjne praktyki w miejscu pracy często są maskowane jako cechy profesjonalizmu. Uczestnicy zwrócili uwagę, że czasami proszeni są o ukrywanie oznak swojej tożsamości, takich jak kolczyki, podczas gdy inni są zmuszani do pracy bez wynagrodzenia, aby utrzymać swoje stanowisko. W Polsce odpowiedzi wskazują, że dyskryminacja jest najbardziej widoczna podczas procesu rekrutacji, gdzie obywatele Polski są często uprzednio preferowani w stosunku do równie wykwalifikowanych migrantów. Wiele osób zauważyło, że opóźnienia biurokratyczne oraz ograniczenia wizowe pogłębiają te trudności, utrudniając znalezienie pracy na dłuższy okres. W Hiszpanii odpowiedzi wskazują, że niejawne uprzedzenia wobec osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa prowadzą do ograniczonych możliwości zatrudnienia oraz niepewnych warunków pracy. Niezgodność z konwencjonalnymi normami płciowymi często zamyka drzwi do awansu zawodowego. W Niemczech odpowiedzi wskazują na podobne problemy - uczestnicy raportują, że stereotypy kulturowe oraz brak biegłości językowej utrudniają integrację w miejscu pracy. We Włoszech odpowiedzi wskazują, że zatrudnienie pozostaje poważnym wyzwaniem dla wielu osób. Jeden z uczestników zmagał się latami, zanim uzyskał stabilne zatrudnienie dzięki wsparciu organizacji pozarządowych. Inni podkreślali powszechną dyskryminację w miejscu pracy, szczególnie dotyczącą osoby transpłciowe i osoby o ograniczonej znajomości języka. Dla niektórych, nieprzestrzeganie konwencjonalnych norm płciowych prowadzi do mikroagresji ze strony współpracowników lub przełożonych.

Mieszkalnictwo

Uczestnicy badania we wszystkich krajach realizujących projekt podzielili się spostrzeżeniami na temat dyskryminacji mieszkaniowej, której doświadczają osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji czy uchodźstwa. W Grecji odpowiedzi wskazują, że konserwatywni właściciele mieszkań często odmawiają wynajmu osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji, zmuszając je do szukania wsparcia w organizacjach pozarządowych. Na Cyprze uczestnicy zauważyli, że właściciele mieszkań są podobnie niechętni do wynajmowania nieruchomości migrantów, czasami eksmitując ich bez wyraźnego powodu. W Polsce

odpowiedzi podkreślają, że rynek mieszkaniowy jest szczególnie restrykcyjny, a ogłoszenia często bezpośrednio wykluczają uchodźców lub cudzoziemców. Wysokie koszty, nielegalne podwyżki czynszów i eksploatacyjne warunki dodatkowo marginalizują osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. W Hiszpanii odpowiedzi sugerują, że skrzyżowanie statusu migranta i tożsamości LGBTQI+ ogranicza dostęp do wysokiej jakości mieszkań, często zmuszając osoby do zamieszkiwania w mniej pożądanym rejonach. We Włoszech odpowiedzi wskazują, że dyskryminacja mieszkaniowa pozostaje poważnym problemem. Jeden z uczestników stanął przed poważnymi wyzwaniami w zapewnieniu bezpiecznego zakwaterowania, co podkreśla potrzebę lepszego szkolenia organizacji wsparcia. Wiele osób LGBTQI+ jest zależnych od organizacji pozarządowych, ponieważ usługi publiczne często nie spełniają ich potrzeb. Pomimo solidnej ochrony prawnej w Niemczech, wielu uczestników zgłaszało podobne trudności, zauważając, że mieszkania przyjazne osobom queerowym są rzadkie, a niektórzy migranci zmuszeni są do życia w niebezpiecznych lub toksycznych warunkach z powodu ograniczeń wizowych lub wymogów dotyczących weryfikacji dochodów.

Opieka zdrowotna

Odpowiedzi we wszystkich krajach realizujących projekt ujawniają wspólne wzorce wykluczenia i niewrażliwości w systemach opieki zdrowotnej. W Grecji wielu migrantów LGBTQI+ unika szukania opieki medycznej z powodu barier językowych i dyskryminujących postaw wśród pracowników służby zdrowia. Podobnie we Włoszech, jeden z uczestników unikał usług medycznych z powodu obawy przed dyskryminacją, podczas gdy inny zgłosił brak świadomości na temat LGBTQI+ wśród personelu medycznego, co prowadziło do niewygodnych lub lekceważących interakcji. Na Cyprze respondenci podkreślili uporczywe wyzwania, wskazując na ograniczone ulepszenia i znaczące bariery w dostępie do publicznych usług zdrowotnych z powodu nieefektywności biurokratycznej. W Polsce publiczny system opieki zdrowotnej jest rozdrobniony, charakteryzuje się długim czasem oczekiwania i częstymi zgłoszeniami dyskryminacji. Niektóre osoby LGBTQI+ doświadczają wyśmiewania lub są źle określane pod względem płci przez personel medyczny. W Hiszpanii, chociaż sytuacja wydaje się nieco lepsza, instytucje publiczne nadal mają trudności z zaspokajaniem szczególnych potrzeb migrantów LGBTQI+. W Niemczech, pomimo dostępności wysokiej jakości prywatnej opieki zdrowotnej, publiczny system opieki zdrowotnej pozostaje szeroko niewrażliwy. Bariery językowe i brak zrozumienia tożsamości LGBTQI+ dodatkowo zmniejszają zaufanie do tych usług.

Usługi wsparcia

Odpowiedzi wskazują, że we wszystkich krajach biorących udział w badaniu usługi wsparcia świadczone przez organizacje społeczne (CSO) odgrywają kluczową rolę w wypełnianiu tych luk. W Grecji wielu uczestników zauważyło, że organizacje społeczne są często głównym źródłem pomocy dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, choć brakuje im zasobów, aby sprostać zróżnicowanym potrzebom społeczności. Na Cyprze uczestnicy podobnie polegają na organizacjach pozarządowych lub innych instytucjach w celu uzyskania

ukierunkowanego wsparcia, ponieważ usługi rządowe są w dużej mierze nieskuteczne. W Polsce odpowiedzi wskazują, że sektor organizacji pozarządowych w kraju jest chwalony za swoje wysiłki, ale ogromne zapotrzebowanie na usługi często prowadzi do opóźnień. We Włoszech odpowiedzi podkreślają brak bezpiecznych przestrzeni LGBTQI+ oraz wyspecjalizowanych usług. Uczestnicy zaznaczyli potrzebę lepszego wsparcia w ośrodkach recepcyjnych oraz silniejszej sieci organizacji LGBTQI+, które mogłyby pomóc osobom izolowanym. W Hiszpanii odpowiedzi ujawniają, że organizacje LGBTQI+ zapewniają kluczową pomoc, chociaż instytucje publiczne często nie mają odpowiedniego szkolenia ani zasobów, aby zapewnić adekwatne wsparcie. W Niemczech uczestnicy podkreślili, że centra doradztwa LGBTQI+ w Niemczech są równie ważne, ale napotykają wyzwania związane z inkluzywnością i dostępnością, co sprawia, że niektórzy migranci pozostają bez niezbędnego wsparcia.

4.3. Reakcje i wyzwania społeczne

Odpowiedzi społeczności na temat osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji różnią się znacznie w zależności od kraju. W Grecji odpowiedzi wskazują, że reakcje publiczne są często krytyczne, szczególnie na obszarach wiejskich lub w środowisku zawodowym. Wiele osób migranckich zmienia swoje zachowanie, aby uniknąć dyskryminacji. Na Cyprze odpowiedzi wskazują, że postawy społeczne pozostają w dużej mierze konserwatywne, a wielu migrantów LGBTQI+ ogranicza interakcje z sąsiadami lub współpracownikami, aby uniknąć wrogości. W Polsce uczestnicy powiedzieli, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji znajdują pewną solidarność w społecznościach queerowych i migrantów, ale od czasu do czasu spotykają się z wrogością wynikającą z ksenofobii lub homofobii. W Hiszpanii respondenci zauważają, że obszary miejskie oferują większe poczucie akceptacji, chociaż migranci wciąż doświadczają okazjonalnych publicznych osądów. W Niemczech odpowiedzi podkreślają mieszanekę inkluzywności w sieciach queerowych i wykluczenia z szerszego społeczeństwa, gdzie rasizm i stereotypowanie stanowią poważne bariery w integracji. We Włoszech odpowiedzi wskazują na zróżnicowane doświadczenia związane z akceptacją społeczną. Chociaż niektórzy uczestnicy nie zgłosili bezpośredniej dyskryminacji, inni czuli się wykluczeni lub oceniani. Zauważono również, że przecięcie tożsamości migracyjnej i LGBTQI+ jest często pomijane, co prowadzi do luk w dostosowanym wsparciu.

4.4. Rekomendacje dotyczące poprawy włączenia społecznego osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa

Osoby udzielające wywiadów z Grecji, Cypru, Polski, Hiszpanii, Włoch i Niemiec przedstawili następujące konkretne rekomendacje dotyczące poprawy ich integracji społecznej:

- **Szkolenie i zwiększanie wrażliwości pracowników administracji miejskiej**, aby lepiej rozumieli i reagowali na unikalne potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. We wszystkich krajach partnerskich większość uczestników podkreśliła potrzebę szkoleń mających na celu zwiększenie kompetencji kulturowych i empatii w

tych służbach. Jest to kluczowe dla tworzenia bardziej szanującego i wspierającego środowiska.

- **Rozszerzenie inkluzyjnych ram prawnych w celu ochrony osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji przed dyskryminacją**, szczególnie w obszarach takich jak zatrudnienie, mieszkalnictwo i dostęp do usług podstawowych. Ochrony te pomogłyby zapewnić większą równość i bezpieczeństwo dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji, ułatwiając ich integrację w społeczeństwie.
- **Wsparcie zdrowia psychicznego i dobrostanu**. Uczestnicy podkreślili pilną potrzebę specjalistycznych usług, które odpowiadałyby na skrzyżowane potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji, szczególnie w odniesieniu do traumy związanej z wymuszoną migracją oraz dyskryminacji, której doświadczają w nowych środowiskach. Odpowiedzi wskazują, że dostęp do usług zdrowia psychicznego, które są kulturowo kompetentne, jest priorytetem, aby pomóc osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji radzić sobie z emocjonalnymi i psychologicznymi skutkami ich doświadczeń.
- **Bezpieczne przestrzenie i ośrodki pomocy społecznej** specjalnie dostosowane do potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji. Wielu uczestników podkreśliło potrzebę takich przestrzeni, które umożliwiłyby jednostkom nawiązywanie kontaktów, swobodne wyrażanie siebie oraz znalezienie wsparcia w środowisku wolnym od dyskryminacji i inkluzywnym, pomagając im w budowaniu poczucia przynależności w nowym kraju.
- **Poprawa dostępu do informacji** o zasobach i usługach. Uczestnicy zalecili zwiększenie widoczności i dostępności tych zasobów, zapewniając, że będą one dostępne w wielu językach, aby uwzględnić zróżnicowane tło osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji.
- **Kampanie zwiększające świadomość publiczną**, mające na celu przełamywanie stereotypów i promowanie inkluzyjności. Kampanie te miałyby na celu zwiększenie zrozumienia i akceptacji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji, pomagając w redukcji dyskryminacji społecznej i wspieraniu bardziej inkluzywnego środowiska.
- **Uproszczenie procesów biurokratycznych**, szczególnie tych związanych z dokumentacją prawną, wizami i zatrudnieniem. Uczestnicy wskazali to jako kluczowy krok w celu zmniejszenia barier dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji.
- **Większe zaangażowanie osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji w procesy podejmowania decyzji**. Odpowiedzi uczestników sugerują, że zapewnienie, aby ich głosy były słyszane, a ich potrzeby były dokładnie reprezentowane, prowadziłyby do skuteczniejszych polityk i inicjatyw, które lepiej wspierają tę społeczność.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wyniki zarówno analizy danych źródłowych (desk research), jak i terenowych przeprowadzonych na Cyprze, w Grecji, Polsce, Hiszpanii, Niemczech i Włoszech ujawniają skomplikowaną i wieloaspektową rzeczywistość osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Choć niektóre ramy prawne i polityczne oferują pewien poziom ochrony, wciąż istnieje wiele luk systemowych, prowadzących do powszechnej dyskryminacji społecznej i instytucjonalnej. Pomimo postępów w uznawaniu wrażliwej sytuacji tej grupy, skuteczna realizacja i podejście intersekcjonalne dostosowane do ich potrzeb pozostają ograniczone (ILGA-Europe, 2024).

Ramy prawne i polityczne znacząco się różnią w sześciu krajach. Nawet w krajach z relatywnie silnymi ramami prawnymi, takich jak Niemcy, problemy nadal występują w skutecznej implementacji polityk na poziomie lokalnym i regionalnym (Tschalaer & Held, 2019). Brak standardowego, intersekcjonalnego podejścia do adresowania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa pogłębia te niespójności, pozostawiając wiele osób bez dostępu do kluczowej opieki.

Dyskryminacja społeczna i instytucjonalna pozostaje poważnym wyzwaniem we wszystkich sześciu krajach, tworząc istotne bariery w integracji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Dyskryminacja przejawia się w różnych formach, od postaw ksenofobicznych i homofobicznych w instytucjach publicznych po strukturalne bariery w dostępie do mieszkań, zatrudnienia i opieki zdrowotnej. Wyniki wskazują, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa często doświadczają podwójnego stygmatyzowania z powodu swojej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej oraz doświadczenia migracji/uchodźstwa. Ta intersekcjonalna dyskryminacja jest szczególnie wyraźna w krajach takich jak Grecja, Cypr i Polska, gdzie konserwatyzm kulturowy i religijny dodatkowo pogłębia wykluczenie (Trimikliniotis & Karayanni, 2008; ILGA-Europe, 2024). Wyniki badań terenowych podkreślają, że osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa często ukrywają swoje tożsamości z obawy przed przemocą, prześladowaniem lub dyskryminacją, co pogłębia izolację i wykluczenie.

Istotną luką zidentyfikowaną w analizie desk research i badaniach terenowych jest brak kompleksowych danych na temat osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. We wszystkich sześciu krajach brakuje oficjalnych statystyk, co utrudnia opracowywanie polityk opartych na faktach. Brak danych osłabia zdolność rządów i organizacji do oceny specyficznych potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa oraz tworzenia ukierunkowanych interwencji. W wielu przypadkach dostępne badania opierają się na szacunkach, badaniach jakościowych lub raportach społeczeństwa obywatelskiego, a nie na systematycznych wysiłkach związanych z gromadzeniem danych na dużą skalę.

Zarówno desk research, jak i badania terenowe ujawniają ograniczoną zdolność instytucji do wspierania osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Wielu dostawców usług, szczególnie tych pracujących w służbach azylowych oraz w usługach wsparcia dla migrantów i uchodźców, nie posiada odpowiedniego szkolenia i wiedzy potrzebnej do radzenia sobie z wrażliwą sytuacją osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Badania terenowe pokazują, że wielu pracowników, którzy pracują z migrantami, nie ma odpowiedniej świadomości na temat problemów związanych z LGBTQI+, podczas gdy organizacje zajmujące się obroną praw osób LGBTQI+ często nie mają doświadczenia w kwestiach związanych z migracją i procedurami azylowymi. Ta rozbieżność przyczynia się do istotnych luk w świadczeniu usług, utrudniając osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dostęp do bezpiecznego mieszkania, usług zdrowia psychicznego i pomocy prawnej (Heinrich Böll Stiftung, 2023). Wyniki ankiety wskazują, że specjaliści świadczący usługi wsparcia często napotykają trudności związane z barierami językowymi i kulturowymi oraz brakiem wyspecjalizowanego szkolenia w pracy z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa (UNHCR, 2022).

Badania podkreślają również poważne wyzwania zdrowia psychicznego, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ będące migrantami lub uchodźcami. Wiele osób z tej grupy doświadczyło różnych form traumy, w tym prześladowań w swoich krajach ojczystych, niebezpiecznych podróży migracyjnych i dyskryminacji w krajach przyjmujących. Jednak usługi zdrowia psychicznego, które są dostępne i kulturowo kompetentne, wciąż są rzadkie (FRA, 2009). W kilku z badanych krajów osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa zgłaszają unikanie usług zdrowotnych z powodu wcześniejszych doświadczeń dyskryminacji lub obawy przed ujawnieniem swojej orientacji (CEAR, 2022; FRA, 2024). To jeszcze bardziej pogłębia ich wykluczenie społeczne i zwiększa podatność na problemy zdrowia psychicznego, w tym lęki, depresję i zespół stresu pourazowego.

Chociaż sieci wsparcia społecznościowego i organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają kluczową rolę we wspieraniu osób LGBTQI+ z tłem migracyjnym lub uchodźczym, często napotykają one poważne ograniczenia finansowe i instytucjonalne. Wiele organizacji LGBTQI+ jest niedofinansowanych i nie jest w stanie sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu na usługi (ILGA-Europe, 2024). Jednocześnie organizacje zajmujące się migrantami i uchodźcami często nie mają wystarczającej wiedzy lub szkoleń, by adekwatnie zająć się problemami osób LGBTQI+. Ta fragmentacja usług uniemożliwia opracowanie skoordynowanej, intersekcyjnej odpowiedzi na wyzwania, przed którymi stoją osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Podsumowując, badania podkreślają pilną potrzebę bardziej kompleksowego i intersekcyjnego podejścia do zaspokajania potrzeb osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Choć w niektórych obszarach poczyniono postępy, systemowe luki w ochronie prawnej, wsparciu instytucjonalnym i świadczeniu usług wciąż stanowią istotne bariery w integracji. Bez ciągłych wysiłków na rzecz poprawy ram prawnych, zbierania danych,

szkolenia instytucjonalnego i zwiększania świadomości publicznej, osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji i uchodźstwa nadal będą narażone na dyskryminację i wykluczenie. Rozwiązanie tych wyzwań wymaga wieloaspektowej strategii, która obejmuje reformy prawne, ukierunkowane programy budowania zdolności i silniejszą współpracę między rządami, społeczeństwem obywatelskim a lokalnymi społecznościami.

Kluczowe potrzeby, problemy i luki zidentyfikowane w ramach badania

Badania zidentyfikowały kilka kluczowych wyzwań, które wpływają na osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa na Cyprze, w Grecji, Polsce, Hiszpanii, Niemczech i Włoszech. Jednym z najpoważniejszych problemów jest brak zdolności instytucjonalnych oraz wyspecjalizowanego szkolenia dla pracowników mających kontakt z osobami LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa. Wielu dostawców usług, w tym w sektorze migracyjnym, azylowym, zdrowotnym i prawnym, nie posiada odpowiedniej wiedzy i umiejętności, aby skutecznie odpowiadać na specyficzne potrzeby tej grupy, co prowadzi do fragmentacji usług i utraconych szans na kompleksowe wsparcie.

Respondenci we wszystkich sześciu krajach podkreślili niski poziom świadomości na temat kwestii LGBTQI+ w instytucjach, pogłębiany przez brak ukierunkowanych usług i ram prawnych (np. uznania tożsamości płciowej oraz ochrony przed dyskryminacją). Dodatkowo znacząca część pracowników wyraziła niepewność co do tego, czy do wsparcia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa wymagane są specjalistyczne kompetencje, co wskazuje na luki w świadomości i przygotowaniu zarówno w instytucjach publicznych, jak i organizacjach społeczeństwa obywatelskiego. Brak ustrukturyzowanych, bezpłatnych programów szkoleniowych oraz ograniczona gotowość pracodawców do inwestowania w rozwój kompetencji dodatkowo utrwalają te trudności.

Ponadto osoby LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa napotykają systemowe bariery w dostępie do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, mieszkalnictwo, zatrudnienie i pomoc prawna. Dyskryminacja, w połączeniu z barierami językowymi i kulturowymi, często uniemożliwia im znalezienie bezpiecznego zakwaterowania lub stabilnej pracy. Wiele osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa obawia się ujawnienia swojej tożsamości ze względu na potencjalne stygmatyzowanie, co dodatkowo ogranicza ich dostęp do niezbędnego wsparcia.

Dodatkowo brak rzetelnych danych na temat osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w większości krajów utrudnia decydującym opracowywanie polityk opartych na dowodach oraz tworzenie bardziej inkluzywnych usług. Wyniki badań wskazują, że zwiększenie świadomości instytucjonalnej, wzmocnienie ochrony prawnej oraz inwestowanie w intersekcyjne programy szkoleniowe są kluczowe dla zlikwidowania tych systemowych luk

oraz zapewnienia integracji społecznej i dobrostanu osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Rekomendacje

Szkolenie i Budowanie Potencjału

- Dostawcy usług publicznych, w tym pracownicy ochrony zdrowia, organów ścigania, samorządów oraz służb migracyjnych, mogą skorzystać z obowiązkowych programów szkoleniowych mających na celu zwiększenie świadomości na temat kwestii LGBTQI+ oraz rozwijanie kompetencji kulturowych.
- Specjalistyczne szkolenia dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym tych pracujących z osobami migranckimi i społecznością LGBTQI+, mogą zwiększyć ich zdolność do świadczenia bardziej inkluzywnych usług.
- Uwzględnienie modułów dotyczących LGBTQI+ w programach szkoleniowych dla tłumaczy może pomóc w zapobieganiu nieporozumieniom oraz wspierać szacunek i adekwatną komunikację.

Wzmocnienie Ochrony Prawnej

- Rozszerzenie ram prawnych dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji może zapewnić większą ochronę osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa przed dyskryminacją w zatrudnieniu, mieszkalnictwie i usługach publicznych.
- Wprowadzenie przepisów prawnych uznających tożsamość płciową i orientację seksualną za uzasadnione podstawy do ubiegania się o azyl i ochronę uchodźczą mogłoby przyczynić się do bardziej inkluzywnej polityki azylowej.
- Ustandaryzowanie ocen podatności na zagrożenia w procedurach azylowych może poprawić rozpoznawalność specyficznych ryzyk dotyczących osób LGBTQI+, jednocześnie minimalizując natarczywe lub niewrażliwe pytania.

Administracyjne i Biurokratyczne Reformy

- Stworzenie bezpiecznego systemu z ochroną danych może ułatwić zbieranie i analizę informacji dotyczących orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych (SOGIESC) wśród osób migranckich i uchodźczych, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z przepisami o ochronie danych.

- Usprawnienie procedur prawnych i biurokratycznych, takich jak dokumentacja i wnioski wizowe, może pomóc w zmniejszeniu barier administracyjnych, które w nieproporcjonalnym stopniu dotyczą osoby LGBTQI+.
- Zapewnienie polityk niedyskryminacyjnych w administracji publicznej może poprawić dostęp do świadczeń socjalnych i usług dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

Polepszenie dostępu do Informacji

- Zwiększenie widoczności i dostępności zasobów może zapewnić, że informacje o prawach, usługach społecznych i sieciach wsparcia będą dostępne w wielu językach.
- Wzmocnienie działań informacyjnych zarówno online, jak i offline może pomóc osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w lepszym poznaniu dostępnych dla nich usług.

Bezpieczne Przestrzenie i Sieci Społeczne

- Tworzenie ośrodków i bezpiecznych punktów mieszkaniowych dedykowanych osobom LGBTQI+ może zapewnić lepszą ochronę dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, które doświadczają przemocy lub nękania w ośrodkach recepcyjnych.
- Wspieranie powstawania centrów społecznych może zapewnić osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa dostęp do zasobów, sieci wsparcia społecznego oraz usług rzeczniczych.

Wzmacnianie wsparcia psychicznego dla osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa

- Tworzenie kulturowo kompetentnych usług wsparcia psychicznego może pomóc w odpowiadaniu na specyficzne potrzeby osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa, szczególnie tych, które doświadczyły traumy związanej z przymusową migracją i dyskryminacją.
- Finansowanie programów wsparcia oraz inicjatyw zdrowia psychicznego prowadzonych przez społeczność może zapewnić osobom LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa bezpieczne przestrzenie sprzyjające ich dobrostanowi emocjonalnemu i psychicznemu.

Świadomość społeczna i rzecznictwo

- Publiczne kampanie mające na celu zwalczanie stereotypów i promowanie inkluzywności mogą pomóc w przełamywaniu błędnych przekonań na temat osób

LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w społecznościach przyjmujących.

- Promowanie reprezentacji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w mediach może sprzyjać lepszemu zrozumieniu społecznemu oraz przeciwdziałać dyskryminującym narracjom.

Udział w Podejmowaniu Decyzji

- Wzmacnianie reprezentacji osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w procesie tworzenia polityk może pomóc zapewnić, że ich głosy i doświadczenia życiowe będą miały wpływ na skuteczniejsze polityki.
- Zachęcanie do współpracy między rządami, organizacjami migracyjnymi i społecznościami, organizacjami LGBTQI+ oraz innymi odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego może wspierać współtworzenie strategii na rzecz włączenia osób LGBTQI+ z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa.

BIBLIOGRAFIA

- Andrade, V.L., Danisi, C., Dustin, M., Ferreira, N., Held, N., (2020), Queering Asylum in Europe: a survey report, European Research Council, dostęp: https://www.sogica.org/wp-content/uploads/2020/07/The-SOGICA-surveys-report_1-July-2020-1.pdf
- Amato, P., (2019), Buone pratiche di accoglienza dei migranti LGBT in Piemonte, in Percorsi di secondo welfare, dostęp: <https://www.secondowelfare.it/immigrazione-e-accoglienza/buone-pratiche-di-accoglienza-di-migranti-lgbt-in-piemonte-dove-inizia-larcobaleno/>
- Arcigay Palermo, La Migration, (2018), Qui nessuno è straniero. Dostęp: <https://arcigaypalermo.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/10/lamigration-display.pdf>
- Asylum Information Database (AIDA). (2002). Country Report: Cyprus. Available at: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2023/04/AIDA-CY_2022update.pdf
- Babel (2023). “Training the EU health workforce to improve migrant and refugee mental health care”. Dostęp: <https://babeldc.gr/en/eu-micare-training-the-eu-health-workforce-to-improve-migrant-and-refugee-mental-health-care/>
- Beobachtungsstelle Gesellschaftspolitik. (2022). Study on German asylum policies. Dostęp: <https://beobachtungsstelle-gesellschaftspolitik.de/f/58c1a1e9f7.pdf>
- Bieleninik, D. (2022, April 5). NGO’s helping Ukrainian LGBTQI+ refugees. EURACTIV (NGO’sy pomagają ukraińskim uchodźcom LGBT+. EURACTIV) <https://www.euractiv.pl/section/migracje/news/polska-ngosy-pomagaja-ukrainskim-uchodzcom-lgbt-chcemy-zapewnic-im-maksymalne-bezpieczenstwo/#:~:text=W%C5%9Br%C3%B3d%20uchod%C5%BAc%C3%B3w%20uciekaj%C4%85cych%20do%20Polski%20przed%20wojn%C4%85%20w>
- Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. (2022). *Aktionsplan Queer leben*. Dostęp: <https://www.bmfsfj.de/resource/blob/205126/857cb513dde6ed0dca6759ab1283f95b/aktionsplan-queer-leben-data.pdf>
- Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. (2023). *Queerfeindliche Hasskriminalität und Gewalt besser bekämpfen*. Dostęp: <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/aktuelles/alle-meldungen/queerfeindliche-hasskriminalitaet-und-gewalt-besser-bekaempfen-227188>
- Caramelli, E., Parente, M., Tagliavia, C., (2021), Dalla violenza alla strada: primi esiti di un’indagine su donne straniere e persone LGBT senza dimora, in INAPP Paper, Roma, dostęp: <https://oa.inapp.gov.it/server/api/core/bitstreams/2ac23345-3a8a-4050-b007-0a6c71406e64/content>

- Caroli, P., (2023), La giurisprudenza penale italiana di fronte alle discriminazioni delle persone LGBTQIA+. Una ricognizione sistematica del diritto vivente, in Sistema Penale, Università degli Studi di Milano
- CEAR, Martin Butta (2023). Guía de acceso al empleo para personas migrantes y refugiadas lgtbi. Dostęp: [Guia-de-Acceso-al-Empleo-para-Migrantes-y-Refugiadas-LGTBI-1.pdf \(cear.es\)](https://www.cear.es/guia-de-acceso-al-empleo-para-migrantes-y-refugiadas-lgtbi-1.pdf)
- Coletta, V. (2021), Intersezionalità e storie di vita di persone transgender migranti: co-costruzione di un'identità affermativa, dostęp: https://www.academia.edu/50164664/Intersezionalit%C3%A0_e_storie_di_vita_di_persone_transgender_migranti_co_costruzione_di_unidentit%C3%A0_affermativa
- Colour Youth (2021, April 16). "Recommendations on LGBTIQ Equality Strategy 2021-2025". Dostęp: <https://www.colouryouth.gr/wp-content/uploads/2021/04/%CE%A5%CF%80%CF%8C%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%84%CF%81%CE%BF%CF%80%CE%AE-%CE%99%CF%83%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CF%82-%CE%9B%CE%9F%CE%91%CE%A4%CE%9A%CE%99-1.pdf>
- CyprusMail. (2024). Cyprus, UK Sign Memorandum on LGBTI+ Rights. Dostęp: <https://cyprus-mail.com/2022/02/22/cyprus-uk-sign-memorandum-on-lgbti-rights/>
- De Rosa, E., Inglese, F., (2020), Studi Lgbt+, mixed methods e intersezionalità: percorsi di ricerca sulle discriminazioni lavorative, in AboutGender, International Journal of Gender Studies, vol. 9, n. 17, dostęp: https://www.researchgate.net/publication/366437920_Intersezionalita_e_discriminazioni_LGBT_paradigmi_concetti_e_indicatori_Intersectionality_and_LGBT_Discrimination_Paradigms_Concepts_and_Indicators_CC_BY-NC
- Diotima and other civil society organizations (2023). "Concerning about the LGBTIQ+ asylum seekers in Greece Joint letter to the Hellenic Ministry of Migration. highlighting particular concerns relating to the situation of LGBTIQ+ asylum seekers". Dostęp: <https://diotima.org.gr/en/joint-letter-situation-for-the-lgbtqi-asylum-seekers-in-greece/>
- Diotima (2024, July). "Seminars". Pobrane z: <https://diotima.org.gr/en/cases/equal-gen-young-people-for-gender-equality/>
- Echte Vielfalt. (2024). Dostęp: <https://www.bmfsfj.de/resource/blob/251926/aed5f69d15cd7f5b3f60c2918b2e26c7/umsetzung-sbericht-aktionsplan-queer-leben-data.pdf>
- en.philenews. (2024). Deportations Rise, Migrant Arrivals Drop as Cyprus Accused of Pushbacks. Dostęp: <https://in-cyprus.philenews.com/local/deportations-rise-migrant-arrivals-drop-as-cyprus-accused-of-pushbacks/>
- European Commission. (2023). Supporting Reforms to Strengthen Labour Markets Social Protection Systems, and Migration Management. Dostęp: https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/labour-market-and-social-protection/building-capacity-and-improving-overall-performance-home-affairs-funds-cyprus-within-flagship_en

- European Commission against Racism and Intolerance (ECRI). (2016). *ECRI REPORT ON CYPRUS (fifth monitoring cycle)*. Dostęp: <https://rm.coe.int/fifth-report-on-cyprus/16808b563b>
- European Council on Refugees and Exiles (ECRE) (2022). “Country Report: Greece”. Pobrano z: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2023/06/AIDA-GR_2022-Update.pdf
- European Council of Refugees and Exiles (ECRE) (2024). “Country Report-Greece-Access to education”. Pobrane z: <https://asylumineurope.org/reports/country/greece/reception-conditions/employment-and-education/access-education/>
- European Court of Human Rights. (1993). *Modinos v. Cyprus, no. 15070/89*. Dostęp: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22sort%22:%5B%22kdate%20Descending%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-57834%22%5D%7D>
- European Union Agency for Asylum (EUAA). (2023). *LGBTIQ applicants for international protection in the EU*. Dostęp: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-09/AR2023_factsheet20_LGBTIQ_applicants_EN.pdf
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2009). *The Social Situation Concerning Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation in Cyprus*. Dostęp: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/368-fra-hdgso-part2-nr_cy.pdf
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2019). *EU LGBTI Survey II, A Long Way to Go for LGBTI Equality Country Factsheet – Cyprus*. Dostęp: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/lgbti_survey_country_sheet_cyprus.pdf
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2023). “Franet National contribution to the Fundamental Rights Report, Greece”, page 8. Pobrano z: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/frn_2023_greece_en.pdf
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2024). “EU LGBTIQ survey III. LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges of the 2023”. Pobrano z: <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/lgbtiq-crossroads-progress-and-challenges#publication-tab-3>
- EUROSTAT Statistics Explained. (2024). *Migration and Migrant Population Statistics*. Dostęp: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#Migrant_population:_23.8_million_non-EU_citizens_living_in_the_EU_on_1_January_2022
- Ferrara, C., Amodeo, A.L., Garzillo, F., Masullo, G., Valerio, P., Vesce, C., (2021), *I have a dream. Studi e strumenti per il lavoro con i migranti LGBTI*, Editoriale Scientifica, Napoli. Pobrano z: <https://www.iris.unisa.it/handle/11386/4770734>
- F&M Global Barometers. (2024). *LGBTQI+ Perception Index-Results*. Dostęp: <https://www.lgbtqiplusperceptionindex.org/results/>
- Frasca, M., (2023), *Queer Migration. Analysis of the 2021 Global Roundtable on Protection and Solutions for LGBTQI+ People in Forced Displacement*, in *ITSS Verona Magazine*, Vol. 2, n. 1. Pobrano z: <https://www.itssverona.it/wp-content/uploads/2023/07/Mattia-Frasca.pdf>
- Gazzetta, (2020, September 14). “We are not racist, but if immigrant children join the school. we will close it”. Pobrano w języku greckim z:

<https://www.gazzetta.gr/plus/koinwnia/article/1513171/den-eimaste-ratsistes-alla-entathoynta-paidia-ton-metanaston-sto-sholeio-tha-kleisoyme-vids>

- Gdańsk City Portal (2024). Migrant Gdańsk (Gdańsk_migrancki). Pobrano z: <https://www.gdansk.pl/migracje>
- Generation 2.0 (2016, October 17). “Sex/Gender Terminology & Intersectionality Training”. Pobrano z: <https://g2red.org/sex-gender-terminology-training/>
- German Federal Government. (2021). LGBTQI+ inclusion strategy: Federal Government LGBTQI+ inclusion strategy for foreign policy and development cooperation. Pobrano z: <https://www.auswaertiges-amt.de/blob/2445310/f2e5b24810f9c8870ce9ad2602b34bea/210226-inklusionskonzept-pdf-data.pdf>
- German Federal Anti-Discrimination Agency. (2017). Attitudes towards lesbian, gay, and bisexual people in Germany. Pobrano z: https://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/forschungsprojekte/EN/Studie_Einstellungueber_LSB_en.html?nn=306354
- Ghattas. (2015). “STANDING UP FOR THE HUMAN RIGHTS OF INTERSEX PEOPLE – HOW CAN YOU HELP?”. Pobrano z: <https://oiieurope.org/wp-content/uploads/2016/02/How-to-be-a-great-intersex-ally-A-toolkit-for-NGOs-and-decision-makers-December-2015.pdf>
- Gobierno de España. (2020). Plan de Acción para la Igualdad de las Personas LGBTI 2021-2024. Recuperado de <https://www.igualdad.gob.es>
- Gonzalez Benson, O. (2020). Welfare support activities of grassroots refugee-run community organizations: a reframing. *Journal of Community Practice*, 28(1), 1–17. <https://doi.org/10.1080/10705422.2020.1716427>
- Górska, P. (2021). Trust towards institutions, relation towards the political system and participation in elections. In M. Winiewski & M. Świder (Eds.), *Social situation of LGBTQA people. Report for the years 2019-2020* (pp.235-249). The campaign against Homophobia (Zaufanie do instytucji, stosunek do systemu politycznego i udział w wyborach. W M. Winiewski & M. Świder (Eds.), *Sytuacja społeczna osób LGBTQA. Raport za lata 2019-2020* (pp. 235–249). Kampania Przeciw Homofobii). https://kph.org.pl/wp-content/uploads/2021/12/Rapot_Duzy_Digital-1.pdf
- Government of Spain (2013). National Plan for Social Inclusion 2013-2016. [pnain.en.pdf \(mdsocialesa2030.gob.es\)](https://www.mdsocialesa2030.gob.es)
- Graglia, M., (2020), Richiedenti asilo LGBTI+. Strumenti per gli operatori dell’accoglienza a supporto della procedura d’asilo, in MIGRANET – Rete Sportelli Arcigay, Quaderno n. 1, dostęp: <https://www.arcigay.it/wp-content/themes/arcigay/materiali/migranti/Richiedenti%20Asilo-Quaderno1.pdf>
- Greek Forum of Migrants, (2024). “Press Release”. Pobrano z: <https://www.migrant.gr/cgi-bin/pages/index.pl?arlang=English&argenkat=%CE%95%CE%A1%CE%93%CE%91%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%94%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3%20-%20%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%91%20%CE%A4%CE%A9%CE%9D%20%CE%94%CE%99%CE%91%CE%9A%CE%A1%CE%99%CE%A3%CE%95%CE%A9%CE%9D&rcode=240315153856&type=article>

- Heinrich Boll Stiftung (2023, December 12). “LGBTQI+ asylum-seekers in Greece: A call for intersectional inclusivity”. Pobrano z: https://gr.boell.org/en/2023/12/12/lgbtqi-asylum-seekers-greece-call-intersectional-inclusivity-0#_ftn12
- Held, N. (2022). “As queer refugees, we are out of category, we do not belong to one, or the other”: LGBTQI+ refugees’ experiences in “ambivalent” queer spaces. *Ethnic and Racial Studies*, 46(9), 1898–1918. Pobrano z: <https://doi.org/10.1080/01419870.2022.2032246>
- Human Rights Watch. (2024a). *Germany: New policy to champion LGBTQI+ rights abroad*. <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/germany>
- Human Rights Watch. (2024b). *World report 2024: Germany*. <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/germany>
- ILGA Europe. (2015). “Glossary”. Pobrano z: <https://www.ilga-europe.org/about-us/who-we-are/glossary/>
- ILGA database (2024). Cyprus -Legal Frameworks. Dostęp: <https://database.ilga.org/cyprus-lgbti>
- ILGA Europe. (2024). Dostęp: Rainbow map. <https://rainbowmap.ilga-europe.org/>
- Info Migrants, (2019, June, 26). “A safe place for LGBTQI+ refugees in Athens”. Pobrano z: <https://www.infomigrants.net/fr/post/17481/a-safe-place-for-lgbtqi+-refugees-in-athens>
- IOM. (2023). *Intersectional strategies for migrant inclusion in Spain*. International Organization for Migration. Pobrano z: <https://www.iom.int/news/iom-issues-recommendations-spanish-presidency-council-european-union>
- IOM. (2023). *Global Report: Mapping and Research on Strengthen Protection and Assistance Measures for Migrants with Diverse SOGIESC*. Dostęp: <https://publications.iom.int/books/mapping-and-research-strengthen-protection-and-assistance-measures-migrants-diverse-sogiesc>
- IOM. (2023a). *Promoting Inclusion: Eight Strategies for Protecting LGBTQI+ Migrants in The Caribbean*. Dostęp: <https://americas.iom.int/en/blogs/promoting-inclusion-eight-strategies-protecting-lgbtqi-migrants-caribbean>
- IOM. (2024). World Migration Report 2024. [Interactive World Migration Report 2024 \(iom.int\)](https://www.iom.int/world-migration-report-2024)
- IOM. (n.b).” Definition of Migrant”. Pobrano z: <https://www.iom.int/who-migrant>
- Ipsos. (2024). Pride report 2024. Dostęp: https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2024-05/Pride%20Report%20FINAL_0.pdf
- Intercultural Dialogue Wrocław. (2024). Wrocław. Wrocław Center for Social Development (Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego). Dostęp: <https://wielokultury.wroclaw.pl/>
- Jansen, S., Spijkerboer, T., (2013), Fleeing homophobia: asylum claims related to sexual. Pobrano z: <https://www.refworld.org/reference/themreport/vuu/2011/en/83496>
- Jastrzębska, J. (2022, April 6). Lublin. Library gave the asylum. LGBT refugees from Ukraine also can count on help. Lublin Currier (Lublin. Azyl dała im biblioteka. Uchodźcy LGBT z Ukrainy również mogą liczyć na pomoc. Kurier Lubelski). Dostęp: <https://kurierlubelski.pl/lublin-azyl-dala-im-biblioteka-uchodzcy-lgbt-z-ukrainy-rowniez-moga-liczyc-na-pomoc/ar/c1-16238595>

- Jazmati, Z. (2020, June 12). *Rassismus in queeren Communities*. QueeringDefaults. <https://queeringdefaults.noblogs.org/rassismus-in-queeren-communities>
- KMOP (2021) “FAROS – Feature a protective environment for LGBTI+ persons”. Pobrano z: <https://www.kmop.gr/projects-vf/faros/>
- Łodziński, S., & Szonert, M. (2023). Migrations policies “without politics”. Antinomies of creation of migration policies in Poland in period of 2016-2022. CMR Working Papers, 130/188. UW Migration Research Center. (Polityka migracyjna „bez polityki”. Antynomie tworzenia polityki migracyjnej w Polsce w okresie 2016–2022. CMR Working Papers, 130/188. Ośrodek Badań nad Migracjami UW). Pobrano z: <https://www.migracje.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2023/02/CMR-WP-130-188.pdf>
- Law 4285/2014, art.1. Amendment of Law. 927/1979 (A’ 139) and its adaptation to the decision - framework 2008/913/JHA of November 28, 2008. to combat certain forms and manifestations of racism and xenophobia through criminal law (L 328) and other provisions (Government Gazette 191/A’/10-09-2014). Pobrano z: <https://search.et.gr/el/search-legislation/?legislationNumber=4285&selectYear=2014>
- Law 4436/2016, Incorporation of Directive 2000/43/EC on the application of the principle of equal treatment of persons regardless of their racial or ethnic origin, of Directive 2000/78/EC on the formation of general framework for equal treatment in the education and work and Directive 2014/54/EU on measures to facilitate exercise of the rights of workers in the context the free movement of workers and other provisions. (Government Gazette 232/A’/09-12-2016). Pobrano z: <https://search.et.gr/el/search-legislation/?legislationNumber=4443&selectYear=2016>
- Law 4368/2016, art. 33 as amended with article 38 par. 1 of L. 4865/2021 (Government Gazette 238/A’/04.12.2021). Pobrano z: <https://search.et.gr/el/fek/?fekId=622501>
- Law 4939/2022, “Asylum Code”. (Government Gazette A’ 111/10.06.2022). Pobrano z: <https://search.et.gr/el/search-legislation/?legislationNumber=4939&selectYear=2022>
- Law 5089/2024. “Equality in civil marriage. amendment thereof Civil Code in other provisions”. (Government Gazette 27/A’/17-02-2024). Pobrano z: <https://search.et.gr/el/search-legislation/?legislationNumber=5089&selectYear=2024>
- Lernen aus der Geschichte. (2016). *Queer asylum in Germany*. <https://lernen-aus-der-geschichte.de/International/content/12840>
- Mazurczak, A., Mrowicki, M., & Adamczewska-Stachura, M. (2019). Legal situation of non-heterosexual and transgender people in Poland. In A. Bodnar (Ed.), *The Commissioner for Human Rights Bulletin 2019, No. 6 The Principle of Equal Treatment. Law and Practice, No. 27*. (Sytuacja prawna osób nieheteroseksualnych i transpłciowych w Polsce. W A. Bodnar (Ed.), *Biuletyn Rzecznika Praw Obywatelskich 2019, nr 6. Zasada Równego Traktowania. Prawo i praktyka, nr 27*). <https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Raport%20RPO%20Sytuacja%20prawna%20os%C3%B3b%20LGBT%20w%20Polsce.pdf>
- Médecins Sans Frontière (2023, March). “Introduction to LGBTQI+ Inclusive Care”. Pobrano z: <https://www.msf.org/sites/default/files/2023->

[05/Intro%20to%20LGBTQI%2B%20Inclusive%20care%20NGO%20report%20%283%29%20%281%29.pdf](#)

- Ministry of Migration and Asylum (2024, December). “Statistics-Legal Migration”. Pobrano z: <https://migration.gov.gr/en/statistika/>
- Migration and Home Affairs. (n.b). “Definition of Second Generation”. Retrieved from: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/second-generation-migrant_en
- Ministry of Migration and Asylum (2022, January). “The National Strategy for the Social Integration of Asylum Seekers”. Pobrano z: <https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2022/09/NATIONAL-STRATEGY-FINAL.pdf>
- Mizielińska, J. (2022). The limits of choice: queer parents and stateless children in their search for recognition in Poland. *Gender, Place and Culture*, 29(2), 153–176. <https://doi.org/10.1080/0966369X.2020.1845616>
- Nowicka, M., Deliu, A., Voicu, B., & Szarota, M. (2024). An unfortunate natural experiment in learning how to provide services to those in need: The case of Ukrainian war refugees with disabilities in Warsaw and Bucharest. <https://doi.org/10.1101/2024.09.19.24314029>
- Nowicka, M., Deliu, A., Voicu, B., & Szarota, M. (2024). The capacity of Polish and Romanian stakeholders to provide support to Ukrainian refugees with disabilities in the metropolitan areas of Warsaw and Bucharest. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.26590963>
- Office of the Commissioner for Human Rights (2019a). Rights of LGBT people in Poland. Reports of the Commissioner for Human Rights on the session of 16 III KPO5. (Prawa osób LGBT w Polsce. Raporty RPO na sesji 16 III KPO5. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich) <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/panel/sesja-16KPO-prawa-osob-lgbt-w-polsce#:~:text=Paneli%C5%9Bci%20rozmawiali%20o%20prawie%20do%20%C5%BCycia%20prywatnego%20i>
- Office for Foreigners (Urząd do Spraw Cudzoziemców). (2024). Migration statistics - Poland (Statystyki migracyjne - Polska). Migracje.gov.pl. Pobrano 19.12.2024 z <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/>
- Pannarale, L., & Armigero, L. (2021). Mascolinità tossica e protezione internazionale. *riviste.unige.it*. <https://doi.org/10.15167/2279-5057/AG2021.10.20.1311>
- Poniat, R., & Skowrońska, M. (2021). Discrimination and different/worse treatment of LGBT+ people (Dyskryminacja i odmienne/gorsze traktowanie osób LGBT+). W M. Winiewski & M. Świder (Eds.), (pp. 100–117). Campaign Against Homophobia (Kampania Przeciw Homofobii). Pobrano z: https://kph.org.pl/wp-content/uploads/2021/12/Rapot_Duzy_Digital-1.pdf
- Poznań City Council. (2023). UMP_LXXIX_1429_VIII_2023_T. Rada Miasta Poznań. Retrieved from: <https://www.poznan.pl/mim/main/en/-/,p,8270,58494,58495.html>
- Prearo, M., Martorano, N., (2020), Migrants LGBT. Pratiche, politiche e contesti di accoglienza, Edizioni ETS, Verona. Pobrano z: https://www.academia.edu/44288700/Migranti_LGBT_Pratiche_politiche_e_contesti_di_accoglienza

- Prime Minister cabinet “LGBTQI Equality Strategy 2021–2025”. (2021, June 29). Pobrano z: https://www.primeminister.gr/wp-content/uploads/2021/06/ethniki_statigiki_gia_thn_isothta_ton_loatki.pdf
- Queer Refugees Welcome. (n.d.). *A right to asylum*. <https://www.queerrefugeeswelcome.de/en/right-asylum>
- Racist Violence Recording Network (RVRN) (2024). “Annual Report 2023”. Pobrano z: <https://rvrn.org/en/racist-violence-recording-network/>
- Refugee Support Aegean (2022, December 22). “A step backwards for protection and integration”. Pobrano z: <https://rsaegean.org/en/termination-of-the-estia-ii-for-asylum-applicants/>
- Rosati, F., Coletta, V., Pistella, J., Scandurra, C., Laghi, F., & Baiocco, R, (2021), Experiences of life and intersectionality of transgender refugees living in Italy: A Qualitative approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(23). Pobrano z: <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/23/12385>
- Rust, P. C., 1993. "Coming out" in the age of social constructionism: Sexual identity formation among lesbian and bisexual women. *Gender & Society*, 7(1), 50–77). Dostęp: <https://doi.org/10.1177/089124393007001004>
- Skrzypczak, E., Bilarzewska, J., & Niebudek, A. (2022). The experience of transgender people in using healthcare services (Doświadczenia osób transpłciowych w korzystaniu z usług ochrony zdrowia). *Journal of Sexual and Mental Health*, 20, 23–30. Pobrano z: <https://doi.org/10.5603/JSMH.2022.0002>
- State Federation of Lesbians, Gays, Trans and Bisexuals (2020). Labour Insertion Programmes for LGBTQI+ Migrants. Pobrano z: [Documentos - FELGTBI+](#)
- SIP, Legal Intervention Association. (2024, July 31). The head of the Office for Foreigners has granted refugee status to Mr. T., who fled his country to escape persecution because of his orientation. (Szefer Urzędu do Spraw Cudzoziemców przyznał status uchodźcy panu T., który uciekł ze swojego kraju przed prześladowaniami ze względu na swoją orientację). Pobrano z: <https://interwencjaprawna.pl/kolejny-status-uchodzcy-dla-osoby-lgbtq-ktora-wspieramy/>
- Solidarity Now (2019). “Bridging Rainbow”. Pobrano z: <https://www.solidaritynow.org/en/bustingmyths/>
- SOGICA, European Research Council, (2020), Policy recommendations for Italy, University of Sussex. Pobrano z: <https://www.sogica.org/en/>
- Solomon (2023). “No closer to heaven-Transgender Asylum Seekers in Greece”. Pobrano z: <https://wearesolomon.com/mag/focus-area/migration/no-closer-to-heaven-transgender-asylum-seekers-in-greece/>
- Steimel, S. (2016). Negotiating knowledges and expertise in refugee resettlement organizations. *Cogent Social Sciences*, 2(1), 1162990. Pobrano z: <https://doi.org/10.1080/23311886.2016.1162990>
- Stiller, M., & Hoffmeyer-Zlotnik, P. (2022). Country report: Germany – 2022 update. European Council on Refugees and Exiles (ECRE). Pobrano z: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2023/04/AIDA-DE_2022update.pdf

- Symbiosis (2023, January 25). “ASAP – Capacity building training “Integration of migrants in inclusive cities and societies”. Pobrano z: <https://symbiosis.org.gr/asap-capacity-building-training-integration-of-migrants-in-inclusive-cities-and-societies/>
- TGEU (Trans Europe and Central Asia). (2016, July 4). “Tans definition”. Pobrano z: <https://tgeu.org/how-many-trans-people-need-to-die-for-europe-to-take-action/>
- Tschalaer, M. (2019). Between queer liberalisms and Muslim masculinities: LGBTQI+ Muslim asylum assessment in Germany. *Ethnic and Racial Studies*, 43(7), 1265–1283. <https://doi.org/10.1080/01419870.2019.1640378>
- Tschalaer, M., & Held, N. (2019). *Queer asylum in Germany: better visibility and access to legal and social support needed for LGBTQI+ people seeking asylum in Germany / Queeres Asyl in Deutschland: Bessere Sichtbarkeit und besserer Zugang zu rechtlicher und sozialer Unterstützung für LSBTQI Geflüchtete.** University of Sussex. Dostęp: <https://hdl.handle.net/10779/uos.23481095.v1>
- Tschalaer, M. (2020, November 4). *The recognition of queer asylum claims in Germany.* NCCR – on the move. <https://nccr-ontheframe.ch/blog/the-recognition-of-queer-asylum-claims-in-germany/>
- Transgender Support Association (2023, February 19). Equal treatment for all, not for LGBTQI+”. Pobrano z: https://www.facebook.com/GreekTransgenderSupportAssociation/posts/6337720416239118?ref=embed_post
- Trimikliniotis, N., and Karayanni, S. S. (2008). The Situation Concerning Homophobia and Discrimination on Grounds of Sexual Orientation. *Policy Document for SIMFILIOSI.* Dostęp: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/368-fra-hdgso-part2-nr_cy.pdf
- UCLA (2022). *LGBTQI+ Refugees and Asylum Seekers-A Review of Research and Data Needs.* Dostęp: <https://williamsinstitute.law.ucla.edu/publications/lgbtqi-refugees-asylum-seekers/>
- UNHCR CYPRUS (2016). *Call For Expression of Interest: Strengthening Asylum in Cyprus* (No.: UNHCR/CYP/2017/001). Dostęp: <https://www.unhcr.org/cy/2016/07/13/call-for-expression-of-interest-no-unhcr-cyp-2017-001-strengthening-asylum-in-cyprus/#:~:text=The%20overall%20goal%20of%20this,beneficiaries%20and%20asylum%2Dseekers%20effectively>
- UNHCR (n.b). “Definition of Asylum Seekers”. Pobrano z: <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-protect/asylum-seekers>
- UNHCR (n.b). “Definition of Refugees”. Pobrano z: <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-protect/refugees>
- UNHCR (2022) “Inter-Agency Protection Monitoring for Refugees in Greece: Key findings”. relevant section on health”. Pobrano z: <https://tinyurl.com/3z6t3y9f>
- UNHCR CYPRUS (2023). *Perceptions of Cypriots about Refugees, Asylum-seekers and Migrants.* Dostęp: <https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2023/03/UNHCR-Opinion-Poll-Full-Report-March-2023.pdf>

- Volonterio, C., (2024), Cresce il numero dei “rifugiati arcobaleno” in fuga dalla persecuzione anti-LGBTQ+, in AfricaRivista <https://www.africarivista.it/cresce-il-numero-dei-rifugiati-arcobaleno-in-fuga-dalla-persecuzione-anti-lgbtq/230482/?srsltid=AfmBOoqYll4ge6jJSzpFUyd5YMFg5YVHWMLTLIPSEkDP08mZ3CFQ2pVH>
- VV.AA. (2023). Guía para la Creación de Espacios de Trabajo Inclusivos para Migrantes y Refugiadas LGTBI. Spanish Commission for Refugee Aid. CEAR. [Guia-para-la-Creacion-de-Espacios-de-Trabajo-Inclusivos-para-Migrantes-y-Refugiadas-LGTBI-1.pdf](#)
- VV.AA. (2022) Guía rápida para personas refugiadas sobre los derechos LGTBI en España (Quick guide for refugees on LGTBI rights in Spain). Government of Spain. Ministry of Equality [guia_refugio_derechos_lgtbi_castellano.pdf \(igualdad.gob.es\)](#)